

NE VORBEȘTE
PĂRINTELE
CLEOPA

NE VORBEȘTE
PĂRINTELE CLEOPA

8

Carte tipărită cu binecuvântarea

I.P.S. DANIEL

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Ediție îngrijită de

Arhimandrit Ioanichie Bălan

Ediția a II-a

EDITURA MĂNĂSTIREA SIHĂSTRIA

2004

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CLEOPA ILIE, arhimandrit

**Ne vorbește Părintele Cleopa / Arhim. Cleopa
Ilie. - Ed. a 2-a. - Vânători-Neamț : Mănăstirea
Sihăstria, 2001 -**

14 vol.

ISBN 973-86836-2-9

Vol. 8. - 2004. - ISBN 973-86836-4-5

281.95(047.53)

CUVÂNT ÎNAINTE

Cu mila Bunului Dumnezeu și cu rugăciunile Maicii Domnului, iese de sub tipar și al optulea volum din seria cărților **Ne vorbește Părintele Cleopa**.

Preacuvioșia sa a plecat la Domnul de câteva luni, dar, prin cărțile și cuvintele sale, el vorbește tainic cu fiecare și se roagă pentru toți fiii săi duhovnicești și pentru cei care îi cer ajutorul. Deci, așa cum se roagă Părintele Cleopa pentru noi, și noi suntem datori să ne rugăm pentru el, cerând mila lui Dumnezeu și iertare de păcate, ca să dobândim cu toții cereasca Împărăție.

Continuând tipărirea cuvintelor duhovnicești ale Părintelui Cleopa, din seria sus-amintită, în volumul de față am introdus mai întâi o minunată predică la Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul, rostită de sfinția sa la hramul Schitului Sihla, în vara anului 1980.

Ținând seamă de situația critică de decădere morală a copiilor noștri, am grupat câteva teme, privind creșterea copiilor în frica Domnului, cu exemple de neascultare față de părinți și consecința acestui păcat strigător la cer, care are grele urmări atât în lumea aceasta, cât și dincolo de mormânt, în chinurile iadului.

Apoi am adăugat, în mod selectiv, și alte cuvinte duhovnicești netipărite până acum, dintre

care amintim: „Treptele urcuşului duhovnicesc”, o istorioară înfricoşată cu femeile care fac avort, „Însemnătatea celor şapte Laude ale Bisericii”, „Despre treptele mâniei”, o minune cu mutarea Muntelui Adar, darurile şi Acoperământul Maicii Domnului şi cântarea Axionului; „Potopul cu apă şi potopul cu foc”, „Cele patru ispite din vremea morţii” şi, la urmă, am completat cu răspunsuri date la unele întrebări ale credincioşilor, incluse în tema „Sfaturi duhovniceşti”.

Suntem încredinţaţi că şi acest volum de cuvinte duhovniceşti ale iubitului nostru părinte, Arhimandritul Cleopa Ilie, va fi de mare folos credincioşilor noştri iubitori de Hristos. De aceea stăruim să continuăm această serie până la epuizarea învăţăturilor care ne-au rămas înregistrate de la Părintele Cleopa.

Fie ca Bunul nostru Mântuitor să odihnească sufletul Părintelui Cleopa în ceata sfinţilor Săi, ca să se roage neîncetat pentru noi toţi, care ne mângâiem din frumoasele sale învăţăături duhovniceşti.

Arhimandrit Ioanichie Bălan

Sfânta Mănăstire Sihăstria,
Naşterea Sfântului Ioan Botezătorul,
24 iunie 1999

PREDICĂ LA NAȘTEREA SFÂNTULUI IOAN BOTEZĂTORUL

Iubiți credincioși,

Se spune în tradiție că Sfântul Apostol și Evanghelist Luca a fost pictor și doctor, cum îl numește marele Apostol Pavel: *Închină-se vouă Luca, doctorul cel bun.*

Dar noi vedem că nu numai doctor și pictor a fost, ci și mare scriitor. Dacă ați ascultat cu multă atenție dumnezeiasca Evanghelie de astăzi, atât de frumos descrie el aceasta unui oarecare Teofil, prieten ales al său, încât nu mai este nevoie de nimeni ca s-o tâlcuiască. Că așa de frumos spune, cum ați auzit de la început, toată istoria nașterii și zămislirii Sfântului Ioan Botezătorul și minunile care s-au întâmplat atunci.

Tocmai de aceasta nu ne vom opri mult asupra tâlcuirii Evangheliei, că ați auzit-o cu toții explicată așa de frumos și luminat. Vom vorbi numai câteva cuvinte la nașterea dumnezeiescului Ioan Botezătorul și Înaintemergătorul și despre cine a fost el.

Ați auzit ce spune Mântuitorul în Sfânta Evanghelie: *Așa să lumineze lumina voastră înaintea neamurilor, ca, văzând oamenii faptele voastre cele bune, să slăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri.* Cine a fost o lumină mai mare ca Ioan Botezătorul?

Și ca să aflăm cine a fost el, să întrebăm direct pe Hristos, Mântuitorul lumii, Care le spunea atunci ucenicilor Săi și la tot poporul: *Ce-ați ieșit să vedeți în pustie? Au doară trestie clătinată de vânt? Dar ce-ați ieșit să vedeți? Au doară om îmbrăcat în haine moi? Iată, cei ce petrec în haine scumpe și în desfătare sunt în casele regilor? Dar ce ați ieșit să vedeți? Au doară prooroc?* Și apoi le explică: „Dacă ați ieșit pentru aceasta, să știți că mai mult decât prooroc este Ioan Botezătorul!” Apoi, arătând cine este Ioan, zice că, din toți cei ce s-au născut din femei până la el, nimeni nu este mai mare ca Ioan Botezătorul.

Dacă ar fi spus un prooroc acest adevăr, un patriarh, un apostol, un sfânt, ar trebui să-l credem; dar când spune Ziditorul proorocilor și Dumnezeuul proorocilor că Ioan este cel mai mare om născut din femeie, cine poate să se îndoiască de acest adevăr?

Pe acest dumnezeiesc prooroc, mai înainte l-a vestit Isaia, zicând: *Iată, Eu trimit pe îngerul Meu înaintea feței Tale, care va găti calea Ta înaintea Ta. Și iarăși: Glasul celui ce strigă în pustie, gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările Lui.*

Dar de ce l-a numit înger? Pentru că viața lui s-a asemănat foarte mult îngerilor celor fără de trup. Nu era la Ioan avere, nu era lux, nu erau mâncări alese; nu era la Ioan viață împătimită către trup, ci cu totul dezlegat de trup trăia pe pământ, ca un înger. Se hrănea cu acride și miere sălbatică.

Ioan mânca muguri de copaci și miere sălbatică care o fac viespile și albinele sălbatice prin niște stânci și este foarte amară. Deci aceasta era hrana

de toate zilele a acestui dumnezeiesc prooroc, și era îmbrăcat cu o piele de cămilă și încins cu curea. Și a ieșit pe malurile Iordanului, când a fost trimis la vremea propovăduirii, și a început să strige: *Pocăiți-vă, că s-a apropiat Împărăția Cerurilor!*

Iată ce este mai mare în lume! Nu dregătoria. Nu bogăția. Nu cinstea de la oameni. Ci fapta cea bună; virtutea este mai slăvită și în cer și pe pământ, și de Dumnezeu și de oameni.

Auzind oamenii din Iudeea și din Samaria și din tot Ierusalimul că a ieșit un prooroc pe prundurile Iordanului și predică apropierea Împărăției Cerului, mergeau la el și erau botezați de Ioan în Iordan. Pielea cea de cămilă a lui Ioan cu care era îmbrăcat, cureaua cea de pe mijlocul său, viața lui îngerească și sfântă, lepădarea lui de toate ale veacului de acum, au atras toată Palestina la el.

Veneau la Ioan cei ce dormeau pe paturi împodobite cu nestemate, cu fildeș de elefant; cei învățați să doarmă pe saltele și pe cearșafuri, până și cei cu coroana pe cap, că și Irod a venit, atunci când Ioan l-a muștrat în fața poporului, zicând: *Nu se cade, o, Iroade, să trăiești cu cumnată-ta, cu femeia fratelui tău.*

Veneau pe prundurile Iordanului și dormeau pe nisip noaptea, ca să asculte de dimineață până seara pe acest om mai presus de om, pe acest înger în trup, care s-a lepădat cu totul de ale veacului de acum și venise ca un înger al Domnului să vestească venirea lui Hristos pe pământ.

Deci Ioan a fost cel mai mare om născut din femeie, înger cu trup și înaintemergător. El s-a

învrednicit să se atingă cu mâna sa cea dreaptă de creștetul Stăpânului Hristos. Am văzut mâna lui în Sfântul Munte al Atonului, la Mănăstirea Dionisiu, într-un toc de aur, dat de Neagoe Basarab al nostru în schimbul moaștelor Sfântului Nifon, Patriarhul Constantinopolului. Este galbenă ca ceara.

La Bobotează, când se face aghiazmă, părinții de la Athos nu mai bagă Sfânta Cruce, ci iau mâna Sfântului Ioan și o bagă în vase cu apă de izvor, zicând: „În Iordan botezându-Te Tu, Doamne...”. Și dacă are să fie pace în Grecia și belșug, când o scoate din apă, mâna se deschide singură și iar se închide de trei ori, semn că Dumnezeu este cu această mână care s-a atins de creștetul Său în Iordan.

Iubiților mei frați, dacă trebuie să cinstim pe Maica Domnului, care-i mai presus și decât Ioan Botezătorul, că L-a născut pe Hristos cu trup, apoi al doilea după dânsa trebuie să-l cinstim pe Sfântul Ioan Botezătorul. Deci să nu fie casă de creștini unde să nu fie icoana Sfântului Ioan Botezătorul și unde să nu vă rugați acestui mare prooroc și înger în trup și înaintestătător al tuturor cetelor dreptilor, cum îl numește Biserica.

Aceste puține cuvinte am zis la nașterea dumnezeiescului Botezător și Înaintemergător, iar acum vă mut cu mintea în altă parte.

Care ați fost aseară la priveghere, ați auzit trei paremii¹. Una se referea la Avraam și Sarra, alta la mama lui Samson, Manoe, și alta la nașterea Maicii Domnului, din dumnezeieștii Părinți Ioachim și

¹ paremii – texte alese din Vechiul Testament

Ana, care se leagă foarte mult de nașterea Sfântului Ioan Botezătorul.

Sinaxarul Bisericii și sfinții dumnezeiești părinți au așezat toate aceste paremii în preajma Nașterii Sfântului Ioan Botezătorul. Că toate arată că acești oameni prealumiți și sfinți – Avraam și Sarra, Sfinții Ioachim și Ana, și Sfântul Prooroc Zaharia cu Elisabeta – au născut numai prin rugăciune, prin post și milostenie și numai oameni aleși, drepti și sfinți. Deci scopul cuvântului privește în altă parte și vom începe să vă spunem.

Câtă osteneală au făcut Sfinții și Dumnezeieștii Părinți Ioachim și Ana precum și Sfântul Prooroc Zaharia și Elisabeta, pentru că treceau zilele lor și nu aveau fii. Scârbă mare era în Legea Veche să nu ai copii; pentru că cei ce nu aveau copii în Legea Veche se socoteau oameni blestemați, pomi neroditori, oameni de la care darul lui Dumnezeu s-a depărtat și i-a lăsat seci, fără copii.

Dimpotrivă, cei ce aveau familie mare și copii mulți, cum a avut Patriarhul Iacov, doisprezece feciori, care s-au numit toți patriarhi, era un semn mare și o binecuvântare. Că o familie numeroasă este binecuvântată de Dumnezeu. De aceea acești dumnezeiești oameni sfinți, fiind sterpi, nu numai că primeau necinste de la popor, dar chiar când se duceau cu jertfe la Sion în biserică, nu le erau primite jertfele. De ce? „N-aveți copii. Nu sunteți binecuvântați de Dumnezeu, că sunteți sterpi, pustii de darul Lui, că n-aveți copii”.

De aceea cu multă jale și plângere se întorceau înapoi defăimați de preoți, de arhieriei și de tot

poporul pentru nerodirea lor, că nu aveau copii. Dar cu osteneală, cu rugăciuni, cu milostenii și cu multă facere de bine s-a rânduie, ajutându-le Preasfântul Dumnezeu, ca acești oameni să aibă fii. Și pe cine? Pe cea mai mare împărăteasă a Heruvimilor și a Serafimilor, pe Maica Domnului, și pe Sfântul Ioan Înaintemergătorul, cum am spus, cel mai mare om născut din femeie.

Dar să revenim acum la noi. Unde-i mintea acelor femei care se gândesc nu să aibă copii, ci să nu aibă? Unde-i mintea acelor părinți care nu postesc, nu se roagă și nu fac milostenie, cerând „Dă-ne nouă, Doamne, copii!”, ci, dimpotrivă, stau împotriva planului de creație al lui Dumnezeu, să nu aibă copii sau să aibă mai puțini?

Vai de noi și de noi! Dacă toate păcatele noastre strigă la cer să vină mânia Domnului peste noi, cel mai mare păcat care este astăzi în lume și cel mai cumplit, care va grăbi urgia lui Dumnezeu peste omenire, este uciderea de copii.

Omule, dacă tu ai semănat în țarina ta porumb, grâu, orz, ovăz, cartofi, ce-ai pus, și te-ai ostenit să pui sămânța ta acolo, să ari, să semeni, ți-ar părea bine dacă unul ar veni în batjocură și ar strica sămânța ta, ar zvârli țărâna într-o parte și-n alta, ar merge cu vitele pe acolo sau cu altceva și ar distruge semănătura ta? Nu te-ai duce să te iei la bătaie cu el, sau să-l dai în judecată, că ți-a stricat ostencala ta – omenește vorbind –, ți-a stricat sămânța ta din ogor, care nădăjduiai să crească, să facă roade, să ai cu ce te hrăni la anul viitor? Nu-i adevărat așa?

Dar oare nu se supără Dumnezeu când seamănă și tu strici sămânța Lui? Ce zice apostolul? *Arătura a lui Dumnezeu suntem*. Da. Toată lumea este arătura și țarina lui Dumnezeu. Dar în această țarină și arătură, Dumnezeu seamănă. Ce seamănă? Sămânța omenească, prin bărbat, în mitrasul femeilor.

Auzi cui ne punem împotrivă? Auzi cui îi stăm împotrivă când facem avorturi și distrugem sămânța dată de Dumnezeu în pântecele nostru? Ai auzit cui? Lui Dumnezeu, Care a semănat. Oare nu ne va trage la judecată? Oare nu ne va condamna cu dracii la muncă veșnică, pentru că stricăm semănătura Lui pe care o seamănă? Ce-a zis Adam când a dobândit primul fiu? *Iată, am dobândit om prin Dumnezeu!*

În Hronograful lui Chedrinus, o carte foarte veche, tradusă în românește de Veniamin Costachi la anul 1837, în Mănăstirea Neamț, se arată că bieții Adam și Eva, după ce au fost scoși din Rai, au ieșit la poarta Raiului, dar acolo a pus Dumnezeu Heruvimi cu sabie de foc, să nu se atingă nimeni, nici să mai intre om înapoi în Rai. Și s-au rugat o sută de ani Adam și Eva: „Doamne, am greșit! Dă-ne voie înapoi în Rai! Să venim înapoi în Raiul desfătării, cel preadulce și preasfânt”.

După o sută de ani, s-a arătat Arhanghelul Gavriil lui Adam și Evei și le-a zis: „Luați-vă de-o grijă, pentru că ați călcat porunca, Dumnezeu v-a dat de canon pe pământ! Tu, Adame, cunoaște pe Ieva și veți naște fii”. Evei i-a dat Dumnezeu canon, zicând: *Înmulțind voi înmulți durerile tale, și întru dureri vei naște fii*. Iar pentru Adam, alt canon. A blestemat pământul, zicând: *Blestemat să fie*

pământul pentru tine! ...Spini și pălămidă să rodească pământul tău...! În sudoarea feței tale îți vei câștiga pâinea cea de toate zilele, cum vedem până azi.

Nu putem scăpa de blestemul și de porunca lui Dumnezeu. Femeia care încearcă să înlăture durerea nașterii și să trăiască numai în plăcere cu bărbatul său, sau bărbatul care-i poruncește femeii să împiedice nașterea, sunt cei mai mari criminali. Se abat de la porunca cea dintâi a lui Dumnezeu, când i-a spus femeii: *Înmulțind voi înmulți durerile tale, întru dureri vei naște fii.* Și i-a mai dat un canon: *și întoarcerea ta către bărbatul tău.*

Adică femeia să asculte de bărbat toată viața ei. De aceea și marele Apostol Pavel spune: *Femei, supuneți-vă bărbaților voștri, ca întru Domnul.* Și auzi: „Femeie, supune-te capului tău!” Că bărbatul este cap al femeii, precum și Hristos este cap al bisericii.

Ai văzut vreodată vreo femeie cu două capete? Nu se poate. Bărbatul este cap și femeia este trup. De aceea zice: *Femeia trupul său nu-l stăpânește, ci bărbatul.* Iar acea nebună care caută după alt bărbat, se poate gândi că poate să aibă două capete? Nu. Unul ți-a dat Dumnezeu prin cununie. Și cu două capete nu vei fi în veac.

*

Fraților, cuvântul care urmează vă va arăta primejdia cea mare a acestui cumplit păcat. Cum putem opri în ziua de azi cumplitul păcat al avorturilor și prin ce mijloace? Acest păcat distruge lumea. Nu numai că distruge natalitatea popoarelor,

dar distruge sufletele și atrage urgia lui Dumnezeu pe pământ.

Deci, lasă lucrul lui Dumnezeu! Lasă țarina și arătura lui Dumnezeu așa cum o seamănă El! Mai acum trei-patru zile am mărturisit pe un preot și o preoteasă și un alt preot tânăr și altă preoteasă. Un preot care are 15 copii, din județul Suceava, foarte cvlavios, frate cu Părintele Argatu de la București. Și o întreb pe preoteasă: „Câți ani ai, mamă?” „Am 47 de ani”. „Câți copii ai?” „Am 15, părinte”. Are copii preoți, preotese, ingineri, doctori; are două fete la facultate, un băiat pe la seminar...

Ai auzit o femeie cu frică de Dumnezeu? „Dar ai omorât vreo unul?” „Nu mi-a murit nici unul. Nici nu m-am gândit, Doamne ferește, să fac crimă”. Vedeți cum este o femeie cu frica lui Dumnezeu? Oare ce va zice în ziua judecății, că la II Corinteni, 6 cu 2, auziți ce spune Scriptura? *Au nu știți că sfinții vor judeca lumea?* Cum au să judece lumea sfinții?

Iată cum, zice Sfântul Ioan Gură de Aur: „Când ai să spui tu că n-ai putut să crești copii, ai să vezi milioane de sfinți care strălucesc ca soarele și care au avut și copii și au fost și sfinți”. Deci așa vor judeca sfinții lumea, cu poziția lor față de cei păcătoși.

Fraților, să știți un lucru: Păziți-vă foarte tare, să nu spuneți în gândul vostru cum îmi spune câte o femeie la mărturisire: „Da, părinte, l-am avortat, dar era numai de o lună sau de trei săptămâni!”

Ce-ai zis? De trei săptămâni? Iată ce spunc Sfântul Anastasie Sinaitul: „Precum când tună și fulgeră, odată auzi tunetul și odată vezi lumina

fulgerului, așa în clipa când s-a zămislit copilul se zidește în el și trupul și sufletul lui, într-o formă ca o sămânță de cânepă sau poate mai mic, dar în aceeași vreme.

Teoria originii sufletelor noastre este întreită:

– A fost teoria cu **preexistențianismul** lui Origen cel blestemat, în care zice că sufletele au existat din veac și au fost pedepsite în trupuri.

– Este teoria cu **traducianismul** la Tertulian, care zice că sufletul s-ar fi tras din sufletul părinților. Și această teorie a căzut în fața Bisericii.

– Și a treia teorie, adevărată după toată Biserica, este **creaționismul**. Dumnezeu creează sufletul și trupul în clipa când s-a zămislit el în pântecele maicii lui.

Și dacă după zămislire, la un ceas, vei face ceva ca să strici nașterea, ești ucigătoare de om și criminală. Ori îl ucizi de 30 de ani, ori îl ucizi la un ceas după ce s-a zămislit este același păcat; că intenția una este: să omori copilul, să omori omul. Că Dumnezeu nu se uită la întâmplare, ci la intenția cu care faci păcatul.

Tot așa pătesc și cele care se păzesc să nu facă copii. Este la fel cu cele ce fac avort. Se opresc prima dată doi ani, iar dacă tot se mai păzesc, șase ani și apoi mai mult.

N-aveți voie să stricați zidirea lui Dumnezeu, semănătura și țarina Lui. Lasă-l să se nască! Lasă-l să crească! Îmi spui că ești săracă, că ești bolnavă, că ți-a spus doctorul că ai să mori! Dar care-i jertfa ta? Care-i datoria ta? Nu să mori născând? De ce Biserica te pregătește înainte de naștere pentru moarte? Că dacă ar fi o femeie oprită de Sfintele

Taine 20 de ani, dacă-i gravidă, gata, i se dă voie să se împărtășească. De ce a făcut Biserica așa?

Îi dă voie să ia Preacuratele Taine, că o pregătește de moarte. Câte păcate ar avea o femeie însărcinată, dacă moare spovedită și împărtășită cu Preacuratele Taine, toate, toate i se iartă dacă ar muri născând. Femeia când moare născând, moare pe altarul jertfei. Se jertfește pentru Hristos. Este muceniță și martiră. De aceea ne-a învățat Apostolul Pavel: *Femeia se va mântui prin naștere de fii.*

Deci nu dați loc mâniei lui Dumnezeu cu pricinile voastre! Că ți-a spus doctorul că ești slabă, că nu poți purta sarcina, să-ți faci operație. Nu! Cu credință în Dumnezeu du-te la masa nașterii! Du-te acolo la maternitate: „Doamne, dacă am să trăiesc, am să fiu mama acestui copil. Dacă nu, vreau să mor, să dau viață copilului, ca să trăiască copiii”.

Fericită și de trei ori fericită este mama aceea care moare născând; își pune viața ca să dea viață copilului său. Muceniță și martiră este și în rând cu apostolii și martirii se duce, pentru că a avut credință tare în Dumnezeu, nu să ucidă copilul, ci să-l nască, chiar cu riscul de a muri ea.

Mare urgie a lui Dumnezeu vine peste casa și femeia aceea care își omoară copiii.

Dumnezeu, pentru rugăciunile Preacuratei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria, cu ale cinstului slăvitului Prooroc Înaintemergătorul și Botezătorul Ioan, a cărui sfântă naștere o prăznuim astăzi, și pentru ale tuturor sfinților, să ne miluiască, să ne mântuiască pe noi ca un bun și iubitor de oameni. Amin.

O ISTORIOARĂ ÎNFRICOȘATĂ DESPRE AVORTURI

Toate păcatele sunt păcate grele și toate păcatele se numesc de marele Apostol Pavel „lucruri ale întunericii”. Că auzi ce zice: *Lepădați dar lucrurile întunericii*. Apoi începe să le numere: desfrânarea, lăcomia, beția, hula, necredința... Tot păcatul întunecă pe om, dar uciderea este un păcat și împotriva Duhului Sfânt și strigător la cer, și poți să spui acestui păcat cum vrei. Că ce este mai scump la fiecare vietate decât viața?

Nu vezi mata că și o furnică și un țânțar și o muscă, o jivină cât de mică, ea vrea să-și salveze viața. Fuge, aleargă, se păzește să nu o omori. Dar omul, care-i chipul și asemănarea lui Dumnezeu, cât de scumpă este viața lui înaintea Tatălui ceresc?

Dacă ar fi omul fiară, n-ar fi o pagubă mare, că o fiară este mult inferioară omului, dar omul este chipul și asemănarea lui Dumnezeu. De aceea cei ce fac avorturi distrug chipul lui Dumnezeu din om, icoana Preasfintei Treimi pe pământ, și este foarte mare păcat.

De aceea sfătuim pe cei ce-au căzut în acest păcat, ca să se silească cu toată puterea să se mărturisească și să-și facă canonul în lumea aceasta, ca nu cumva dincolo să-l facă veșnic. S-a prea înmulțit păcatul acesta și este strigător la cer, și aduce osândă vremelnică și veșnică și în veacul de acum și în cel viitor. Ia să vă spun o întâmplare adevărată și înfricoșătoare:

Într-una din zile, m-am pomenit aici la mine cu o doamnă bine, care a venit și a căzut în genunchi și a început a plânge:

– Ce este, doamnă?

– Vai de mine, sunt de la București, am venit cu mare greutate și cu mare necaz aici.

– Dar ce s-a întâmplat?

– Eu sunt fată de preot, a zis, și s-a întâmplat de m-a luat în căsătorie un mare funcționar. Eu i-am spus că nu merg după dânsul. Eu sunt fată de preot și sunt credincioasă. Am crescut în credința creștină ortodoxă, în frica lui Dumnezeu, dar el nu crede în Dumnezeu. El a spus: „Eu nu cred, dar îți dau voie ție să faci ce vrei: roagă-te, mergi la biserică, postește, fă milostenie, roagă-te și acasă. Fă tot ce vrei, numai să mergi după mine în căsătorie!”

În felul acesta, ea a întrebat pe părinții ei și s-a încumetat și s-a dus. S-au luat în căsătorie și au trăit bine vreo câteva luni. Când ea a rămas gravidă, el atâta i-a spus: „Silvia, copii să nu-mi faci, că copiii sunt salba dracilor”. Auzi ce expresie! Ea a rămas uimită când a auzit: „Fă ce știi, dar copii să nu-mi faci, că nici nu vreau să aud de dâșii!”

Atunci ea i-a spus: „Măi criminalule, să-ți iasă din minte vreodată că eu am să fac această crimă! Eu sunt fată de preot. Eu ți-am spus înainte de a mă căsători că vreau să trăiesc cu tine creștinește, nu păgânește”. El i-a spus: „Gândește-te bine, că cu am vorbit cu un doctor să dai copilul afară”. Copilul avea două luni. Ea a spus: „Niciodată nu voi face această crimă. Mai bine mor de o mic de ori decât să omor copilul”.

Și a rămas vorba că el îi pregătea doctorul ca să-i omoare copilul, mai ales primul copil. Ea însă era hotărâtă până la moarte să nu facă avort. Și iată ce s-a întâmplat. A venit săraca aici la mine să întrebe, dar era hotărâtă în inima ei să nu facă această ucidere de om.

– Am auzit de dumneata și am venit să întreb, a zis ea. Ce zici, părinte? Eu sunt în a doua lună și el m-a amenințat cu moartea, dacă nu fac avort.

– Dacă te-ar tăia de o mie de ori și te-ar împușca, să nu omori nici un copil, că nici leoaica, nici lupoaica, nici scroafa sălbatică, nici șerpoaica, nimeni nu își omoară puii. Dar omul a devenit mai rău decât toate fiarele de pe fața pământului. Omul își omoară copiii. Mai bine să mori de o mie de ori, dar să nu faci avort. Spovedește-te și te pregătește. Muceniță ai să fii cu Sfânta Varvara, cu Sfânta Tecla și cu toate martirele în ceruri, dacă ai să mori tu, ca să nu omori copilul.

– Cum să fac? Mă tem și de el că mă va omorî, mă tem și de Dumnezeu!

– Să te temi de Dumnezeu, Care a zis așa: *Nu vă temeți de cei ce ucid trupul, iar sufletul nu pot să-l ucidă. Temeți-vă mai vârtos de acela care, după ce a ucis trupul, poate să ducă sufletul în gheenă.* Nu te teme! Trupul ăsta este o mână de pământ spre mâncarea viermilor. Azi este, mâine nu mai este. Sufletul nu moare în veci! Du-te hotărâtă în inima ta, spovedește-te, împărtășește-te și așteaptă moartea! Dar să nu avortezi!

Ce s-a întâmplat între timp? S-a dus femeia acasă hotărâtă să nu facă avort. Și cum era aproape sâmbăta morților, adică «Moșii de vară», anul

trecut (1979), ea s-a dus în oraș să cumpere câte ceva, ca să dea de pomană. A cumpărat castroane, câni frumoase, vase, pahare, portocale, bomboane. Voi știți că la noi se dă de pomană, după cum este tradiția noastră ortodoxă, pentru sufletul morților. Și a luat și făină de grâu, ca să facă cozonaci și plăcinte pentru pomană.

A venit acasă din oraș cam obosită. A plămădit făina, a pus drojdie și a frământat aluatul până a dospit și s-a culcat.

Când a adormit, s-a făcut că era într-un defileu de munți, adică două rânduri de munți. Unul era pe dreapta și unul pe stânga, iar prin mijlocul acelor munți era o șosea dreaptă. Munții erau foarte înalți și aveau pădure de brazi până la poale. Iar de la marginea pădurii, de-o parte și de alta, erau flori, două-trei sute de metri până la șosea. Ea mergea – asta era prin vis – pe șoseaua aceea printre munți și se minuna de frumusețea acelor locuri.

Dar deodată, când și-a aruncat privirea în dreapta, spre pădure, a observat ceva foarte minunat: la poala pădurii erau arbori de foc, cât vedeai cu ochii. Un rând de arbori care ardeau scânteind de jăratec. Și de fiecare arbore de foc era legată cu funii de foc câte o femeie goală, cum a făcut-o mama sa, și focul le ardea grozav la spate, pe șira spinării, și ele țipau groaznic.

Cum se zvârcoleau aceste femei legate de arbori, deodată a văzut niște vulturi de foc care veneau din munții ceilalți, cu gheare de foc, cu aripi de foc și cu ciocul de foc și s-au pus pe sânii lor și îi mâncau și ele strigau: „Vai de noi și de noi și de cei ce ne-au născut pe noi!” Vulturii mâncau sânii

lor până la oase, de se vedeau coastele, și apoi zburau înapoi în munți, iar lor le creșteau sânii înapoi. Și veneau alți vulturi și le mâncau din nou și ele strigau tare și plâneau.

Și s-a minunat biata femeie: „Vai de mine, zice, nu mă mai uit în partea asta, că mor de frică”. Și a întors capul spre stânga. În partea stângă a văzut un lucru mai înfricoșat. Alt rând de copaci de foc, tot în marginea pădurii, și erau legate femei goale, dar aici nu le mai mâncau vulturii. Aici erau șerpi cu două capete, niște balauri de foc, încolăciți peste ele și peste copaci, cu coada până în pământ. Cu un cap era pe o țâță și cu altul pe cealaltă țâță și le sugeau de le dădea sângele. Așa de tare strigau, de se cutremurau pădurile și munții aceia.

Atunci ea, când a văzut că în stânga vede lucru și mai înfricoșat decât în dreapta, de frică a slăbit și a căzut în genunchi și striga la Maica Domnului: „Maica Domnului, nu mă lăsa, că mor de frică!” și se uita dacă nu mai este cineva pe acolo, că se temea să nu vină șerpii aceia și la dânsa.

Deodată vede în urmă pe drum că vine un tânăr prea frumos, cu haină albă ca zăpada, cu cruce în frunte și cu un baston de aur în mână. Când l-a văzut a zis:

– Mulțumesc Ție, Doamne, că nu m-ai lăsat în iadul ăsta singură. Și a căzut cu fața la pământ, zicând: „Doamne Iisuse, nu mă lăsa!”

– Eu nu sunt Iisus Hristos, a răspuns îngerul.

– Dar cine ești, Doamne?

– Eu sunt îngerul păzitor al vieții tale. Eu totdeauna te păzesc pe tine, și acum m-am arătat ție cu porunca lui Hristos

– Doamne, scoate-mă de aici, că mor de frică!
Fă milă cu mine și nu mă lăsa aici!

A sculat-o din genunchi și i-a zis:

– Nu te teme și mergi după mine!

El mergea înainte și ea în urmă. Și în urma lui se vedeau raze de lumină și era o mireasmă a Duhului Sfânt, cum nu mai este pe pământ.

Mergând cu îngerul pe acel drum, ea a întrebat:

– Doamne, de ce pe femeile acestea le sug balaurii aceștia cu două capete și pe acelea le mănâncă vulturii de foc. Le mănâncă sânii lor și iar cresc și ele se chinuiesc? Și a zis îngerul:

– Acestea n-au voit să le sugă copiii lor. N-au vrut să alăpteze copii și de aceea balaurii aceștia de foc le vor suga în vecii vecilor și vulturii de foc le vor mânca sânii, că au fost criminale și au omorât copiii nevinovați din pânțele lor. Femeile care au omorât copiii prin avort, cu băi, cu injecții, cu pastile și i-au otrăvit cu buruieni de la babe, așa se vor munci în veci, că nu s-au pocăit, nici nu s-au spovedit, ci au crezut că-i glumă păcatul acesta.

Mergând așa, i se părea ei că au mers câțiva kilometri. S-a uitat în dreapta și a văzut un singur arbore de foc, unde nu era legată nici o femeie. Și ea a întrebat:

– Doamne, uite aici un singur copac care nu are legată nici o femeie de dânsul! Zice îngerul:

– Vezi copacul ăsta de foc? Acesta era copacul tău, dacă n-ascultai de preot și te duceai să omori copilul! Tu n-ai nici un copil pe lume și era primul copil. Dar avea să te pedepsească Dumnezeu, pentru că aveai să mori în timpul avortului la doctor. Dar fiindcă ai avut frică de Dumnezeu și te-ai hotărât în inima ta să nu omori copilul și ai întrebat

pe preot și te-ai hotărât mai bine să mori decât să omori copilul, iată că ai scăpat de acest copac!

Apoi a zis ea: „Doamne, scoate-mă de aici! Încotro este țara mea? Unde sunt eu aici?” Îngerul i-a zis: „Să-i spui bărbatului tău cel criminal ce ți-am spus eu. Dacă te mai îndeamnă pe tine la avort, nu aici se va munci el, ci în alt loc, unde de o mie de ori va fi mai greu ca aici! Tu ești fată de preot și te-ai măritat fecioară, cum te-a făcut mama ta, iar el este un preacurvar. El s-a însurat cu tine, dar înainte el a trăit cu trei femei nemăritate și le-a obligat să facă avort și le-a plătit el la doctor. Acele trei femei au pierdut câte un copil. Deci are pe sufletul lui trei avorturi făcute de el. Are să mănânce carne în vecii vecilor, în focul gheenei!

El nu ți-a spus ție, dar este un mare curvar și spurcat. Tu te-ai căsătorit curată cum te-a făcut mama ta, iar el a fost un preacurvar și ucigaș, care a plătit pentru acelea să facă avort. Să-i spui, că el n-a zis nimănui”.

Atunci ea a zis: „Doamne, pe unde să mă duc eu acasă? Pe unde să ies?” Îngerul Domnului i-a spus: „Dar unde ești, acasă ești! Tu scoală-te și frământă aluatul, că a dospit în covată”. Și l-a văzut ca un fulger când a zburat, și ea s-a trezit în casă.

S-a trezit femeia foarte spăimântată și aluatul dădea jos din covată, cum i-a spus îngerul. Se culcase la șapte fără un sfert și acum era ceasul nouă și un sfert seara. Deci două ore jumătate. În timpul acesta a fost prin iad și a văzut unde se muncesc femeile criminale care fac ucidere de om.

Când s-a sculat, de frică a început să strige în gura mare. Soțul ei venise de la serviciu și, dacă a

văzut că este obosită și se odihnește, n-a mai deranjat-o. Când a auzit răcnind, el a crezut că a luat foc ceva la cuptorul de pâine.

A venit bărbatul ei:

– Ce-ai pățit, Silvia? Ce ți s-a întâmplat?

– Vai de mine! Vai de mine! Am fost în iad. Am văzut iadul! Am văzut unde se muncesc femeile care fac avorturi.

– Cum?

Și i-a spus soțului tot ce i-a zis îngerul.

– Iată, zice, ce mi-a mai spus: că tu m-ai luat pe mine curată cum m-a făcut mama, dar tu ai trăit cu trei femei necăsătorite, și le-ai îndemnat să facă avorturi la doctori. Așa-i?

– Așa este.

– Auzi, că te așteaptă pe tine muncă mult mai mare ca aceea. Că tu ai și plătit la doctori ca să omori copiii, nu numai că le-ai îndemnat. Banii aceia sunt spre pierzarea ta în veci!

El, când a auzit că i-a descoperit păcatele, a zis:

– Să știi că adevărul ți-a spus. De azi înainte mă pocăiesc și eu până la moarte. Dar du-mă la un duhovnic să-mi spun păcatele, să pun și eu început bun, că am auzit că Dumnezeu primește pe cel păcătos!

Apoi a venit cu soția și s-au mărturisit amândoi, îndreptându-și viața. L-am mărturisit și i-am spus: „Iată, frate, ce a făcut Dumnezeu cu tine! Câtă milă a avut de tine! Prin femeie ți-a descoperit urgiile și lăărădelegile tale, ca să te întorci la pocăință”.

Atunci mi-am adus aminte de cuvântul Sfântului Apostol Pavel, care zice: *De unde știi, femeie, că nu-ți vei mântui bărbatul? Nu știi tu, zice, că se sfințește bărbatul necredincios prin femeia credincioasă?* și invers.

Iată o femeie creștină! O femeie cu frica lui Dumnezeu, care a fost hotărâtă în inima ei mai bine să moară decât să facă avorturi! Și s-a rugat lui Dumnezeu și a câștigat și pe soțul ei la adevărata credință și i-a îndreptat și viața lui. Și așa, cu ajutorul lui Dumnezeu, sunt până astăzi împreună și duc viață cinstită și curată înaintea lui Dumnezeu.

I-am dat și lui canon să nu se împărtășească 20 de ani, că pentru un avort Sfinții Părinți opresc 20 de ani, iar cu iconomie 10 ani, dacă omul postește toate posturile și miercurile și vinerile și face milostenie. „Fac toate!” a zis el. Atunci i-am redus canonul la 10 ani. Zece ani i-am dat canon și să plângă toată viața că a omorât trei oameni. Căci ori vei omorî copilul, cum ți-am spus, când l-a semănat Dumnezeu în pântecele mamei sale, când este cât o sămânță; ori îl omori când este mai mare, tot același păcat ai.

Să vă iasă din minte, cum zic unele femei: „Părinte, nu era decât de-o lună, că nu se știa ce-a fost!” Nu minți pe Dumnezeu, Care a zidit și Care a zămislit în tine. Nu auzi ce spune Ieremia Proorocul? *Doamne, au nu Tu zidești duhul omului la zămislire?*

Pe Dumnezeu nu-l poate minți nimeni. Aveți frica lui Dumnezeu, păziți-vă de gândul acesta al uciderii de copii, mai tare decât toți balaurii din lumca asta și decât toate. Păziți-vă! Că dacă tot veți face mereu avort, poporul nostru se împuținează. Vom rămâne numai bătrânii și vor veni alte popoare și ne vor robi, că vom fi puțini și nu vom mai avea copii ca să fie ostași ai țării și oameni de ispravă să conducă țara!

Țineți nu numai la natalitatea poporului și la scumpa noastră țară, țineți la sufletul vostru, care-i

mai scump decât toată lumea, că dacă îl veți pierde, cu toată lumea nu puteți să-l răscumpărați. Toate femeile care aveți bărbați și v-ați cununat, ca și acelea care ați greșit și ați făcut nuntă fără cununie, să nu omorâți copiii. Copilul este un înger și prin el te mântuiești și tu! Naște-l, botează-l, crește-l și printr-însul te mântuiești și tu.

Să te duci la mărturisire, că ești o creștină bună, și te iartă Dumnezeu. Iar a ucide copilul este cea mai mare crimă, cea mai mare fărădelege și împotrivire înaintea lui Dumnezeu, Care l-a creat în pântecul tău și ți-a dat ție naștere, iar lui i-a dat suflet viu și cuvântător.

Vă rog din toată inima să țineți minte această întâmplare. Aduceți-vă aminte, femeilor, de vulturii cei de foc și de copacii cei de foc care ard pe femeile care fac avort, ca și de balaurii cei de foc, care au să vă sugă pieptul!

Păziți-vă, vă rog, nu numai de-a face păcatul, ci și de-a gândi la aceasta, căci crimă și prea cumplită crimă este față de conștiința ta, față de Dumnezeu și față de țara în care ne-am născut și trăim.

TREPTELE URCUȘULUI DUHOVNICESC SAU „ÎNĂLȚAREA LA CER”

Cum se pot înălța oamenii la cer? Prin darul Duhului Sfânt; prin darul și mila lui Dumnezeu. Omul, când este în păcat de moarte și este călduț, se află în iad cu sufletul. Este mai jos decât toate dobitoacele câmpului, decât toate păsările cerului,

decât toată zidirea. El se află atunci cu sufletul în iad.

Dar prin pocăință adevărată și prin darul Sfântului Duh, care dezleagă păcatele prin mâna duhovnicului, se ridică din iad la rai, se ridică din moarte la viață și din om păcătos, care era asemenea cu dracii, se face asemenea cu îngerii. Și nu numai cu îngerii, ci asemenea cu Dumnezeu, pe cât este cu putință. Căci auzi ce spune proorocul: *Eu am zis: dumnezei sunteți și toți fii ai Celui Preaînalt. Dar voi ca niște oameni muriți* (adică prin păcat) *și ca unul din boieri* (adică ca niște draci) *cădeți*.

Tot păcatul se cheamă cădere, căci se zice: „A căzut cineva în păcatul curviei, sau a căzut cineva în mândrie sau în lăcomie sau în beție sau în iubire de argint sau în ură”. De ce se cheamă păcatul cădere? Pentru că păcatele ne trag în jos de la Dumnezeu și ne coboară de la treapta de oameni și ne fac dobitoace. Căci a zis psalmistul: *Și omul în cinste fiind, n-a priceput, alăturatu-s-a cu dobitoacele cele fără de minte și s-a asemănat lor*. Deci, din oameni ne facem dobitoace și mai răi ca dobitoacele. Ne facem draci și chiar mai răi ca ei. Că nici dracii nu hulesc pe Dumnezeu în față, dar omul cu mintea sa îl hulește!

Deci iată cum ne coboară păcatul. Păcatele ne trag mereu în jos, iar darul lui Iisus Hristos și darul Sfântului Duh mereu ne înalță și mereu ne ridică. Căci zice proorocul: *De șapte ori de va cădea dreptul, de șapte ori se va ridica*. Șapte înseamnă număr fără de număr, înseamnă veșnicie, număr la nesfârșit. Adică, mereu se repetă căderea și

ridicarea omului. Deci, de va cădea omul în toată viața sa, să nu se deznădăjduiască de a se ridica, ci să se înalțe iarăși prin darul Sfântului Duh, prin pocăința cea adevărată.

Dar înălțarea aceasta a omului din iad și din rânduiala dobitoacelor și din rânduiala păgânilor și a celor ce nu cunosc pe Dumnezeu, cum se face? Deodată? Nicidecum!

Așa ne învață dumnezeieștii părinți. Omul, când se ridică, se ridică pe trepte. Nu deodată se poate face sfânt, după cum nici deodată se poate face drac, ci se ridică pe trepte. Cei ce se străduiesc pe calea mântuirii, merg dintr-o măsură în alta, cum a zis înainte proorocul: *Merge-vor din putere în putere*. Ei capătă mai întâi în inima lor o putere din darul Sfântului Duh, o parte din tăria de a sta în poruncile lui Hristos, o măsură din virtute, și după aceea pășesc pe alte trepte.

Dar care sunt treptele acelea, ni le arată dumnezeieștii părinți. Treptele urcușului duhovnicesc sunt trei. Care?

Ați auzit în Scriptură la Levitic, capitolul 23, 1, 32 (în edițiile vechi ale Bibliei), unde se vorbește de sâmbătă, de sâmbete și de sâmbetele sâmbetelor; și iarăși de seceriș, de secerișuri și de secerișul sufletului rațional; și iarăși de tăierea împrejur, de tăierea tăierii împrejur și de tăierea inimii în duh, cum zice marele Apostol Pavel².

Acestea arată tainic în Legea Veche și în cea nouă urcușul sufletului către Dumnezeu. Toate aceste simboluri, toate aceste Scripturi, după

² Romani II, 25, 29.

dumnezeiescul Părinte Maxim Mărturisitorul, arată urcușul, sau cum se înalță un suflet până se face Dumnezeu după dar. Toate acestea sunt simbolizate, după Scripturi, de ziua a șasea, a șaptea și a opta. Toate trei treptele duc la îndumnezeirea după dar. Ele sunt făptuirea morală, contemplația naturală în duh și teologia mistică, adică cunoașterea tainică a lui Dumnezeu³.

I. Dar ce este sâmbăta sufletului rațional? Sâmbăta în Legea Veche înseamnă odihnă. Sufletul nostru, zbuciumat de păcate, de cădere, având conștiința pătată de păcatele sale, când pune început bun cu darul lui Iisus Hristos și se ridică din păcat și se înalță puțin pe treapta faptelor bune, ajunge la oarecare odihnă, dar nu la desăvârșire. Deci, când vei auzi în Scriptură de sâmbătă, să știi ce înseamnă aceasta. Iată ce spune dumnezeiescul Părinte Maxim: sâmbăta e nepătimirea sufletului rațional, care a lepădat prin făptuire semnele păcatului.

Să vă dau o pildă. Un om a fost bețiv, a fost desfrânat, a fost ucigaș, a fost tâlhar, a fost iubitor de argint. Cine știe ce a făcut săracul în viață, că toți suntem păcătoși. Dar el s-a spovedit la duhovnic cu toată inima, s-a curățit și s-a hotărât să se lepede cu toată puterea de păcate. În locul beției pune înfrânarea, în locul lăcomiei de pânțe, postul; în locul iubirii de argint și zgârcenici, milostenia; în locul desfrânării, curăția; în locul somnului mult, privegherea. Și a plantat prin făptuire fapte bune în locul vechilor păcate, pe care le săvârșise mai înainte. El acum se află pe treapta întâi a urcușului

³ Sfântul Maxim Mărturisitorul, Filocalia II, cap. 37, 38, 39

duhovnicesc, dar de abia cu fapte bune, nu cu mintea. Căci auzi ce spune: „Sâmbăta sufletului rațional este nepătimirea sufletului rațional, care prin făptuire a lepădat de abia semnele păcatului”.

N-a spus rădăcinile, ci semnele păcatului. Acest om, care se silește să facă fapte bune în locul celor rele și pune început bun de faptă numai cu lucrarea din afară, de abia a ajuns la prima odihnă a sufletului său rațional. El află o oarecare mângâiere, dar încă este chinuit de gânduri, încă păcătuiește cu mintea, încă este în păcat cu mintea. Și lupta lui cu mintea este groaznică, căci lupta cu patimile cele trupesti, cele cu lucrul, ține până la o vreme, dar lupta cu mintea, pentru părăsirea păcatului cu mintea, ține până la moarte.

II. Și despre sâmbete, adică despre sâmbetele îndoite, iată ce spune dumnezeiescul părinte Maxim: „Îndoitele sâmbete înseamnă a doua treaptă a urcșului duhovnicesc. Și se tâlcuiește așa: Slobozenia sufletului rațional, care își retrage mintea sa din simțire, părăsind lucrarea după firea simțurilor prin contemplația naturală în duh, adică prin cugetarea lui Dumnezeu prin zidiri, prin rațiunile lucrurilor”.

Cum se întâmplă asta? Noi păcătoșii în general am părăsit păcatul cu lucrul. Dar cu gândul încă ne luptăm, cu mintea încă păcătuim, cu mintea încă slujim păcatului; fie desfrânării, fie violenței, fie urii, zavistiei, mâniei, fățarniciei, mândriei, iubirii de slavă, dorinței de a plăcea oamenilor, nesimțirii, împietririi, răutății, răpirii și nu mai știu care din patimile sufletești.

Unele sunt care se văd, altele care nu se văd. Cele ce nu se văd sunt mai rele și mai vătămătoare

decât cele care se văd. Căci Hristos Mântuitorul, când a venit în lume, n-a mustrat pe desfrânate, nici pe vameși sau pe desfrânați, pe cei care făcuseră păcate trupești. Oare ați auzit în Evanghelie: Vai de tine, desfrânato? Sau, vai de tine, tâlharule? Vai de tine, vameșule, că ești păcătos și faci nedreptate? Nu! Ci a zis: *Vai vouă, fățarnicilor; vai vouă, fariseilor; vai vouă, cărturarilor nebuni și orbi.* Și cine a spus acestea? Hristos, Cuvântul lui Dumnezeu, Care privește în sufletul nostru.

De milioane de ori – cum spune Solomon – ochii Lui sunt mai luminoși decât soarele. El era Dumnezeu și poporul de jos Îl iubea, că simțea puterea dumnezeirii Lui, *că le vorbea ca Cel ce are putere, iar nu asemenea cărturarilor.* Îl iubeau, dar și El, văzând credința sinceră a lor, îi iubea din inimă, când mergeau după El, pe munți și pe jos, flămânzi, când a înmulțit pâinile în pustie. Căci a zis: *Milă îmi este de popor, că sunt ca oile care nu au păstor, risipite.*

Dar pe cei dintre marii cărturari, pe farisei și pe saducheii îi muștra, căci vedea într-înșii toate vicleniile și fățarniciile lor. La tâlhari, la vameși și la desfrânate, chiar de vedea păcate grele, vedea la ei și căință și umilință și hotărâre de îndreptare. Iar pe cărturari și farisei, la care vedea patimi sufletești grele, ca: ura, zavistia, fățarnicia, pizma, viclenia și altele, care sunt mai grele ca patimile trupești, pururea îi muștra și le zicea: „Vai vouă!”, ca un Dumnezeu, Care cunoaște inimile.

Deci iată că sunt păcate cu gândul, care nu se văd, dar sunt mult mai grele ca cele cu trupul.

Am ajuns deci la treapta a doua a urcuşului duhovnicesc. Iată în ce constă această treaptă: Sâmbete înseamnă slobozenia sufletului raţional, care a părăsit chiar şi lucrarea cea după fire a simţurilor prin contemplaţia naturală în duh. Aceasta este treapta a doua pentru suflet.

Dar cum se urcă pe ea? Prin lupta cu mintea. Prin minte se ajunge la contemplaţia naturală în duh. Mai înainte o femeie frumoasă îl smintea, acum nu-l mai sminteşte. Când vede o fiinţă frumoasă se mută cu mintea şi zice: Dacă fiinţa aceasta este aşa de frumoasă, dar un înger cu cât este mai frumos? Dar heruvimii? Dar serafimii? Dar Cel ce i-a făcut pe dânşii? Îşi mută mintea sa de la frumuseţea cea de aici, la frumuseţea cea din ceruri şi, în loc să se smintească, se foloseşte.

Mai înainte, dacă auzea o muzică de dans, aceasta îi tulbura mintea şi sufletul. Dar pe treapta a doua a urcuşului duhovnicesc, nu-l mai tulbură, ci chiar îl foloseşte. Căci zice: „Dacă oamenii pot să cânte din instrumente şi din organe aşa de frumos, ce trebuie să fie în ceruri? Cum cântă îngerii? Ce bucurie este acolo?” Căci se spune în Psaltire: *Suitu-S-a Dumnezeu întru strigare, Domnul în glas de trâmbiţă.*

Deci aşa cugetă cel ce a ajuns pe treapta a doua a urcuşului duhovnicesc, când aude o cântare lumească, sau un om sau o femeie cântând, sau un oricare alt instrument. Iar când vede soarele, cugetă aşa: dacă aici soarele luminează aşa, ce trebuie să fie acolo, unde luminează Hristos, Soarele dreptăţii?

Astfel, omul pe treapta a doua a urcuşului duhovnicesc, prin contemplaţia naturală în duh,

adică prin privirea curată la zidirea lui Dumnezeu, se suie îndată cu mintea de la cele văzute la cele gândite și nevăzute și capătă slobozenie de ispite, cum spune Sfântul Maxim

El se mută cu mintea de la cele auzite aici pe pământ, la cântările cele din cer și zice cu mintea sa: dacă oamenii aceștia de țărână știu să cânte așa, apoi ce cântări trebuie să fie acolo în cer?

Tot așa, de va mirosi ceva frumos, se gândește la mireasma florilor raiului și așa se mută cu mintea și celelalte simțiri, prefăcând prin contemplație toate cele auzite sau văzute sau gustate sau mirosite și pipăite în cugetări duhovnicești.

III. Iar treapta a treia a urcușului, adică a înălțării sufletului pe treapta cea mai de sus, se numește în Scriptură *sâmbetele sâmbetelor*. Cel ce a pășit pe treapta a treia a urcușului duhovnicesc, nu mai are nevoie de trepte. Nu mai are nevoie să vadă frumusețea cea de aici, ca să se suie cu mintea la frumusețea cea de sus, sau să audă o cântare de aici, ca să se ducă la cântarea cea de sus, sau să miroasă ceva frumos aici, ca să gândească la mireasma Raiului.

Cel care a ajuns, cu darul lui Iisus Hristos, pe treapta a treia a urcușului duhovnicesc, a devenit un dumnezeu după dar. El are îndumnezeirea cea după dar sau teologia mistică, adică are comuniune nemijlocită cu Dumnezeu, nu mai are nevoie de treapta zidirii. În el trăiește Hristos precum grăiește Apostolul Pavel: *Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine*, sau cum spune în altă parte: *așadar, noi avem mintea lui Hristos*. Pavel, când a zis că are mintea lui Hristos, trăia în Hristos și

Hristos trăia într-însul și deci nu mai vorbea mintea sa, ci mintea lui Hristos.

Un asemenea om este pe treapta cea mai de sus, pe cea de a treia treaptă a urcușului duhovnicesc, de care foarte puțini creștini și foarte rar se mai învrednicesc în zilele noastre – este fiul lui Dumnezeu după dar. Ei au ajuns ziua a opta, cum zice Sfântul Maxim Mărturisitorul: „Ziua a opta, după Scripturi, este egală cu treapta a treia a urcușului duhovnicesc”. Ea se mai numește și *sâmbetele sâmbetelor*.

Sâmbetele sâmbetelor este *odihna duhovnicească a sufletului rațional*, care părăsește chiar și lucrarea cea după fire a simțurilor și își întoarce mintea sa chiar și de la cugetările cele mai duhovnicești din zidiri. Prin ce? Prin extazul dragostei, care leagă mintea cu totul numai de Dumnezeu în noianul dragostei”. Acela nu mai știe nimic, decât să-L iubască pe Dumnezeu. Unul ca acela ajunge ca Sfântul Antonie cel Mare, care zicea: „Nu mă mai tem de Dumnezeu!” Și l-a întrebat cineva: „Dar de ce?” „Pentru că Îl iubesc!”

Simțind dragostea lui Hristos în inima lui, nu se mai temea nici de moarte, nici de foame, nici de sete, nici de osteneală, nici de ocară, nici de batjocură. Dar de ce? Pentru că trăia în Hristos și Hristos trăia în el și era foarte convins că fără voia lui Dumnezeu nu i se va întâmpla nimic. Așa este omul care s-a înălțat cu sufletul pe treapta a treia a urcușului duhovnicesc.

Așadar, tot omul este dator să urce pe cele trei trepte și să se schimbe la față. Dar cum se poate schimba la față? Dacă ieri a fost desfrânat și s-a mărturisit, să nu mai fie! Dacă a fost hoț, să lase hoția! Dacă a fost înjurător sau bețiv, să lase beția și înjuratul sau fumatul; să lase răutățile, să le mărturisească, să le plângă toată viața, să-și facă canonul. Și așa se schimbă omul, nu la fața cea din afară, ci la cea dinlăuntru a sufletului.

Și atunci, așezarea omului care a fost înainte de eliberare, cu aceea care este când intră în fericire și în treptele duhovnicești ale desăvârșirii, nu mai seamănă.

Ieri era ca un drac, slujind păcatului, și astăzi, dacă s-a pocăit, și-a îndreptat viața și s-a sfințit, se face lumină și are lumină duhovnicească într-însul și merge din putere în putere, dintr-o desăvârșire în alta, pe cele trei trepte ale urcușului duhovnicesc, care sunt:

– *Nepătimirea rațională a sufletului sau făptuirea morală* (sâmbătă);

– *Slobozenia* (eliberarea) *duhovnicească a sufletului rațional* care-și retrage mintea sa din simțire și o leagă de Dumnezeu prin contemplația naturală în duh (sâmbete) și

– *Odihna duhovnicească a sufletului rațional* (sâmbetele sâmbetelor), care-și retrage mintea sa chiar de la toate contemplațiile naturale în duh, de la cugetările cele mai înalte din zidiri și o leagă cu totul de Dumnezeu în extazul iubirii. Amin.

ÎNSEMNĂTATEA CELOR ȘAPTE LAUDE ALE BISERICII

Biserica lui Dumnezeu este împodobită, încă din vremea Sfinților Apostoli, cu cele șapte laude. Știți voi care-s acelea? Știu că le știți, că unii dintre voi le ziceți pe de rost, dar alții nu le știu. De ce șapte laude și nu mai multe sau mai puține? Ați auzit în psalmul 118 pe Proorocul și Împăratul David, zicând așa: *De șapte ori în zi Te-am lăudat, Doamne, pentru judecățile dreptății Tale.* Împărat fiind, câte treburi nu avea el? Și avea vreme de șapte ori să laude pe Dumnezeu, că-l auzi: *Seara, dimineața și la amiază, spune-voi și voi vesti minunile Tale.*

Dar în Legea Darului s-au așezat aceste șapte laude pentru cele șapte mari evenimente din viața Mântuitorului nostru Iisus Hristos, și fericit este creștinul acela care le zice. Și dacă nu le poate zice, măcar să-i pară rău că nu le zice, că s-ar putea să fie la un serviciu unde nu poate zice. Și dacă-i pare rău, cu smerenia se ridică exact unde trebuia să se ridice cu fapta. Că auzi ce zice Sfântul Isaac Sirul: „Ajunge întristarea minții mai mult decât toată osteneala duhului, care este rugăciunea”, dacă-i pare omului rău.

Ați văzut pe Mântuitorul ce spune în Sfânta Evanghelie: A venit vameșul în biserică să se roage. A venit și fariseul. Fariseul a început să se laude: *Mulțumescu-ți Ție, Doamne, că nu-s ca ceilalți oameni; postesc de două ori pe săptămână, dau*

zeciuială din câte câștig și nu sunt ca acest vameș, și-l arăta pe acela la ușa bisericii.

Vameșul era perceptor, săracul. El știa că ia impozit mai mult decât trebuie, că-i supără pe oameni, și, auzind că-l mai și ponegrește fariseul în fața poporului, și-a îndreptat inima către Dumnezeu și atât a zis, bătându-și pieptul: „Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului!”

Ai auzit? Două-trei cuvinte ale vameșului au biruit toată rugăciunea fariseului. Ce zice Evanghelia? *Amin, zic vouă, mai îndreptat s-a întors vameșul la casa sa și mai înainte a fost el decât fariseul.* Acela a zis multe cuvinte și era fariseu și făcea fapte bune. Dar știi de ce a pierdut? A înjugat dreptatea cu mândria, iar vameșul a înjugat păcatul cu smerenia. Și totdeauna, măcar că păcatul este păcat, dacă-i înjugat cu smerenia, este mai înaintea celui ce face fapte bune și se mândrește.

Sfântul Efrem spune așa: Fă-ți ție două care, omule. Înjugă păcatul cu smerenia și dreptatea cu mândria și vezi că vei rămâne în urmă cu toate faptele bune, ca fariseul; că mai îndreptat și mai înainte s-a dus vameșul. El a înjugat păcatul cu smerenia. Ce-a gândit? „Măi, sunt păcătos strașnic! Am făcut nedreptăți, am luat vamă mai mult decât trebuie, am supărat oamenii, dar mă rog Mântuitorului să mă miluiască”. Și mai înainte s-a dus întru împărăția cerului, pentru că a înjugat păcatul cu smerenia. Așa-i de mare smerenia.

Deci vă spun, care puteți să faceți cele șapte laude este bine. Biserică este obligată să le facă totdeauna, oriunde

Așa și voi, care citiți cele șapte laude, bine faceți, dacă puteți, iar când nu veți putea, să vă retrageți în smerenie, că smerenia le completează pe toate.

Și iată să vă spun ce înseamnă cele șapte laude ale Bisericii:

Două din cele șapte laude trebuie să se facă la miezul nopții, cum le facem noi aici. Noi intrăm la ora 11 noaptea și ieșim la două. Dar ce simbol au acestea? La miezul nopții noi facem așa: *Miezonoptica*, adică rugăciunea de miezul nopții – de toate zilele, de sâmbătă sau de Duminică –, *Utrenia cu Ceasul întâi*.

a. *Miezonoptica* este prima laudă din cele șapte.

Această laudă este întemeiată și pe porunca Mântuitorului, Care zice: *Privegheați dar, că nu știți când va veni stăpânul casei – seara, la miezul nopții, la cântatul cocoșilor sau dimineața* (Marcu 13, 35), și simbolizează momentul rugăciunii și al prinderii Mântuitorului în grădina Ghetsimani, care a avut loc la miezul nopții.

Biserica națiunilor de la Ierusalim, unde intră creștini din toate națiile, este pe locul unde S-a rugat Mântuitorul. Stânca unde s-a rugat El este tăiată și înconjurată cu grilaj. Ea se află chiar unde Și-a plecat El genunchii și S-a rugat cu sudori de sânge, înainte de Preasfintele Patimi. Iar mai încolo sunt pictați cei trei apostoli, Iacov, Ioan și cu Petru, dormind, că le zicea Hristos: *Dormiți? Un ceas n-ați putut să privegheați? Că ești dator acolo, când te duci, să te rogi un ceas.*

Deci Miezonoptica simbolizează și ne aduce aminte nouă de rugăciunea Mântuitorului din grădina Ghetsimani, când s-a rugat și s-au făcut sudorile lui ca picăturile de sânge, care picau pe pământ, că era și om și vedea și ce are să sufere. El, ca Dumnezeu, știa câte răni are să ia, câte scuipări, câte biciuiri, câte cuie în mâini și picioare și că va fi împuns cu sulița în coastă. Le vedea toate, că era Dumnezeu.

Și firea omenească cu care era îmbrăcat se întrista, că auzi ce zice Evanghelia: *Întristat este sufletul Meu până la moarte. Rămâneți aici și privegheați.*

Cine se întrista? Omenirea, căci dumnezeirea biruiește moartea și învie din morți. Dar ca om se întrista, că știa câte are de suferit, câte tăieturi și împunsături și cununa de spini; știa că va fi bătut cu biciul, și va suferi crucea, batjocura și scuipările, legarea la stâlp și temnița. Le știa toate. Se uita și le vedea, că era Dumnezeu.

Deci prima laudă din cele șapte laude ale Bisericii este Miezonoptica, care se face la miezul nopții, pentru că Mântuitorul atunci S-a rugat înainte de Preasfintele și Înfricoșătoarelor Sale Patimi.

b. A doua laudă care se face tot la miezul nopții este *Utrenia împreunată cu Ceasul întâi.* Utrenia este timpul când l-au prins pe Mântuitorul în grădina Ghetsimani, Iuda cu cei o mie de ostași cu sulițele. L-a prins pe Mântuitorul, zicând: *Bucură-Te, Învățătorule,* și L-a sărutat. Atunci au pus mâna pe El. *Pe Care îl voi săruta, Acela este; puneți mâna pe El și-L prindeți.*

Deci Utrenia este a doua laudă și al doilea eveniment din viața Mântuitorului, când a fost prins în grădina Ghetsimani și când toți Apostolii L-au părăsit și au fugit, iar El a rămas singur în mâinile celor fără de lege.

Și *Ceasul întâi* este momentul când L-au dus pe Hristos la Ana și la Caiafa, după ce L-au prins, tot atunci după miezul nopții, către ziuă, când L-au dus la divan. Știți istoria după Evanghelie. Deci *Ceasul întâi* se citește după miezul nopții, cum se obișnuiește la noi, cam după ora unu, la sfârșitul Utreniei.

Deci aceste două laude ale Bisericii lui Hristos se citesc la miezul nopții, arătând timpul când s-au întâmplat aceste trei mari evenimente din viața Mântuitorului: Rugăciunea din grădina Ghetsimani, prinderea de către Iuda și ducerea Domnului la Ana și la Caiafa.

c. Lauda a treia a Bisericii lui Hristos este *Ceasul al treilea*. El simbolizează atât momentul condamnării la moarte a Domnului, cât și pogorârea Sfântului Duh în chip de limbi de foc peste Sfinții Apostoli. Mântuitorul le-a spus Apostolilor: *De trebuință este să Mă duc Eu; că dacă Eu nu Mă duc, nu va veni Mângâietorul la voi, pe care Eu îl voi trimite de la Tatăl. Deci stați în Ierusalim până vă veți îmbrăca cu putere de sus.*

Atunci au ieșit Apostolii și au început a vorbi în toate limbile de sub cer, și îi învinuiau evreii și localnicii din Ierusalim că, din cauza mustului dulce, s-au îmbătat. Iar Petru s-a ridicat și a zis: *Bărbați frați, nu este din cauza mustului dulce că*

ne auziți vorbind măririle lui Dumnezeu în toate limbile, din câți sunt aici. Ci acum s-a împlinit profeția Proorocului Ioil, care zice: «În zilele de apoi, voi turna din Duhul Meu peste tot trupul și fiii voștri vor prooroci și în limbi noi vor vorbi...» și celelalte.

Deci iată Cincizecimea! Nu cum cred penticostalii de azi, că vorbesc în limbi. Țștia care vorbesc în limbi acum, vorbesc în limbile dracilor, nu în limbile Duhului Sfânt. Au pretenția că au «glosolalia», adică vorbirea în limbi, în secolul XX. Limbile au fost semn pentru necredincioși, nu pentru credincioși.

d. Ceasul al șaselea este a patra laudă a Bisericii lui Hristos și corespunde cu momentul răstignirii Mântuitorului pe crucea de pe Golgota, între cei doi tâlhari.

e. Ceasul al nouălea este a cincea laudă a Bisericii și închipuiește momentul înfricoșat în care Mântuitorul își dă duhul pe cruce, când a zis: *Săvârșitu-s-a! Doamne, în mâinile Tale îmi dau duhul Meu.* Am venit să-l înnoiesc pe Adam – Hristos, noul Adam. Că pentru un păcat a intrat moartea în lume prin Adam, și pentru păcat s-a biruit păcatul prin Iisus Hristos. Iată, Doamne, Tu ai lăsat zidirea Ta, că a călcat porunca în Rai. Deci pentru dănșii Eu iau fața întregii lumi, care este în trupul Meu. Pe a Mea față o fac a întregii lumi greșite, a întregului neam omenesc și mijlocesc către Tine: *Eli, Eli, lama sabahani!* Adică: *Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai lăsat?* Sau: „Nu lăsa, Doamne, omenirea! Nu lăsa zidirea Ta cu care

sunt îmbrăcat Eu acum, și care o sfințesc pe cruce și o jertfesc și Mă aduc jertfă pentru toate vremurile, pentru tot neamul omenesc, ca să răscumpăr firea omenească!”

Deci noi eram cei lăsați, iar Hristos, fiind mijlocitor prin cruce către Tatăl, pe a noastră față, a întregului neam omenesc, o face atunci a Sa și strigă către Tatăl: *Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai lăsat?* Noi eram cei lăsați! Nu Hristos a fost lăsat de Tatăl. Și Hristos, fiind mijlocitor, aici mijlocește pentru toată lumea. Iar cine înțelege că Hristos a fost despărțit de Tatăl, aceasta este hulă, că desparte dumnezeirea. Să nu credeți lucrurile acestea. Deci *Ceasul al nouălea* este lauda a cincea.

f. Vecernia este a șasea laudă din zi și simbolizează mai întâi momentul pogorării Mântuitorului de pe cruce și punerea Lui în mormânt nou, de către Iosif și Nicodim. Mai este și momentul sfânt al Cinei Celei de Taină.

g. Iar *Pavecernița* este a șaptea laudă a zilei și simbolizează tânguirea Maicii Domnului, când a plâns după ce L-a pus pe Mântuitorul în mormânt.

Dumnezeiasca Liturghie nu face parte din cele șapte laude. Ea este întreaga jertfă a Mântuitorului pentru mântuirea lumii. Dintre toate slujbele pe care le face Biserica noastră universală, cea mai puternică este Sfânta Liturghie, fiind coroana tuturor slujbelor.

Ea începe cu cuvintele Proorocului Isaia la Sfânta Proscomidie: *Ca o oaie spre junghiere S-a adus* – când scoatem dumnezeiescul Agneț – și ca

un miel fără de glas, și se termină cu Înălțarea Domnului la cer. În Sfânta Liturghie este cuprinsă toată taina economiei în trup a lui Iisus Hristos, de când a venit pe pământ și până S-a înălțat la cer. Ea le cuprinde pe toate cele șapte laude. Hristos se aduce pe Sine jertfă, având o dată intrare în Sfânta Sfințelor, făcând veșnic o răscumpărare înaintea Tatălui.

Sfânta Liturghie are două caractere: caracter de jertfă și caracter de cină, căci la Cina Cea de Taină s-a sfințit. Prin Sfânta Liturghie avem împărtășire gânditoare cu Însuși Fiul și Cuvântul lui Dumnezeu. Avem împărtășire cu Dumnezeu și prin urechi, pe calea auzului, și prin rugăciunea gânditoare și prin faptele bune. Sunt cinci feluri de împărtășiri⁴.

Sfânta Liturghie se termină cu aceste cuvinte: *Înalță-Te peste ceruri, Dumnezeule, și peste tot pământul slava Ta.*

Deci am spus așa în trecere despre cele șapte laude. Ele sunt așezate de Sfinții Apostoli și de Sfinții Părinți până în ziua de azi în Biserică, arătând cele șapte mari evenimente din viața și activitatea Domnului nostru Iisus Hristos.

CELE TREI TREPTE ALE MÂNIEI

Mânia ne biruiește pe toți! Vai de capul nostru! Dar să vorbim, după Sfântul Ioan Scărarul, care sunt treptele mâniei.

⁴ Vezi „Ne vorbește Părintele Cleopa”, volumul 2.

Mânia se împarte în trei feluri; este mânia numită pe grecește *holos*, care înseamnă „repede”, când omul se mânie repede și tot repede îi trece. Asta nu-i mânie periculoasă. Este ceea ce spune Duhul Sfânt în Psaltire: *Mâniați-vă și nu greșiți*.

Aceasta-i mânia cea firească. A greșit o dată, a cerut iertare, se împacă. Inima omului este împărțită în trei părți: partea mânioasă, partea rațională și partea poftitoare. Această mânie este dumnezeiască, căci din fire este sădită în sufletul omului, să se mânie asupra păcatului. Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Mânia ta să nu fie asupra fratelui, ci asupra șarpelui prin care ai căzut”.

Când vezi pe un om că te ocărăște sau îți face rău, nu te supăra pe el, că nu-i vinovat el. Nu s-ar fi pus legea iubirii de vrăjmași dacă era așa. Urăște boala lui, nu pe om, că nu-i vinovat omul, diavolul îl îndeamnă. Urăște boala, că boala-i de la draci, ca să-l facă să te urască, să te ocărăască, să te păgubească, să te bată. El nu-i vinovat, că omul este făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, dar cel îndemnat de diavol așa face.

Mânia cea dreaptă nu urăște, ci împlinește porunca Domnului, care zice: *Iubiți pe vrăjmașii voștri. Binecuvântați pe cei ce vă blestemă*.

Această mânie, *holos*, este primul grad al mâniei.

A doua treaptă a mâniei este mânia numită *catos* sau pizmă, pe românește. Acesta-i un șarpe rău. Acesta când a mușcat inima noastră, nu numai că ne mâniem, dar ținem mânie câte o săptămână, două, pe cel care ne-a făcut rău. Aceasta-i grea.

Când omul ține mânie și gândește: „Lasă că-i răstorn eu planul la acela; lasă că am să-i zic eu; lasă că am să i-o fac eu”, și când vei vedea acestea în mintea ta, să știi că ai trecut în treapta a doua a mâniei. Te-a mușcat mai mare balaur de inimă. Și să te duci să ceri iertare, să te împaci cu fratele, zicând: „Iartă-mă, soțule; iartă-mă, soție!”, că dacă nu trece această mânie, nu putem zice «Tatăl nostru».

Atunci ar trebui să ne rugăm așa: „...și nu ne ierta nouă, Doamne, greșelile noastre, precum nici noi nu iertăm...”. Așa ar trebui să ne rugăm, că dacă nu iertăm, altfel nu putem zice «Tatăl nostru». În nici un fel de mânie nu putem zice «Tatăl nostru». Condiția-i pusă de înțelepciunea lui Dumnezeu Cuvântul.

Apostolul spune: *Soarele să nu apună întru mânia voastră*, iar cel ce a trecut în al doilea grad de mânie, nu numai soarele îl apucă cu mânia, îl apucă și două, trei zile, și o săptămână și o lună.

Apoi este mânia cea mai grea decât toate, *zacos*, care pe românește se cheamă zavistie. Asta-i mai rea decât dracul. Este un drac mai rău decât toți dracii, zavistia. Să ne ferească Dumnezeu de asemenea mânie! Dar de ce se cheamă *zacos*? Fiindcă zace mult în inima omului. Omul, când a ajuns în treapta a treia a mâniei, nu ține mânie numai două-trei zile sau o săptămână, ci ani de zile.

S-au văzut oameni bolnavi de această boală, de zavistie, care nici la moartea lor n-au iertat pe fratele. „Uite, cutare a murit și pe patul de moarte i-a cerut iertare fata sau nepoata, și n-a vrut s-o ierte”. Să ferească Dumnezeu! Acesta-i balaurul *zacos* sau

zavistia, și de acesta arată dumnezeiescul Ioan Gură de Aur că-i mai rău decât satana, în *Cuvânt la Saul și la David*.

Saul era împăratul lui Israel și era bolnav de epilepsie, de duh necurat, că adeseori cădea la pământ și făcea spume la gură, că îl părăsise Dumnezeu de când l-a ucis pe împăratul Ahab. David venea și-i cânta din harpă psalmi și gonea duhul cel rău de la Saul și îl făcea sănătos și se liniștea.

Dar Saul îi mulțumea lui David că a scos dracul din el? Nu. Dracul, auzind puterea psalmilor, îl părăsea pe Saul și fugea. Iar Saul se liniștea, dar zavistia din el nu.

Căci fecioarele Ierusalimului, după ce au auzit că David, un copil, a bătut pe filisteanul Goliat și i-a tăiat capul și a ridicat ocară dintre fiii lui Israel, ele băteau din tambure și strigau așa: *Bătut-a Saul cu miile și David cu zecile de mii*. Adică îl lăudau mai tare pe David decât pe Saul. Și de atunci Saul a prins ură, tot din iubirea de slavă, a prins mare zavistie, zicând că de-acum David are să fie împărat.

Și atâta zavistie avea, cu toate că David îl tămăduia și izgonea dracul de la dânsul, încât când se scula de jos întreba: „Unde-i David, să-l omor?” Și a aruncat de trei ori cu sulița după David. Pe cine voia să omoare? Pe doctorul lui, care-l făcea sănătos.

Ai văzut că dracul se ducea de la Saul, din cauza psalmilor, dar zavistia din inima lui nu se ducea? Voia să-l omoare pe David, ca să nu ajungă împărat.

De aceea spun Sfinții Părinți și mai ales Sfântul Vasile cel Mare: „Zavistia este mai rea decât dracul”. Asta-i mânia *zacos* și când se tulbură omul de zavistie, fierea varsă venin în jurul inimii, că partea cuvântătoare a sufletului este în inimă. Atunci se întunecă rațiunea și creierul și partea sentimentală a sufletului omului și degeaba îi spui că aici este alb, că el vede negru. Nu mai vede bine, fiindcă i s-a întunecat mintea și inima de zavistie.

Zacos, adică zace mult în sufletul omului. Zavistia este mai rea decât toate. Numai diavolul este zavistnic și are zavistie de la începutul lumii asupra oamenilor și asupra lui Dumnezeu, dar zavistia omului, spune Sfântul Ioan Gură de Aur, este mai rea decât dracii. Să ne ferească Dumnezeu, că zavistia este un drac care persistă în inima omului și dacă omul nu se mărturisește și nu se roagă lui Dumnezeu să-l izgonească, sunt mulți care nici pe patul morții nu vor să ierte pe cel ce le-a greșit.

Aceasta este treapta a treia a mâniei, care este cea mai periculoasă; și acesta este dracul zavistiei, care-i mai rău decât toți diavolii.

Deci nu-i de ajuns să zici numai cu buzele: „Dumnezeu să te ierte”, dar inima ta să fie plină de zavistie și de mânie; aceasta nu-i iertare. Dumnezeu caută la inimă. În zadar ne rugăm, când inima noastră e plină de răutate, de zavistie, de răpire și de toată râvna cea rea.

Deci să ne silim cu inima noastră, să ne convingem că trebuie să iubim pe fratele nostru și să cerem ajutorul lui Dumnezeu să facem acest lucru și atunci vom avea îndrăzneală în rugăciunile noastre către Dumnezeu. Dacă nu, are să se

întâmpie ce spune Sfântul Isaac Sirul: „Sămânță pe piatră este rugăciunea celui ce are mânie asupra fratelui său”.

Să ne păzească Dumnezeu de tot felul de mânie, dar mai ales de mânia *zacos*. Amin.

DESPRE CREȘTEREA COPIILOR ÎN FRICĂ DE DUMNEZEU

A venit deunăzi o doamnă și un domn cu o fetiță și s-au așezat la masă și făcea și copilița o cruce mare; cum a învățat-o tatăl ei și mamă-sa. Cei mai buni profesori de religie pentru copii tot părinții au rămas. Dacă nu-i învățați voi prin exemplu, se trezesc niște sălbatici, niște fiare. Nu mai știu ce-i mamă, ce-i tată, ce-i rușine, ce-i păcat, ce-i moarte, ce-i judecată, ce este rai, ce este iad, ce este muncă veșnică, ce este viață veșnică... Nimic. S-a trezit cu totul nebun, cu totul stricat la minte.

Dacă nu învață credința în casă de la părinți, nu au nici o educație. Ei fac toate răutățile, fără muștrare de conștiință. Și atunci plâng mamele. Câte mame vin și plâng aici!

Cea mai mare datorie pe care o aveți voi cei căsătoriți, asta este: să aveți mare grijă cum vă creșteți copiii. Dacă în familie, cât ai copilul acasă în cei șapte ani, nu te-ai grijit să-l înveți rugăciuni, să facă cruce, să știe *Tatăl nostru*, *Crezul*, să-l duci la biserică, să știe ce înseamnă post, să știe ce înseamnă păcat, să se ferească de păcat, atunci cresc niște bestii, niște fiare. Vai și amar de lumea asta!

Iaca, vin la mine atâtea cazuri în care copiii au bătut părinții și alții chiar i-au omorât. Sunt cuvintele Mântuitorului, Care a zis așa: *În vremea de apoi se vor scula copiii asupra părinților și-i vor omori*. Să ferească Dumnezeu! Dacă nu veți avea grijă de copii, veți bea paharul amărăciunii și al scârbelor în veacul de acum și în munca cea veșnică în veacul viitor.

Să nu credeți dumneavoastră că-i glumă. Copilul, dacă nu știe ce-i păcatul, ce-i rușinea, ce-i ascultarea de părinți, devine o fiară.

Vine o femeie deunăzi cu o mână legată de gât, cade aici și începe să plângă. „Ce-i, mamă?” „M-a bătut feciorul! Vin de la spital. Mi-a rupt un picior și mâna dreaptă”. „De unde ești?” „Din comuna Vânători”. „Dar de ce te-a bătut?” „El cât câștigă într-o lună, într-o noapte bea tot. Că-i milostiv când bea: «Haide, măi! N-ai bani? Îți dau eu». Îl face dracul milostiv ca să-i bage și pe alții în ispită. Când vine acasă, femeia îi spune: «Măi Ioane, copiii n-au făină, n-au cărți la școală...». El nimic. Bătaie, cruci și dumnezei. Când am văzut că o bate, am sărit s-o scot pe noră-mea. A lăsat-o pe noră-mea și m-a bătut de m-a băgat în spital. Am venit să pun slujbe pentru el”.

Ai auzit fecior? Ca o fiară. S-o bată pe mama lui! „Și, zice, au sărit vecinii, și pe el a vrut să-l bage poliția la pușcărie pentru bătaia asta. Doamne fcrește! Să nu i se întâmple una ca asta!”

„Mamă, tot o să-l ajungă mânia lui Dumnezeu”. „Nu, nu, nu, să nu pățească ceva rău! Pune numai să-l ierte Dumnezeu!”

Ai auzit mamă? El a bătut-o de a băgat-o în spital și ea se roagă să nu pățească ceva rău. Mi-am făcut cruce. Ce înseamnă adevărata mamă!

Dar mânia lui Dumnezeu nu l-a răbdat! Cine a lovit pe mama sau pe tata, nu mai putrezește, dacă nu l-a dezlegat duhovnicul și n-a făcut canonul.

NEASCULTAREA DE PĂRINȚI

Să vă spun un caz ce s-a întâmplat acum de curând. Au venit doi soți, o doamnă și un domn, și s-au așezat lângă mine. Erau cu prestanță, îmbrăcați bine. „Domnu’ părinte, au zis ei, am vrea să vorbim ceva”. I-am luat în casă, că ei aveau un necaz pe care nu-l puteau spune de față cu toată lumea.

Când i-am întrebat de unde sunt, mi-au spus: „De la Reghin, domnu’ părinte”, și au început a plânge amândoi. Păi când vezi tu că plâng doi oameni așa de mari – erau directori de întreprindere amândoi –, nu plâng de flori de măr. Ce-i în inima lor, numai Dumnezeu știe!

– Ce-ați pățit, fraților?

– Domnu’ părinte, am avut un singur fecior. L-am învățat școală, a terminat facultatea și a ieșit inginer la rețele electrice. I-am cumpărat și mașină. Într-o scară, când ne-am întors acasă de la niște rudenii, am găsit toate ușile deschise, banii luați din casă și mașina furată. După ce-am anunțat poliția, la trei săptămâni, am aflat că fiul nostru a luat banii din casă și mașina și a plecat la Sighișoara, unde s-a însurat fără voia noastră.

Când au auzit părinții, au crezut că el a luat o fată la nivelul lui. Dacă el era inginer, putea lua o profesoară, o doctoriță, o farmacistă, o ingineră. Părinții au luat niște cadouri și s-au dus la fiul lor la Sighișoara ca să-l îmbuneze. Dar el se însurase cu o vrăjitoare. Dacă n-a crezut în nimic, dracii și-au bătut joc de el.

Când a văzut-o pe mama lui, s-a înnegrit la față și a zis: „Ce cauți aici, scorpie?” Dar tată-su de colo: „Măi băiete, dragul tatii, dar mama ta este scorpie?” „Taci, nebunule, că-ți crăp capul!”

Ia gândiți-vă ce-a fost acolo! Cu câtă dragoste au venit părinții și cu câtă jertfă, și cum au trecut ei cu vederea toate relele pe care le-a făcut, iar el tot neascultător a rămas!

Atunci am zis părinților:

– Cum ați crescut copilul acesta? Cum l-ați crescut de când era mic și a început să zică tată? L-ați învățat că Unul este Tatăl din ceruri și să zică *Tatăl nostru*?

– Nu, părinte!

– Când era la școala elementară, l-ați învățat *Tatăl nostru*?

– N-a vrut!

– L-ați învățat *Crezul*?

– Nu.

– L-ați dus la biserică?

– N-a vrut.

– Când era la liceu, i-ați dat vreo carte sfântă în mână, Biblia sau Noul Testament?

– N-a vrut. Se ducea și bătea mingea sau pierdea vremea cu alte deșertăciuni.

- L-ați bătut vreodată?
- Niciodată.
- Dar se ruga vreodată?
- Nu, părinte!

– Și cum ai putut dumneata să stai cu copilul în casă fără să-l pui la rugăciune? Nici voi n-ați avut credință. Vedeți acum? Dumneavoastră beți acum paharul mâniei lui Dumnezeu pe care-l meritați.

– Părinte, nici noi n-am prea știut!

Atunci le-am spus:

– Iată ce-ați cruțat! Ați cruțat un om demonizat. Zice Scriptura: *Calul neînvățat, se face nășâlnic, iar copilul lăsat de capul lui, mare scârbă și rușine va aduce părinților săi. Și acela ce cruță varga urăște pe fiul său.* Nu-l iubește! Îl urăște.

L-ați cruțat, iar acum dumneata, care l-ai purtat în pânțele și l-ai crescut, ești scorpie, iar tatăl lui este nebun.

Auzi ce lume crește azi? Și aceasta este vina părinților, că n-au pus mâna pe vargă când a trebuit și nu i-au spus: „Hai la rugăciune! Hai la biserică! Hai la spovedit! Azi este vineri, este post, nu mânca de fruct! Astăzi este sărbătoare, nu lucra!” Să știți voi că cea mai înaltă școală de rugăciune și de credință în Hristos nu-i în școala primară, nici la liceu, nici la facultate, este în sânul familiei. Cei mai mari profesori de religie ați rămas tot voi, tata și mama.

Copilul crescut fără frică de Dumnezeu, nu mai știe ce-i mamă, ce-i tată, ce-i păcat, ce-i moarte, ce-i judecată. S-a trezit ca o fiară. Și atunci cine o să răspundă în ziua judecății mai tare ca tata și mama?

L-au avut în brațele lor și l-au crescut sălbatic și s-a făcut ca și o fiară.

Au venit apoi să-l pun la slujbe. Dar n-am putut să-l pun pentru că trăia în preacurvie cu vrăjitoarea aceea. I-am pus la slujbe numai pe părinții lui. După vreo două luni mă trezesc cu o telegramă: „Domnul părinte, băiatul nostru a fost electrocutat și a paralizat și i s-a legat și limba. Nu poate vorbi și este pe moarte la spital. Nu se știe câte zile mai are”.

Ați văzut mânia lui Dumnezeu cea dreaptă? L-a ajuns blestemul și suspinul părinților pe acest tânăr rău și necredincios, căci zice la Psaltire: *Dreptatea lui Dumnezeu rămâne în veacul veacului.*

V-am spus această istorioară că sunteți părinți de copii. Cea mai imperioasă datorie și cea mai mare, pe care o aveți voi, cei căsătoriți, este să creșteți copiii în frica și certarea Domnului.

Ați auzit ce s-a întâmplat în Vechiul Testament cu preotul Eli⁵, pentru feciorii lui, că s-au dus în iad împreună cu el. Să avem grijă și noi, părinții duhovnicești, și voi, părinții trupești, să nu dobândim partea lui Eli.

PEDEAPSA PENTRU COPIII CARE SE RIDICĂ ÎMPOTRIVA PĂRINȚILOR

Vine o femeie de la Fălticeni, din comuna Petia, și-mi spune: „La noi o fată a murit nemăritată,

⁵ Vezi „Ne vorbește Părintele Cleopa”, volumul 3, capitolul *Istoria lui Eli preotul.*

moartă de mai mult timp; au dezgropat-o de trei ori din zece în zece ani. Au găsit-o putredă, dar amândouă mâinile, de aici din urmă, nu sunt putrede, ci sunt negre ca păcura și miroase groaznic; iar unghiile au crescut ca secera. Ce să aibă?”

Zic: „Acea sau a lovit-o pe mamă-sa sau pe tatăl ei”. „Dar de unde să știm? Tată-su mort, mama sa moartă, n-are neamuri”. „Mai căutați, poate dați de vreo rudă de-a ei!”

A găsit o mătușă undeva departe, Marta, soră cu mama ei, văduvă, la Liteni, de 94 de ani.

– Mătușă Marta – aceea n-auzea –, dar de unde ești?

– De la Petia – un sat mare, unde este nepotul Părintelui Argatu paroh.

– Dar n-ai avut o soră Maria?

– Am avut o nepoată, Măriuța!

– Dar Măriuța nu cumva a lovit pe tata?

– Nu pe tata, pe mama a bătut-o!

Mama ei era bolnavă de pelagră; se strica la minte. Cu boala asta de pelagră, nu-i omul nebun totdeauna. Este periodic așa, câteva ore, pe urmă iar își revine. Măriuța lua funia de la vacă și unde o găsea, o lega și, bătând-o, o aducea până acasă.

Mamă-sa, când se trezea, vedea că-i vânăta și o blestema pe Măriuța: „Măriuță, dragul mamei, să nu mai putrezească mâinile tale! Tare rău m-ai bătut! Dragul mamei, de ce mă bați, că nici eu nu sunt bucuroasă de boala asta? Nici eu nu știu ce fac. M-a pedepsit Dumnezeu, mi-a dat boala asta și tu mă bați? Parcă eu știu ce fac? Eu nu-mi dau seama”.

Dar Măriuța, în loc să-și ceară iertare cu lacrimi și cu durere, râdea.

Și a murit mama și după un an a murit și Măriuța, tânără. Dar ea nu s-a dus la un duhovnic s-o dezlege, nici de la mamă-sa n-a cerut iertare. Și acum Măriuța stă de treizeci de ani în groapă și mâinile stau neputrede și sufletul ei arde în focul cel veșnic, în cuptoarele iadului, cum zice Mântuitorul – *unde focul lor nu se stinge*.

Ai auzit ce înseamnă blestemul de mamă? Ea dacă se ducea să ceară iertare la mama, se ducea la un duhovnic și se spovedea, atunci o dezlega duhovnicul când era vie, dar acum cine s-o dezlege? Mama n-a iertat-o, duhovnicul n-a dezlegat-o și ea a murit așa blestemată. Și acum stă sufletul ei în iad în vecii vecilor și trupul a rămas ca mărturie și pentru alții.

Și m-a întrebat pe mine ce să facă, căci a murit nedezlegată. „Duceți-vă la un arhiereu să-i facă dezlegare la crucea ei, pentru că un duhovnic nu o poate dezlega, din cauză că acesta-i un păcat foarte mare”. Ea stă în iad până putrezesc mâinile ei.

Dacă a lovit pe tata sau pe mama cu piciorul, piciorul nu putrezește, dacă a lovit cu mâna, mâna nu putrezește. Eu am scris despre cele opt pricini pentru care nu putrezesc morții. Am arătat care-i blestemat de dumnezeieștile pravile, care-i blestemat de arhieriei, care-i blestemat de părinți, care nu putrezesc din cauza pământului, care nu putrezesc din cauza firii; toate sunt puse.

Iar cei care au lovit pe tatăl sau pe mama lor, cu care mădular au lovit, acela nu putrezește. Voi n-ați auzit la nuntă cum cântă Biserica? *Binecuvântarea părinților întărește casa fiilor, iar blestemul maicii*

zdruncină și temeliile (Isus Sirah 3, 9). Ferească Dumnezeu! Nimeni n-are drept mai mare asupra copilului pe fața pământului decât mama! Nici măcar tata.

Biata mamă creștină! Ea este cea care a purtat copilașul în pânțece nouă luni; mama l-a născut cu atâta durere. Numai Dumnezeu știe și ea! Nu știți? Că sunteți mame. L-a purtat în brațe doi ani și i-a supt pieptul. Și l-a curățit, și l-a spălat, și l-a îmbrăcat. Aduceți-vă aminte când bărbatul venea de la lucru mort de oboseală și se culca, și când plângea copilul, zicea soțul: „Scoală, femeie, plânge fata, plânge copilul!” Tot mama.

Câte nopți n-a dormit! „Scoală, mamă!” Dacă scutecele-s murdare, schimbă-l, înfașă-l, dă-i țâță din nou, pune-l în leagăn, leagănă-l încet să adoarmă, păzește-l de foc, de apă; și când a auzit că țipă copilul, i-a sărit inima din loc: «Vai de mine, copilul, n-a pățit ceva?» Știți cu câtă greutate i-ați crescut! Câtă dragoste are mama de copilaș! Ființa cea mai sfântă în familie pentru copii este mama. Ce să vă spun eu? Că doar știți.

De aceea ați auzit la nuntă cum cântă Biserica? *Binecuvântarea părinților întărește casa fiilor, iar blestemul maicii zdruncină și temeliile*. Mama, care-i cea mai de jertfă la creșterea copiilor, are cea mai mare trecere la Dumnezeu. Fiindcă mama este aceea care suferă, săraca.

Și când un copil crescut de mama cu atâta jertfă, cu atâta dragoste și cu atâta milă, nu ascultă de ea, este păcat strigător la cer. Să ferească Dumnezeu! Cât veți trăi voi, să iubiți pe mama, s-o ajutați la

bătrânețe, la boală, la chin, că mare binecuvântare primiți de la Dumnezeu.

Ați văzut că din cele zece porunci, numai una este cu făgăduință; porunca a cincea: *Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, ca să-ți fie bine și să trăiești ani mulți pe pământ.*

Când o vezi pe mama ta bătrână și bolnavă și zice „Dragul mamei, nu mă lăsa!”, cum poți s-o treci cu vederea, când știi că ai fost în pântecul ei și când știi cât s-a jertfit ea pentru tine atâția ani de zile și acum îți cere ajutorul tău? Poți să treci peste cuvântul mamei? Și tata are mare drept, dar el e mai departe de copil. El este cu treburile din afară. Cu alte griji. Dar mama, nu vezi? Îl ține în brațe, îi dă țâță, îl înfașă, îl păzește. Păi ea este leagănul omenirii. Așa a făcut-o Dumnezeu pe mamă, ca să se poată crește generațiile lumii întregi.

O inimă de mamă adevărată, nimeni n-o poate prețui, cât este de scumpă. De aceea, fiindcă vorbim oleacă, vă rog să fiți foarte atenți cu tata și cu mama când au slăbit. Cât trăiesc părinții, trebuie ascultați. Totdeauna, dar mai cu seamă când vezi că s-au îmbolnăvit, că au mare nevoie de ajutorul vostru. Să nu cumva să-i treceți cu vederea!

Fericiți și de trei ori fericiți copiii aceia care ascultă de tata și de mama, mai ales dacă părinții lor sunt credincioși. Au mare fericire și în veacul de acum și în cel viitor. Că, dacă nu ascultă, ferească Dumnezeu!

Ia gândiți-vă voi, cine iubește mai mult pe copii ca părinții? Și în special mama. Mama dacă ar avea cinci-șase copii, și unul ar fi rău, chiar de ar fi

ocărmăt-o sau ar fi înjurat-o, dacă îl vede că a căzut în foc sau în apă și strigă: «Mamă, nu mă lăsa!», ea sare în foc după dânsul ca să-l scoată. Uită toate. Așa-i mama pentru copii, dar tot așa trebuie să fie și copiii pentru mamă.

De aceea, în casă, când ești amărâtă, ca mamă, și ai zis un blestem – că omul, când este supărat, mai scapă câte un blestem –, nu-i o crimă că ai zis. Dar când te duci la spovedanie să spui: «Părinte, când eram necăjită, am blestemat copiii». Te-a dezlegat duhovnicul, dezlegată ești. Dar tu să spui la spovedanie. Dar dacă moare mama și a blestemat copiii, mci copiii nu putrezesc, și ea se duce în fundul iadului. Că blestemul de mamă este mai puternic decât al preotului, pentru că ea are cea mai mare autoritate de la Dumnezeu asupra copilului. Nimeni nu se jertfește mai mult pentru copil în lumea asta ca mama.

Mai degrabă să iei varga să-l bați de o sută de ori, decât să-l blestemi. Auzi ce spune Solomon: *Varga și nuiăua dau înțelepciune copilului, iar copilul lăsat de capul lui, va aduce mare scârbă și mare rușine părinților săi.*

Ca să vă dați seama cât de mult iubește o mamă pe fiii săi, am să vă spun o întâmplare care s-a petrecut în China. În anul 1921, într-o toamnă, a luat foc o pădure din Munții Himalaia; munții cei mai mari din lume. Sigur, a concentrat China mii și zeci de mii de oameni, ca să izoleze focul. Dar ce s-a întâmplat?

S-au dus oamenii și tăiau pădurea înainte de a ajunge focul. Voi nu știți cât de înfricoșat este focul

când arde pădurea! Mie mi s-a întâmplat odată de am văzut. Huiește ca tunetul, mai ales dacă bate vântul. Ați auzit și în Psaltire: ...*ca focul care arde pădurea, ca văpaia care arde munții*. Este ceva înfricoșător.

Deci așa s-a întâmplat și acolo. Lumea a alergat cu topoare, cu joagăre, cu ferăstraie; fiecare cu ce avea, ca să izoleze pădurea ca să nu ardă.

Dar s-a întâmplat că, tăind ei copacii cu zeci de kilometri înainte de-a ajunge focul, focul venea cu o rapiditate nemaipomenită, au văzut în vârful unui copac un cuib de pasăre; o pasăre de mărimea porumbelului. Când au văzut că are cuib în copac, nu au mai avut timp să se suie și să scape puii, căci focul se apropia. Și s-au uitat să vadă ce se întâmplă.

Amândouă păsările, și mama și tata, când au simțit fumul și au văzut primejdia că ajunge la pui, zburau amândoi roată și tot țipau; țipau și făceau semn la pui. Dar puii erau mici, plăpânzi, nu aveau aripi tari să zboare.

Când a ajuns focul la o sută de metri, pasărea tată a părăsit puii; a fugit ca să scape de foc, că simțise fierbințeala focului că vine din urmă. Iar pasărea mamă, când a văzut că vine focul, tot țipa și zbură roată, roată; roată pe lângă cuib, roată, ca și cum ar fi zis: „Dragul mamei, vine moartea, fugiți!”

Și când a văzut că copacul în care-i cuibul a luat foc, nemaiavând altă măsură să ajute puii ei, ce-a făcut? Ultima ei mișcare a fost jertfa aceasta: Când a văzut că și cuibul a luat foc, ea s-a pus cu aripile pe pui. Și într-o clipeală a mistuit-o focul cu tot cu cuib, cu tot cu pui.

Iată ce înseamnă mamă! A vrut mai bine să se jertfească de o mie de ori și să nu părăsească puii ei, când erau în primejdie de moarte.

Așa trebuie să fie inima de mamă și inima noastră față de toți creștinii și mai ales față de părinții care ne-au crescut.

CELE OPT PRICINI DE NEPUTREZIRE A MORȚILOR

Sunt opt pricini de neputrezire a morților:

I. Prima pricină este atunci când veți găsi mort în groapă și carnea a putrezit toată, dar oasele stau prinse între ele ca la copăcel. Acela nu-i sub blestem. Acela-i om tare din fire, care nu putrezește 40-50 de ani. De aceea este așa.

II. Când vei găsi mort în groapă neputred și este exact cum l-ai pus, acela n-a putrezit din cauza pământului. Este pământ unde nu putrezește mortul, dacă nu-l muți. Acolo pământul are chimicale și nu dă voie să putrezească nimic.

Aceste neputreziri sunt firești, dar sunt și putreziri mai presus de fire:

III. Când vei găsi mort în mormânt neputred și carnea pe el este mucedă ca buretele și albă, acela este om care a fost blestemat de dumnezeieștile pravile. El a avut canon mare la spovedanie pentru păcate mari și nu l-a făcut.

IV. Când vei găsi mort în groapă neputred și este negru și umflat ca toba și părțile dinainte nu-s

putrede, iar cele dinapoi sunt putrede, acela este blestemat de preot sau de arhiereu.

V. Când vei găsi mort în groapă neputred și n-au putrezit nici hainele pe el, nici sicriul, nimic, nimic, și-i crește barba, cum s-a întâmplat la cel de la Huși, și-i cresc unghiile, acesta a făcut nedreptăți și a furat. Acesta nu putrezește până nu-l dezleagă un arhiereu. Iar dacă îl dezleagă și arhiereul și tot nu se desface, atunci el este blestemat de săraci, fiindcă a luat avere de la săraci. Și până nu dau neamurile lui înapoi atât cât a luat el, nu putrezește și tot în iad se muncește și nici arhiereul nu-l poate dezlega.

VI. Când vei găsi mort în mormânt neputred și pielea pe el este ca floarea de bostan, galbenă, și limba-i galbenă și îi cresc unghiile și-i crește barba și părul, acesta este sub anatema, sub cea mai grea pedeapsă a Bisericii. Acesta, din două pricini este așa: sau a hulit pe Dumnezeu și pe preoți și s-a lepădat de credință, sau a trăit în preacurvie de gradul I – tatăl cu fiica sau băiatul cu mama sa, adică incest. Aceștia cad sub anatema, cea mai grea pedeapsă a Bisericii.

VII. Când vei găsi mort în groapă căruia nu i-a putrezit mâna sau piciorul, acela a lovit pe tatăl sau pe mama sa și a amărât foarte tare pe părinții săi și a fost blestemat de ei și (nicidecum) nu s-a spovedit la duhovnic de acest păcat și nu a luat dezlegare, când era în viață.

VIII. Iar când vei găsi om neputred și-i ușor ca o pană și miroase frumos tare, și-i foarte vesel la față și face minuni, acelea sunt sfinte moaște, cum a

fost și cu Sfântul Ioan Hozevitul la Ierusalim, care l-au găsit după 20 de ani, nu numai neputred, dar a făcut și minuni.

Iată care sunt semnele la **trupurile afurisite**:

- sunt nedelegate;
- sunt deformate și urâte;
- sunt greu mirositoare și prea puturoase;
- sunt umflate ca toba;
- provoacă spaimă și cutremur privirii.

Iar la **sfintele moaște** sunt aceste semne:

- sunt nestricăcioase;
- sunt binemirosoare;
- sunt uscate și ușoare;
- sunt vesele la vedere;
- nu provoacă frică, ci bucurie duhovnicescă;
- izvorăsc din ele felurite minuni.

UN CAZ DE NEPUTREZIRE

Citeam în Pidalionul de Neamț, la subînsemnarea canonului 14 din Sardica, unde este scris despre un fapt care l-a văzut cu ochii atâta lume și Episcopul de Huși, Iacov Stamati.

La Episcopia de Huși, pe la 1785 trăia un călugăr cu numele Rafail. Acest călugăr era olar de meserie și era cu viață sfântă. El toată ziua nu mânca, ci numai seara la apusul soarelui mânca ceva foarte puțin. După ce mânca, călugărul își lua o carte de citit și se ducea și se culca în cimitir între cruci. Cimitirul era lângă biserică. Totdeauna, și vara și

iarna, avea un cojoc și se culca între cruci. Și călugării îi ziceau «Rafail cel nebun». Ehei! Dacă am fi și noi nebuni ca dânsul! El avea viață sfântă.

Acest călugăr nu vorbea cu nimeni, ci își căuta de meseria lui, și se minunau ceilalți de lucrul ce ieșea din mâinile lui. Toți îl întrebau de ce doarme în cimitir, iar el răspundea: „Că acolo mi-i locul; dacă mâine mor, nu plec acolo? – adică la morminte. Și vreau să mă obișnuiesc și eu cu mormintele”.

Într-o noapte, dormind monahul Rafail în cimitir lângă o cruce de piatră veche, aude cum băteau dracii pe unul în groapă. Și-l băteau de la 11 noaptea până la ora unu, la miezul nopții. Un ceas înainte de miezul nopții, unul după. Dar îl băteau de se auzea și se cutremura pământul. Și el striga din mormânt: „Miluiți-mă, ajutați-mă! Nu mă lăsați, că mă bat dracii!” Și-l băteau dracii în mormânt două ceasuri, de se cutremura pământul acolo unde era el.

Rafail a stat și a ascultat și ce s-a gândit el: „Mă duc la duhovnicul episcopiei să-i spun, să vină să facă o dezlegare la mormântul lui”. Duhovnicul Daniil avea 90 de ani, săracul. Se duce Rafail și-i zice rugăciunea la ușă, că așa se zice:

– Pentru rugăciunile Sfinților Părinților noștri, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne pe noi. Blagoslovește, preacuvioase părinte!

Duhovnicul bătrân și obosit de lume, răspunde:

– Domnul și Maica Domnului. Care-i acolo?

– Eu, Rafail, părinte.

– Ce vrei?

– Părinte Daniil, hai la cimitir și-l dezleagă pe unul, că tare-l bat dracii!

– Măi îndrăcitule, tu dacă dormi în cimitir, câte nu ți-arată dracii? Unde să mă duc eu, că-s obosit?

Și n-a vrut să meargă. Și Rafail s-a dus, zicând:

– Iartă-mă, părinte!

A mai stat vreo zi-două, bietul Rafail și a zis: „Mă duc să-i spun duhovnicului din nou!”, că auzea cum îl bat diavoli și îi era milă de acela care striga în mormânt.

– Părinte Daniil, hai că-l bat dracii pe unul în mormânt noaptea! Vai, tare mai strigă ajutor.

Iar l-a ocărât duhovnicul:

– Ce ai venit, măi stricatul? De ce nu mă lași să dorm?

Mai stă el două-trei zile, iar se duce: „Mă duc să-i mai spun o dată”. Și se duce Rafail a treia oară la duhovnicul lui, Daniil:

– Părinte Daniil, aveți mare putere de la Dumnezeu ca duhovnic, să legați și să dezlegați păcatele! Veniți să dezlegați pe un om, că tare-l bat dracii în groapă. Părinte, să știți că dacă nu vreți să veniți, veți da seama de sufletul acesta în ziua cea mare a Judecății de apoi! Să nu spuneți că nu v-am spus!

Când a auzit duhovnicul, atunci s-a gândit: „Măi, a treia oară a venit, și n-a venit degeaba”.

– Stai, Părinte Rafail, că merg!

Și-a tras ciubotele, și-a luat molitfelnicul, un cpitrahil, o cruce și cârja și a plecat, că cimitirul era în ograda episcopiei, lângă biserică, cum se făceau înainte vreme. Când s-a dus la crucea aceea de piatră, încă de departe auzea cum se cutremură pământul:

– Părinte Rafail, dar de când îl bat dracii?

– Să fie mai mult de patruzeci de zile. Și eu am fost de trei ori la sfinția voastră, iar acum a treia oară m-am gândit să nu mai vin. Eu l-am întrebat ce are, iar el mi-a răspuns: „Vai de creștinul acela care moare fără să-și mărturisească toate păcatele!”

Și auzea bătrânul cum îl băteau dracii pe acela în groapă și cum striga: „Miluiți-mă! Ajutor! Nu mă lăsați, fraților! Miluiți-mă!”

Atunci duhovnicul a trimis repede după episcop. Episcopul se culcase:

– Pentru rugăciunile Sfinților Părinților noștri, Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-ne pe noi! Binecuvintează, Preasfințite Stăpâne!

– Domnul și Maica Domnului. Cine-i?

– Rafail. Preasfințite, vă cheamă acum părintele duhovnic Daniil până la cimitir, că se petrece o minune mare acolo.

Episcopul s-a dus imediat.

– Preasfințite, ia ascultă ce-i în mormântul ăsta!

– Rafail, dar de când îl bate?

– Au trecut patruzeci de zile.

– Și când îl bate?

– Îl bate numai când este un ceas până în miezul nopții și unul după miezul nopții. Două ceasuri îl bate și pe urmă nu se mai aude. Atunci a întrebat episcopul:

– Ce-i de făcut, părinte duhovnic?

– Trebuie să-l dezgropăm, să vedem ce-i cu dânsul, că acesta a avut mare blestem.

Pe cruce era scris: „Aici odihnește robul lui Dumnezeu, Ganciu – așa l-a chemat din botez –, fost administrator al Episcopiei Hușilor”, de origine bulgară, că bulgarii sunt tot ortodocși. Murise de mai

mulți ani. Și acum îl băteau dracii, tot ca să-l descopere Dumnezeu și să fie dezlegat, săracul.

A doua zi au chemat pe omul care răspunde de cimitir, să dezgroape pe acel creștin. Când l-au dezgropat a doua zi, nici limba în gură nu era putredă. Cum l-au pus când a murit, așa l-au găsit. Unghiile crescuseră ca secera; îi crescuse barba și părul în mormânt până jos; era negru la față și umflat ca doba. Dar nici hainele de pe el nu erau putrede. Nimic. Sicriul era întreg și el.

L-au rezezat de biserică și i-au pus o basma albă pe ochi, că se speria lumea cât era de urât. A venit lume multă, că se auzise că la episcopie au găsit pe unul pe care-l băteau dracii în fiecare noapte câte două ore, și este de mai mulți ani neputred.

Episcopul a chemat șapte duhovnici mari, între care și cel al episcopiei, și a zis: „Hai să-i facem o dezlegare!”

Și au îngenuncheat fiecare și au citit dezlegare pentru Ganciu. I-au citit rugăciunile, l-au dus în biserică și i-au făcut toată rânduiala înmormântării cu dezlegări. Apoi l-au îngropat la loc.

După ce l-au îngropat, l-au întrebat pe Rafail dacă se mai aude cum îl bat dracii. Nu s-a mai auzit nimic nici în ziua de azi.

După un an, când l-au dezgropat, era deja praf. S-au risipit toate oasele, s-au făcut țărână. S-a mirat toată lumea ce minune a fost acolo. El a cerut ajutor să fie dezlegat săracul. Câtă vreme trupul lui nu era putred, sufletul era în muncile cele negrăite ale iadului, dar cu dezlegările atâtor duhovnici și ale episcopului, l-a iertat Dumnezeu.

MUTAREA MUNTELUI ADAR CU RUGĂCIUNEA

Când te-ai sculat dimineața din somn, întâi să povățuiască în viața ta nevinovata rugăciune. Dă repede cu apă rece pe ochi să sară somnul, fă trei închinăciuni în fața sfințelor icoane și apoi începe cu rugăciunile începătoare: „Slavă Ție, Dumnezeu nostru, slavă Ție! Slavă Ție, Dumnezeu nostru, slavă Ție! Slavă Ție, Dumnezeu nostru, slavă Ție!”

Apoi: „Împărate ceresc”, „Sfinte Dumnezeule”, „Preasfântă Treime”, „Tatăl nostru”, „Crezul”, „Psalmul 50”... și celelalte.

Rugăciunea este maică și împărăteasă peste toate faptele bune și aduce în sufletul nostru dragostea de Dumnezeu și de aproapele. Ea unește și lipește pe om de Dumnezeu și îl face un duh cu El.

Orice rugăciune-i bună, dacă o zici cu frica lui Dumnezeu și cu atenție. Ești acasă, ești pe drum, ești în camera ta, ești la lucru, ești la câmp, oriunde, tu înalță mintea către Dumnezeu. Și zi cum poți, dar zi mereu! Că cel ce se roagă des, însăși rugăciunea i se face lui cel mai mare dascăl al rugăciunii.

În Marțea cea Mare, Mântuitorul era flămând și văzând un smochin înfrunzit pe cale, a căutat poame în el, dar n-a găsit; l-a scuturat și n-au căzut smochine. Atunci a zis: *De acum să nu se mai facă roade în tine în veac*, și îndată s-a uscat smochinul.

Atunci Apostolii s-au speriat: „Cum, Doamne, s-a uscat smochinul așa de repede?” Iar Mântuitorul, arătând cât de slabi suntem noi în

credință, zice: *De veți avea credință cât un grăunte de muștar, nu numai smochinul acesta s-ar usca, ci veți zice muntelui acestuia: Mută-te de aici și te aruncă în mare, și se va muta.*

Sămânța de muștar este mai mică decât cea de ceapă și decât cea de mac. Este foarte mică și, când o semeni, se face un umbrar mare cât un măr, încât vin și păsările cerului și stau în ramurile lui. Muștarul este simbolul credinței.

Mântuitorul a spus: *Cela ce crede întru Mine, minunile care le fac Eu, și mai mari decât Mine va face; că Eu la Tatăl mă sui, și vă voi trimite vouă de acolo pe Duhul Sfânt și orice veți cere în numele Meu va fi vouă.* Adică „mă duc acolo, să vă dau Eu putere, ca să vedeți cum se împlinesc cuvintele Mele la vremea lor”.

Hristos n-a mutat munți. El a înviat morți de patru zile, a mers pe apă, a înmulțit pâinile, dar creștinilor care cred în El mai mare putere să facă minuni a lăsat.

Deci, dacă cela ce crede în Hristos, va face minuni mai mari decât Dânsul, să vă spun o istorie cum s-a mutat muntele Adar din Alexandria, la anul 604 după Hristos. Și iată cum a fost:

În istoria Bisericii sunt trei sfinți care au mutat munții cu rugăciunea: Sfântul Ioachim, Patriarhul Ierusalimului, a mutat muntele Durda; Sfântul Marcu a mutat muntele Fracesc din Abisinia, pe timpul Sfântului Serapion, iar pe vremea Sfântului Platon, Patriarhul Alexandriei, un argintar a mutat muntele Adar 600 de stadii până în apa Nilului. Avem Viețile Sfinților și Istoria Bisericii care-i verificată de-atâția mari istorici.

Prin secolele VI – VII arabii au dărâmat multe împărății în Africa și în Asia și au ajuns și în Europa. Dar când au ajuns ei în Egipt, pe la anul 604, toate țările creștine care au fost – Pamfilia, Pontul, Galatia, Nicomidia, Cezareea Palestinei, Fenicia, Libanul, Siria, Frigia, Paflagonia, Mira Lichiei – le-au ocupat, pătimind atunci milioane de creștini, cum a fost și pe vremea împăraților romani păgâni, când numai în Nicomidia în ziua de Crăciun au ars 20.000 de mucenici, pe timpul lui Dioclețian. Căci i-a găsit în biserică în ziua Nașterii Domnului și atunci au înconjurat orașul și a dat foc bisericii celei mari și i-a ars pe toți. Altă dată împăratul Traian a ucis 10.000 de martiri în altă biserică, în Frigia, cu tot cu femei și copii, și iarăși în timpul împăratului Nero au murit 15.000 de martiri.

Prin secolul VII au ajuns arabii și în Egipt, țară creștină pe atunci. Astăzi sunt numai cinci milioane de creștini monofiziți și vreo 20.000 de creștini ortodocși în Patriarhia Alexandriei. Ceilalți toți sunt mahomedani. Acolo a fost focarul călugărilor: Sfântul Antonie cel Mare, Sfântul Macarie, Sfântul Pahomie, Sfântul Paisie cel Mare, Sfântul Sisoe, Sfântul Pamvo, și atâtea mii de cuvioși. Numai Sfântul Antonie cel Mare avea, în pustiul Egiptului, peste 20.000 de ucenici prin secolul IV.

Erau în jurul Alexandriei orașe de călugări. Era un oraș, Oxirinius, care avea mai mulți călugări decât oameni căsătoriți. Erau multe mănăstiri de călugări și de călugărițe.

Când au ajuns turcii la Alexandria și au pus mâna pe cetate și pe Egipt, era patriarh Sfântul Platon.

La dânșii așa era: ori te faci mahomedan, ori te trece prin sabie. Îți tăiau capul dacă nu te făceai mahomedan.

Ce s-a întâmplat?

A venit veste la episcop și au început să plângă preoții și poporul: „Au venit turcii, ne omoară pe toți, dacă nu ne lepădăm de Hristos!”

Atunci s-a dus episcopul la sultanul turcilor și sultanul i-a spus așa:

– Tu ești mai mare peste creștini?

– Eu sunt.

– Cum te cheamă?

– Platon.

– Uite, eu sunt pașa cel mai mare, trimis de sultanul aici. Hristos al vostru spune minciuni!

Și a început să hulească pe Mântuitorul.

– Dar de ce?

– Uite, am o Evanghelie în mâna mea! Iată ce scrie aici: *Dacă veți avea credință cât un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia: Ridică-te și te aruncă în mare, și dacă veți crede, va fi cum ziceți.* Deci, dacă voi sunteți creștini și arhieriei și preoți și călugări și călugărițe atâtea mii, aveți opt zile ca muntele acesta, Adar, să-l mutați din loc. (Căci era acolo un munte mare și avea câteva sate și de creștini și de mahomedani). Dacă nu-l mutați cu rugăciunea în opt zile, nu va rămânea nici un creștin netăiat și averile voastre toate le luăm noi. Să văd eu, există așa putere și adevăr în Evanghelia voastră sau Hristos a spus minciuni!

Că El n-a fost Dumnezeu, a fost un prooroc, așa spun mahomedanii.

Patriarhul a zis:

– Domnule pașă – pașă înseamnă general la turci –, lucrul acesta care îl spui dumneata este peste putința noastră, dar Mântuitorul poate va face milă cu noi, iar dacă nu, vom muri toți ca martiri.

Căci altfel trebuia să le taie capetele și să le ia și averile.

– Eu nu știu! a zis sultanul. Dacă nu mutați muntele în opt zile, nu rămâne nici un creștin și nici un călugăr și nici un preot în toată lumea asta. Să vă arăt eu vouă să mai spuneți minciuni, că voi ziceți că puteți să mutați munții cu rugăciunea, că așa spune minciuni și Hristos al vostru.

Patriarhul a venit scârbit în Alexandria, a adunat episcopii, sinodul, preoții, stareții și starețele mănăstirilor, toți creștinii cei buni, și le-a zis:

– Iată, fraților, mai avem de trăit opt zile și, dacă nu vom muta muntele Adar cu rugăciunea, nu va rămâne nimeni viu. Turcii au spus că ne omoară pe toți, că Sfânta Evanghelie spune minciuni și că nu se poate să se mute munții cu rugăciunea. Că dacă n-a mutat Mahomed munții, apoi nici Hristos nu poate, că au spus că Mahomed al lor a fost mai mare ca Hristos.

– Atunci ce-i de făcut, preasfințite?

Patriarhul Platon a spus:

– Noi, iubiții mei frați, nu ispitim pe Dumnezeu, că n-avem noi credință să mutăm munții. Hai să punem rugăciuni! Întâi și-ntâi punem trei zile de post. Să postască toată cetatea cu tot cu animale, cum a fost în Ninive. Copiii să nu sugă la mamele lor, chiar de-or muri. Toată lumea să vină

la biserică și să se spovedească. Ne pregătim de moarte. Toți să treacă pe la duhovnici să se mărturisească și ne împărtășim tot poporul cu Sfintele Taine, și care este oprit și care nu-i oprit, pentru că suntem în fața morții. Și chiar de vom muri, să murim spovediți și împărtășiți cu Sfintele Taine și mai mult, ce va voi Domnul cu noi.

Și a plăcut la toți cuvântul acesta, și au plecat toți acasă. Iar preoții au adunat oamenii în biserici și le-au zis:

– Oameni buni, iată turcii ne-au înconjurat! A venit califul Omar și pașa și sultanul și acum ne-au dat opt zile de viață. Dacă vom muta muntele Adar cu rugăciunea, vom trăi; iar dacă nu, nu rămâne unul viu și averile noastre le vor lua ei.

Tot poporul când a auzit a început a plânge.

– Iată ce este. A rânduit patriarhul post; nimeni nu gustă apă și mâncare trei zile și trei nopți, măcar de ar muri de foame. Cine va mânca, nu mai este creștin. Facem și noi ca și poporul din cetatea Ninive, când a spus Proorocul Iona că mai au trei zile și vor muri. Poate va face Dumnezeu milă cu noi, să facă vreun semn cu muntele.

Și au postit creștinii și preoții și călugării și maicile și toată lumea și pustnicii din pustie, că era mare pustia sketică și avea mulți sihaștri și oameni sfinți. Și s-au rugat lui Dumnezeu și după ce poporul a postit trei zile, preoții i-au spovedit pe toți și au împărtășit tot poporul cu Preacuratele Taine, și care erau vrednici și care nu. Ce-au zis? „Măi, oamenii sunt în fața morții. Omul, în caz de moarte, trebuie să fie pregătit”.

Pe urmă ce-au zis?

– Hai să înconjurăm muntele cu procesiune!

Preoții și arhierii îmbrăcați au luat moaștele Sfântului Mina, moaștele Sfântului Prooroc Ieremia, care se găsesc acolo aduse de Alexandru cel Mare, Machedon. Au luat prapurii, crucile, icoanele, și au început a merge în jurul muntelui și a face procesiune, cum se face pentru ploaie pe câmp, cu Sfântul Maslu. Și mergeau în jurul muntelui câteva sute de metri cântând «Sfinte Dumnezeule...». Și iarăși ziceau diaconii: „Iară și iară, plecând genunchii noștri, Domnului să ne rugăm...”. Și iar se rugau arhierii plângând, după ce poporul era acum împărțășit și pregătit de moarte.

Și a spus patriarhul: „Să iasă cât se poate de mulți, numai cei bolnavi și bătrâni să rămână în oraș. Să vină toată lumea la rugăciune”.

Și au mers în jurul muntelui Adar cu mult popor, făcând rugăciune și citind din Sfânta Evanghelie. Trei zile au mers, că muntele era mare și ei tot stăteau în genunchi și preoții le predicau. Se rugau și iar mergeau, dar nu s-a făcut nici un semn. Deci trei zile trecuseră și cu trei, câte au postit, erau șasc. Mai erau două zile și moartea tuturor era de față.

Dar s-a întâmplat o minune mare atunci. Era un argintar, faur de aur, slăvit foarte în toată cetatea aceea pentru meșteșugul mâinilor lui. Ioan îl chema. Era un băiat cu viață sfântă și necăsătorit. El a întrebat pe preot:

– Părinte, merg și eu acolo pe munte la rugăciune?

Dar preotul avea de făcut niște sfinte vase, potire, discuri, și de îmbrăcat evanghelii pentru sfânta masă, și i-a zis:

– Fiule, tu rămâi, că doar tot pentru biserică lucrezi. Rămâi la argintăria ta și lucrează, dar să postești și tu și să te rogi în fiecare ceas.

Și a rămas argintarul Ioan să lucreze pentru biserică, însă el, fiind argintar, lucra și pentru femeile care veneau la el.

În timpul acesta, lucrând el și ceilalți înconjurând muntele cu post, cu rugăciune și cu plângere, o femeia rea din cetate, care n-avea grija credinței, fiind o femeie depravată, a pus ochii pe dânsul, și ce-a gândit ea? Acum, când toți s-au dus din cetate, a găsit prilej să se ducă la acest argintar, cu gând spurcat. Și s-a dus la Ioan:

– Ioane, ce faci?

Dar el, săracul, scârbit că arabii îi amenințau cu moartea și părinții lui erau duși la rugăciune cu patriarhul, a zis:

– Ce să fac, doamnă, iată lucrez niște potire pentru biserică.

– Am venit să-mi faci un inel de aur.

El nu era tocmai bucuros, dar fiind de meserie, i-a zis:

– Da, doamnă.

I-a luat măsură să-i facă inel, dar ea, fiind femeie desfrânată, îl privește în ochi și-i spune:

– Măi Ioane, mie îmi plac ochii tăi!

Dar el, credincios foc, a zis:

– Cum ai zis?

– Îmi plac ochii tăi! De aceea am venit să te văd.

– Îți plac ochii mei? Mai așteaptă, doamnă, puțin, că ți-i dau.

A luat cuțitul cu care lucra, și, de față cu ea, a scos un ochi și l-a pus pe taler.

– Îți mai trebuie și celălalt?

– Ho, măi nebunule! De-acum ai să mori.

– Tu nu vezi că mâine-poimâine murim cu toții de sabie și tu vii acum cu gânduri curvești la mine? Nu vezi că-i amenințată cetatea și murim cu toții de sabia turcilor? Îți plac ochii mei? Unul l-am scos și îndată ți-l scot și pe celălalt. Așa mă învață Hristos: *De te smintește ochiul tău cel drept, scoate-l. L-am scos pe dreptul; ți-l scot și pe stângul.*

Atunci ea a fugit speriată și s-a dus de-a spus la o prietenă de-a ei. Apoi s-a aflat în toată cetatea.

Dar el, săracul, și-a legat ochiul cu o batistă și mulțumea lui Dumnezeu, Celui care a zis în Evanghelie că-i mai bine să mergi cu un ochi în Rai, decât cu amândoi în iad.

Și a ajuns vestea și la patriarh și atunci și-a adus aminte patriarhul ce spune în Psaltire: *Dumnezeu face voia celor ce se tem de Dânsul și rugăciunea lor o ascultă.* Și a trimis doi diaconi în Alexandria, zicând:

– Duceți-vă repede în cetatea Alexandriei, la argintarul Ioan, și, dacă-l veți găsi viu, cum va putea, să vină până la noi. Să vină cu nădejdea în Dumnezeu, că avem mare nevoie de el!

S-au dus diaconii. El, când a auzit că-l cheamă patriarhul, a zis către ei:

– Părinților, mă cam doare un ochi! Dar n-a spus ce-a făcut. Mă cam doare un ochi, dar am să merg.

Și a luat săracul ce a putut și a mers cu diaconii aceia și a ajuns în fața patriarhului.

– Ce ai, frate Ioane?

– Mă doare un ochi!

Tot nu spunea taina, că asta este o mucenicie de bunăvoie.

– Frate Ioane, noi știm ce-ai pățit. Dar uite, mai avem două zile și murim cu toții. Fiindcă atâta ai iubit pe Mântuitorul lumii, încât ai făcut porunca Evangheliei, că ai scos ochiul tău care te smintea, te-ai temut de Dumnezeu și pentru dragostea Lui ți-ai scos ochiul și erai gata să-l scoți și pe celălalt, credem că și Dumnezeu te va asculta pe tine acum.

– Dar ce să fac, părinte?

– Musulmanii ne-au pus această condiție: dacă până poimâine nu mutăm muntele – că acum se apropiaseră opt zile –, dacă nu mutăm muntele acesta până în apa Nilului, toți vom pieri de sabie și averile noastre vor fi date la turci. Deci te rugăm, frate Ioane, hai cu noi și fă și tu rugăciune!

– Părinte, cum să mă rog?

– Ne rugăm odată cu toții, iar tu ia sfânta cruce în mână și zi așa:

– În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, munte al lui Dumnezeu, Adar, îți poruncește nevrednicul rob al lui Dumnezeu, Ioan, pentru rugăciunile tuturor părinților și ale creștinilor care sunt aici, ridică-te și mergi până în apa Nilului și să nu te mai oprești!

Și a făcut așa Ioan. Atunci s-a pornit un cutremur mare și au început a se legăna munții cu huiet mare. Muntele Adar s-a rupt de ceilalți munți și a început a merge huind la vale. Ce se

întâmplase? Casele care erau pe munte au început a se dărâma una peste alta, căci crăpa muntele și omora tot ce găsea.

Arabii care pândeau cu săbiile trase, cu armata de pe alt munte, se întrebau:

– Ce se întâmplă?

– Se roagă creștinii și s-a pornit muntele Adar, că noi am spus că Hristos spune minciuni! Iată credința creștinilor!

Și au început a striga de frică la dumnezeul lor, împreună cu generalii:

– Alah! Alah! Alah! Dumnezeul creștinilor pierde lumea! Uite vine muntele la vale!

Și s-au dus generalii turci la Sfântul Platon, patriarh bătrân, avea 90 de ani, și au început a se ruga:

– Părinte, părinte, oprește muntele, că avem atâtea sate de mahomedani! Oprește muntele, părinte, că mor toți arabii – că erau și sate de creștini.

Iar patriarhul a zis:

– Fiilor, noi ne-am rugat lui Dumnezeu și nu cu puterea noastră s-a pornit muntele la vale, ci cu puterea lui Hristos, pe care voi l-ați hulit și ați zis că spune minciuni: „Că dacă ar avea vreun creștin credință cât un grăunte de muștar, va zice muntelui să se mute și se va muta”. Deci Hristos a pornit muntele, nu noi, și dacă El va voi, o să-l oprească. Noi ne-am rugat Celui Atotputernic și cât va voi El, atât va merge.

Și a mers muntele până în apa Nilului. Până în ziua de azi, cine merge în Egipt, vede minunea

aceasta. Nilul a ocolit muntele, că el s-a oprit drept în albia Nilului și până azi Nilul face ocol, roată împrejurul muntelui, până vine în albia sa înapoi.

Această mutare a muntelui Adar s-a întâmplat la anul 604, când era Platon patriarh al Alexandriei și când au venit arabii să distrugă neamul creștinesc de acolo. Și s-a scris această minune în *Proloage* și în *Istoria Bisericii*. Iar mahomedanii, când au văzut puterea credinței ortodoxe celei adevărate, nu numai că n-au omorât pe creștini, ci o mare mulțime de generali și oameni de rând s-au încreștinat și au zis: „Hristos este adevăratul Dumnezeu”.

Iar califul arabilor a spus: „O sută de ani nu se va lua impozit de la creștinii din orașele și satele Egiptului pentru minunea pe care a făcut-o Hristos Dumnezeu cu creștinii, că a mutat muntele Adar în fața a atâtea mii și sute de mii de oameni care l-au văzut”.

*

Deci, când am pornit noi cuvântul despre rugăciune am arătat că, dacă cineva ar avea credință cât un grăunte de muștar, ar muta muntele. Dar muntele s-a mutat pentru rugăciunea acestui tânăr martir, care a voit mai bine de o sută de ori să-și scoată ochii, decât să mânie pe Dumnezeu.

Care creștini își mai scot astăzi ochii să nu facă păcat? Că zice Hristos: *De te smintește ochiul tău, scoate-l sau mâna ta, tai-o*. Care-și mai taie mâinile sau picioarele să nu meargă la păcat? Nimeni.

Dar Dumnezeu nu cere numaidecât aceasta, căci ai vedea numai oameni cu ochii scoși. Cere să tăiem voia noastră și să nu facem păcatul. Dar vedeți,

când cineva îl iubește pe Dumnezeu, este gata să moară de o mie de ori și să nu facă păcatul.

Aceasta o lucrează numai frica de Dumnezeu și credința noastră în Hristos. V-am spus că această minune a fost rezultatul rugăciunii la atâta lume și mai cu seamă a lui Ioan, faurul de aur, că a făcut Dumnezeu să mute muntele Adar, pe care oricine îl poate vedea astăzi în Alexandria, și acolo se povestește și minunea, când s-a mutat muntele acesta atâția kilometri, prin rugăciunea făcută de creștinii ortodocși. Amin.

DARURILE MAICII DOMNULUI

Toate darurile Preasfintei Fecioare Maria au atras mult asupra ei mila și îndurarea lui Dumnezeu. Dar care i-a fost ei mai mult ca toate pricină de slavă și de înălțare duhovnicească? Care credeți că a fost cel mai mare dar al Maicii Domnului?

Oare fecioria sau înțelepciunea sau sfințenia sau priceperea sau alte multe și nenumărate daruri pe care le avea?

Da, frații mei! Într-adevăr, Preasfânta Fecioară Maria a fost împodobită de Dumnezeu cu toate darurile cele duhovnicești. Însă darul cel mai mare care i-a fost ei pricină de slavă și de cinste negrăită a fost darul smereniei. Fără de acest dar, toate celelalte daruri nu i-ar fi fost de nici un folos.

Smerenia a fost pricină de slavă și de cinste Precuratei Fecioare Maria, mai mult decât toate darurile pe care le avea. Pentru smerenia ei, după

mărturia Sfântului Duh, Domnul *a căutat spre smerenia roabei Sale* și a ridicat-o la atâta slavă și cinste, spre a fi lăudată în cer de toate oștile cerești, și pe pământ fericită de toate neamurile.

Smerenia a fost cea dintâi pricină de înălțare și slavă pentru toți sfinții lui Dumnezeu. Smerenia a înălțat pe Avraam și l-a făcut pe el prieten al lui Dumnezeu și tată al multor neamuri, căci se socotea pe sine a fi pământ și cenușă. Smerenia l-a înălțat pe Iosif și l-a făcut pe el mai mare peste țara Egiptului.

Smerenia l-a făcut pe Moise cel gângav la limbă, povățuitor și legiuitor peste tot poporul lui Israel. Căci se socotea pe sine nevrednic de această slujbă și ruga pe Dumnezeu să trimită pe altul la scoaterea lui Israel din robia Egiptului.

Smerenia l-a arătat pe David a fi după inima lui Dumnezeu, căci se socotea pe sine vierme și nu om. Cu smerenia a strălucit marele Daniil proorocul, cei trei tineri, marele prooroc Isaia și mai mult decât toți, dumnezeiescul Ioan Botezătorul, care nu se socotea pe sine vrednic de a dezlega cureaua încălțăminteii lui Hristos și care, pentru adâncimea smereniei lui, s-a învrednicit a fi martorul cel mai apropiat al Sfintei Treimi la Iordan și de a fi numit de Însuși Hristos *cel mai mare om născut din femeie*.

Iar dacă acești sfinți mari ai lui Dumnezeu au arătat smerenie mare, apoi cine poate să înțeleagă câtă adâncime de smerenie a fost în inima Preasfintei Fecioare Maria, care, auzind și înțelegând de la Arhanghelul Gavriil că va zămisi de la Duhul Sfânt și va naște pe Fiul lui Dumnezeu, nu s-a înălțat cu

inima sa, ci cu mare smerenie, socotindu-se pe sine o simplă roabă, a zis: *Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău!*

Aici cu adevărat a luat plinire cuvântul Scripturii care zice: *Cine se va smeri pe sine, va fi înălțat*. Iar Sfântul Efrem Sirul zice că: „În inima adâncă se va înălța Dumnezeu”.

Deci, după mărturia acestui sfânt părinte, toate darurile cele mai înalte pe cele smerite se reazemă. Apoi și la Preacurata Fecioară Maria, toate darurile cele înalte și duhovnicești cu care a fost împodobită de Dumnezeu s-au rezemat și au avut drept temelie veșnică, smerita ei cugetare.

Iubiții mei frați, spre a desluși mai luminat cele spuse despre smerenia Maicii Domnului, am să vă spun o istorioară. Se povestește că un vestit sculptor a făcut, pe lângă alte statui vrednice de laudă și de mirare, și un minunat spic de grâu de care atârna un porumbel. Toți se mirau și se minunau de această uimitoare sculptură, deoarece se părea că în ea meșteșugul nu urmează firii, ci o depășește pe ea.

Dar era o taină nedelegată, cum un spic care este așa de gingaș cu puterea, să poată țină pe el greutatea unui porumbel. Dezlegarea tainei însă arată și închipuiește pe Preacurata Fecioară Maria. Precasfânta Fecioară era aici închipuită printr-un fir de grâu, iar porumbelul era chipul Duhului Sfânt.

Spicul stătea aplecat de greutatea porumbelului, arătând, ca un simbol, smerenia cea mare a Precurarei Fecioare Maria, care s-a aplecat cu multă dragoste și smerenie când Duhul Sfânt a venit peste ea și a făcut-o sălaș lui Hristos Dumnezeu.

Iubiții mei frați, după cum ați auzit, smerenia a fost pricină de slavă, de cinste și de înălțare la toți sfinții lui Dumnezeu și cu atât mai mult la Preasfânta Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioara Maria. Dar să știți și să înțelegeți, că mai presus de toate a fost smerenia cea nemăsurată a Domnului, Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, Care S-a smerit pe Sine, ascultător făcându-se până la moarte, și moarte de cruce.

Iar această nemăsurată smerenie a Domnului I-a adus Lui nemăsurată slavă și cinste și *pentru aceea și Dumnezeu L-a preaînălțat și I-a dat Lui nume, care este mai presus de tot numele, ca întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cerești, al celor pământești și al celor dedesubt.*

Dar va zice cineva: „Ce este smerenia?” La aceasta voi răspunde nu cu cuvintele mele, ci cu ale Sfântului Isaac Sirianul: „Smerenia este haina dumnezeirii, pentru că cu aceasta S-a îmbrăcat Dumnezeu, când a binevoit a veni în lume, și S-a îmbrăcat în firea noastră cea smerită”.

Iar dacă se va întreba cineva din ce se naște ea, vom zice ca Sfântul Ioan Scărarul, că din ascultare și din tăierea vocii. Și dacă va zice cineva pentru care motiv smerenia este așa de mare, voi zice, pentru că numai ea poate ucide pe cel mai mare păcat, care este mândria. Pentru acest păcat, îngerii au căzut din cer și strămoșii noștri, Adam și Eva, au căzut din rai; căci, ascultând de șarpele diavol, li s-a nălucit a se face ca niște dumnezei.

Frații mei, vreau să vă spun că astăzi, mai mult ca oricând, acest mare păcat al mândricii a cuprins

toată lumea. Fiecare dorește să fie mai mare peste alții și să-i robească și să-i stăpânească. Fiecare dorește să fie mai bogat decât altul; fiecare să fie mai cinstit, mai vestit și mai băgat în seamă decât altul. Fiecare dorește a se socoti mai înțelept decât alții. Fiecare se laudă că este mai iscusit în meserii și meșteșuguri.

Cine învață pe cel sărac să ia pâinea de la gura copiilor și să-și cumpere televizor și video, spre a-și închipui și el că este asemenea cu cei avuți? Nu mândria?

Cine învață pe femei și pe fete să muncească luni și ani de zile, nu spre a-și cumpăra cele de nevoie vieții, ci spre a-și cumpăra rochii la modă și încălțăminte luxoasă și alte lucruri deșarte, care nu țin nici de foame, nici de frig? Oare nu mândria?

Cine învață pe cel sărac, care are o casă de copii, să se sârguiască cu mai multă trudă spre a le face la toți haine luxoase și de mult preț, spre a-i face să fie în rând cu lumea? Nu mândria?

Cine face pe fetele și pe femeile cele ușoare să se dreagă pe fețe cu pudră și cu alte unsori și să-și vopsească unghiile spre a arăta mai tinere și mai frumoase? Oare nu mândria și slava deșartă, care este fiica cea dintâi a mândriei? Vor să fie cu orice preț în rând cu lumea și nu aud pe Apostolul Iacov, care zice: *Lumea în cel rău zace*; și iarăși: *Cine se face prieten cu lumea, se face vrăjmaș lui Dumnezeu*.

Cine învață pe cei neînvățați să defaime pe cei cu adevărat învățați? Nu mândria? De unde vin bătaile, ambițiile, laudele, pricinile, sfezile, tulburările și vrajbele între oameni? Nu din mândrie? Că

fiecare se socotește mai tare decât altul și mai drept. Au nu din mândrie?

O, răutate fără margini! Cine mai cunoaște azi răutățile tale? Și cine se mai ostenește astăzi să alunge această ciumă sufletească din inima sa?

Frații mei, iată pentru care pricină sfânta smerenie este cea mai vestită din toate virtuțile, pentru că numai aceasta poate să le păzească pe toate și fără de ea, toate sunt nimic. Să știți și să țineți minte că numai această singură virtute, smerenia, poate în vremea morții să mântuiască pe om, după cum zice unul din sfinții Filocaliei.

De aceea și Mântuitorul nostru îi fericește cel dintâi pe cei smeriți cugetători, zicând: *Fericiți cei săraci cu duhul, că acelora este împărăția cerurilor*. Căci cel ce are smerenie în inima sa, măcar de ar avea toate faptele bune, pururea se socoate pe sine sărac și că nu a făcut nimic bun înaintea lui Dumnezeu.

Deci, frații mei, să nu uitați cât de mare este darul smereniei și câtă slavă și fericire aduce omului această slăvită și prea mare virtute. Amin.

CĂLUGĂRUL CĂRUIA

I S-A ARĂTAT MAICA DOMNULUI

Era odată un călugăr în Galia, în Franța de astăzi. Era pe timpul când Biserica din Apus nu era catolică, ci era o singură Biserică Ortodoxă în toată lumea, că până la anul 1054 nu existau catolici sau protestanți, ci erau toți ortodocși. Acel călugăr avea

deosebită dragoste și mare evlavie către Maica Domnului și în fiecare zi îi făcea canoanele, acatistele și paraclisele. Și făcea metanii totdeauna cu multe lacrimi la icoana Maicii Domnului, ca s-o aibă ajutătoare pe pământ și în vremea morții și în ziua judecății.

Dar, auzind el că este atâta frumusețe în ceruri, zicea: „Dacă un înger este atât de frumos, dar Maica Domnului, care-i împărăteasa Heruvimilor? Oare nu pot eu în viața asta să o văd pe Maica Domnului? Măcar cât este cu puțință omului!” Și a început a se ruga: „Maica Domnului, dacă vrei și dacă crezi că îmi este de folos, aș vrea să te văd o dată în veacul de aici, ca mai mare evlavie să simt pentru tine și mai mare credință. Eu văd sfintele tale icoane, dar aș vrea să văd cum ești tu în ceruri. Nu sunt vrednic, că sunt om păcătos, dar măcar cât este cu puțință omului”. Că de s-ar arăta slava ei cuiva, ar muri omul de atâta frumusețe.

După mulți ani, a auzit un glas: „Părinte, ia seama! Maica Domnului o să ți se arate pentru evlavia ta, dar tu ai să orbești! Vrei să rămâi fără vedere?” Dar el zice: „Vreau! Să rămân orb câte zile mai am, numai să o văd o dată”.

Și odată, pe când era el la rugăciune, i s-a arătat Maica Domnului. A venit întâi o mireasmă a Duhului Sfânt și când a început să apară lumina, cum răsare soarele, de mii de ori mai puternică, el ce s-a gândit? „Ca să nu orbesc de tot, am să închid un ochi și am să orbesc numai de unul”.

Și a apărut Maica Domnului cu Mântuitorul în brațe, așa cum este pictată pe icoane. Atunci a închis un ochi. Și a căzut cu fața la pământ de atâta

lumină și frumusețe, încât limba omenească n-o poate spune. Și Maica Domnului i-a spus: „Nu înceta a te ruga. Atât m-am arătat, cât îți este cu putință”. Și l-a binecuvântat și ca fulgerul s-a înălțat la cer. Călugărul a orbit cu ochiul cu care a privit strălucirea, dar era bucuros că i-a rămas un ochi.

Și după ce a plecat Maica Domnului, avea mare bucurie și mare mângâiere de la Duhul Sfânt care a venit prin Maica Domnului și l-a umplut de dragoste duhovnicească, dar îi părea rău că nu s-a uitat cu amândoi ochii, ca să vadă frumusețea ei cea negrăită. Apoi s-a dus la icoana Maicii Domnului și a zis: „Mulțumescu-ți ție Maica Domnului, că te-am văzut! Îmi pare rău că mi-am cruțat un ochi. Vreau să rămân orb până la moarte, numai să te mai văd o dată”.

Și s-a rugat ani de zile la Maica Domnului, cu lacrimi și cu post, ca să i se mai arate o dată, așa de mare bucurie îi lăsase în suflet, că nu poate să înțeleagă mintea și să spună limba de țărână, câtă frumusețe are chipul ei.

Atunci iar a auzit un glas: „Părinte, a auzit Maica Domnului rugăciunile tale și o să ți se mai arate o dată. Dar primești să rămâi orb toată viața ta?” Și el, bucuros că o s-o mai vadă o dată pe Maica Domnului – pentru că zicea că altă fericire și bucurie mai mare pe pământ nu este –, a zis: „Mulțumesc darului Stăpânei cerului și a pământului, pentru dragostea ei. Pentru aceasta sunt în stare să-mi pierd și viața vremelnică, nu numai vederea, numai s-o mai văd o dată”.

Și ce s-a gândit el: „Am să pun mâinile la ochi, să văd măcar așa printre degete lumina ei”. Dar

când a văzut că vine lumina așa de tare, el voia să pună mâinile la ochi. Și când s-a uitat, în loc să-l orbească, s-a întâmplat altă minune: i-a deschis Maica Domnului și celălalt ochi! Și aude un glas: „Iată, ți-am vindecat și ochiul celălalt, căci pentru dragostea mea ai vrut să fii orb! De acum rămâi și mă vei vedea în veacul viitor pentru vecii vecilor!”

Și atât s-a aprins el de dragostea Maicii Domnului, că toată viața, unde se ducea, îl auzeau călugării cântând Maicii Domnului o cântare. Și atâta bucurie avea, pentru că în loc să-l orbească de tot, i-a deschis și celălalt ochi care i-l orbise. Și toată viața lui lăuda pe Maica Domnului, și nu avea alt cuvânt, decât „Maica Domnului”, oriunde.

Și s-a dus bietul călugăr în ceruri, să se sature de bucuria și lumina, de veselia cea negrăită și de privirea Preacuratei Născătoare, nu o clipă, nu un minut, ci de-a pururea. S-a dus să aibă privirea cea duhovnicească îndreptată spre Preacurata și spre Mântuitorul și spre Sfânta Treime cu toți sfinții, în lumina cea neapropiată, și să se bucure și să se veselească.

Noi să nu dorim numaidecât o vedere ca aceasta. Aceasta a fost o cutezanță a unui suflet așa de mare. Noi să ne vedem de păcatele noastre și să nu dorim s-o vedem pe Maica Domnului aici, că nu suntem vrednici.

Să ne vedem și să ne plângem păcatele! Să ne pocăim până la ultima suflare; să ne mărturisim curat, să fim împăcați cu toți, să ținem sfintele posturi, să ducem viață curată, să avem dragoste către aproapele și atunci și noi păcătoșii vom nădăjdui la mila Mântuitorului și a Preacuratei Fecioare Maria,

ca să o vedem și noi în veacul viitor, nu un minut, nu o zi, nu un an, nu o mie de ani, ci în vecii vecilor.

Pentru rugăciunile Preacuratei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, miluiește-ne pe noi păcătoșii. Amin.

CÂNTAREA AXIONULUI „AXION ESTIN”

Ia gândiți-vă voi, dacă o sfântă icoană a Maicii Domnului, făcută de un pictor, este așa de frumoasă, dar frumusețile și desfătărilor cerului unde sunt Heruvimii cei cu ochi mulți și Serafimii cei cu câte șase aripi, care îi cântă Maicii Domnului imnuri și cântările cele dumnezeiești, oare ce limbă le poate grăi? Cum zice Apostolul Pavel: *Am auzit acolo cântări, care nu este cu putință omului a le vorbi*. Până la al treilea cer. Dar Maica Domnului este peste toate cerurile! Este lângă Sfânta Treime!

Ce este acolo? Câtă slavă are Maica Domnului! Nu auziți ce spune în Acatistul Sfântului Acoperământ: „Bucură-te, acoperământul lumii, cel mai lat decât norul”. Un nor poate să acopere un oraș, o țară, dar Maica Domnului cu acoperământul și cu mila ei acoperă toate popoarele lumii; că atâta putere a primit de la Mântuitorul. Oricine și oriunde o cheamă: în pădure, în pustie, la câmp, în cetate, în casă, la închisoare, oriunde ar fi, ea aude, pentru că este pusă acoperitoare și mijlocitoare a întregii lumi către Dumnezeu.

Eram în Sfântul Munte Athos, unde trăiesc numai călugări care duc viață în feciorie și în curăție. Acolo nimic nu trăiește parte femeiască. Este «Grădina Maicii Domnului», unde ea a predicat Evanghelia cu Sfântul Ioan Evanghelistul și Sfântul Apostol Marcu și cu Maria Magdalena. Acolo a fost oraș de păgâni când a ajuns ea.

Când am mers la Protaton, în capitala Sfântului Munte, unde sunt cele mai vechi arhive ale Sfântului Munte de peste o mie de ani, acolo este o biserică foarte mare. În fața acelei biserici este o piatră lată de câțiva metri pe care nu se prinde nici ploaia, nici zăpada niciodată. Nimic, nimic, nimic! Rămâne tot uscată. Îi zice piatra sângelui. De trei ori pe an izvorăște sânge dintr-însa și curge sângele șiroaie și se duce la temelia bisericii.

Acolo, la anul 1274, în timpul împăratului Mihail al VIII-lea Paleologul, când a intrat Papa Grigorie al X-lea în Sfântul Munte cu armata și a vrut să-i treacă pe călugări cu sila la catolici, a tăiat pe piatra aceea vreo câteva zeci de călugări. Și sângele dreptilor de trei ori pe an iese și atunci se fac slujbe. Curge sânge timp de câteva ore din piatra aceea. Dar apa nu se prinde de ea, zăpada nu se prinde, nimic, nimic. Este o minune mare.

Tot acolo în biserica Protaton am văzut sfânta icoană **Axionița** – Maica Domnului cu doi îngeri care-i țin coroana. Axionița sau „Axion Estin” pe grecește înseamnă *Cuvine-se cu adevărat*.

Aici ne-a povestit un părinte atonit istoria acestei icoane. În valea numită „Axion Estin” trăia un mare sihastru care avea ucenic un călugăr tânăr,

pe care-l creștea, ca să rămână în chiliuța lui. O chiliuță sub munte, în pădure.

Ei aveau această icoană vestită, Maica Domnului, în chilie. Odată călugărul cel bătrân a plecat la priveghere la Mănăstirea Protaton. Să știți că la Sfântul Munte, la toate praznicele împărătești, privegherile sunt de toată noaptea. În tipicul mare al Sfântului Sava sunt puse 68 de privegheri de toată noaptea, în toate Duminicile și în cele 12 praznice împărătești și la Sfântul Ioan Botezătorul.

Și bătrânul i-a spus călugărului tânăr:

– Eu mă duc la priveghere, tu rămâi acasă, fiule, și-ți fă pravila acasă, să nu rămână chilia singură.

Călugărul cel tânăr a întrebat pe bătrân:

– Ava, eu ce pravilă să fac?

Dar călugărul bătrân i-a zis:

– Fiule, tu n-ai să poți priveghea toată noaptea. Citește la Psaltire două-trei catisme și pe urmă du-te la icoana Maicii Domnului și fă câteva metanii, să nu-ți fie somn. Și de câte ori te duci la icoana Maicii Domnului, să cânți cântarea asta: *Ceea ce ești mai cinstită decât heruvimii și mai slăvită fără de asemănare decât serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim.* Până atunci nu se știa de rugăciunea „Cuvine-se cu adevărat”. Numai atât se știa în Sfântul Munte. Nu știau cum cântă îngerii în ceruri Maicii Domnului!

Atunci călugărul tânăr a făcut cum a zis bătrânul: A citit câteva catisme la Psaltire, s-a dus la Maica Domnului și a făcut câteva metanii. A mai aprins candela să nu se stingă și iar a cântat: *Ceea*

ce ești mai cinstită... Așa a făcut până la miezul nopții, ca să se lupte și el și să privegheze măcar atât; pe urmă să se culce să doarmă 3-4 ore, ca dimineață, când vine bătrânul, să se scoale iar la rugăciune.

Când a ajuns la miezul nopții, bate cineva în ușă. Dar el știa că bătrânul nu vine niciodată în timpul nopții, că era departe de biserică. Apoi cine să vină în puterea nopții, să-i bată în ușă? N-a vrut să dea drumul. Și aude un glas:

– *Evloghite, pater!* (Binecuvintează, părinte).

El, când a auzit că cere blagoslovenie, a zis dinăuntru:

– *O Kirios!* (Domnul să te binecuvinteze).

Și numai a intrat un tânăr foarte frumos, tot călugăr, foarte luminat la față, și l-a întrebat:

– Ce faci, frate?

– Ce să fac? Merg să mă culc, că nu mai pot priveghea de oboseală!

– Ce pravilă ai făcut de aseară până acum?

– Așa mi-a spus bătrânul, când a plecat la biserică, să citesc la Psaltire două-trei catisme și pe urmă să cânt *Ceea ce ești mai cinstită...* și să fac câteva metanii.

Dar cel ce a venit i-a spus:

– Nu se cântă numai *Ceea ce ești mai cinstită...*

– Ba da! Așa se cântă în tot Sfântul Munte, la toate mănăstirile.

– Nu! Iată cum cântăm noi: *Cuvine-se cu adevărat să te fericim pe tine, Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită și preanevinovată și Maica Dumnezeului nostru, și pe urmă cântăm: Ceea ce ești mai cinstită...*

Dar călugărul a zis:

– Eu așa n-am auzit. Dacă vrei să-mi scrii, că vreau să învăț și eu rugăciunea asta.

– N-ai aici hârtie și creion?

– N-am! Dar tare aş vrea să o învăț și eu!

– Du-te afară și adu-mi o lespede de piatră!

Ucenicul s-a dus afară și a luat o lespede, a curățat-o el și a spălat-o frumos.

– Am să scriu pe dânsa.

Și căuta ceva cu care să zgârie pe piatră. Dar călugărul venit îl întreabă:

– Ce cauți?

– Caut un cui să scriu, căci creion nu am!

– Nu-i nevoie să scrii cu cuiul! Lasă că scriu eu!

Și călugărul care a venit a început să scrie pe piatră rugăciunea cu degetul lui, ca prin ceară moale. Și i-a scris foarte frumos pe grecește toată cântarea: *Cuvine-se cu adevărat...* (Axion Estin). Iar acesta a încremenit când a văzut că acela mergea cu degetul prin marmură ca prin ceară moale și ieșea scrisoarea așa de frumoasă. Și se gândea: „Ce om este acesta de scrie cu degetul pe marmură?”

Și după ce i-a scris, a semnat: „Eu am scris acestea, Gavriil, mai-marele voievod al puterilor îngerești”, și a dispărut din fața lui.

Atunci călugărul a arătat piatra bătrânului când a venit, și i-a spus toată întâmplarea cu Arhanghelul Gavriil.

S-a împânzit în tot Sfântul Munte minunea aceasta și, din clipa aceea, în toate bisericile și în toate cărțile bisericești, s-a introdus cântarea aceasta pe care o cântăm până astăzi: *Cuvine-se cu adevărat să te fericim pe tine, Născătoare de*

Dumnezeu, cea pururea fericită și preanevinovată și Maica Dumnezeului nostru. Ceea ce ești mai cinstită decât heruvimii și mai slăvită fără de asemănare decât serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul ai născut, pe tine, cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim. Amin.

Cine poate spune toate minunile Maicii Domnului? Nimeni nu le poate spune, pentru că sunt în tot pământul și se lucrează cu fiecare suflet. De aceea vă rog să aveți toți icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria în casă. Să vă siliți cât mai mult să lăudați pe Dumnezeu și, după Dumnezeu, pe Maica Domnului și apoi pe sfinții lui Dumnezeu, pentru că Maica Domnului este ocrotitoarea și mijlocitoarea întregii lumi!

Când a fost Mântuitorul pe Cruce, nici acolo n-a lăsat fără îngrijire pe mama lui. I-a spus Sfântului Ioan Evanghelistul: *Fiule, iată maica ta! Și dintru acel ceas a luat-o ucenicul întru ale sale*, că cincisprezece ani a mai trăit Maica Domnului, după Învierea Mântuitorului și după Înălțarea la cer. Și a stat la Efes, la casa Sfântului Ioan Evanghelistul, și el îi purta de grijă.

Iar ei i-a zis: *Maică, iată fiul tău!* Spune Sfântul Ioan Gură de Aur: „Prin aceste cuvinte ale Mântuitorului de pe cruce, ne-a făcut pe toți fii ai Maicii Domnului”. Toți creștinii de pe fața pământului suntem fiii ei, pentru că ne-a lăsat în ocrotirea Maicii Domnului. De aceea vedeți că cele mai multe biserici din lume, din toate țările, sunt

făcute în numele Maicii Domnului. Să aveți mare credință și evlavie în rugăciunile ei!

ACOPERĂMÂNTUL MAICII DOMNULUI, OCROTIREA CREȘTINILOR

În casele unora, după cum vine la urechea noastră, este mare tulburare. Nu se împacă soțul cu soția, nu se iubesc frații; se bat, se judecă, se ceartă și este mare neorânduială.

Și atunci, văzând biata mamă atâta zbucium în familia ei, sau tata, sau bunicul, care este mai credincios, pune mâna pe un acatist al Maicii Domnului, îngenunchează undeva singur într-o cameră și începe a se ruga: „Maica Domnului, liniștește casa noastră, liniștește pe tata, pe mama, pe copii, pe ceilalți și dă-le înțelegere, dragoste și alinare!”

Și așa s-a dus ura, s-a risipit iuțimea, tulburarea, dorința de răzbunare și s-a liniștit familia. Datorită cui? Maica Domnului cu mila ei, cu îndurarea ei, a coborât mila lui Dumnezeu peste acele suflete care o cheamă în ajutor.

JUDECATĂ! O, JUDECATĂ!

Erau doi oameni gospodari și s-a întâmplat, cum se întâmplă și astăzi, că nu aveau copii. Și ei s-au rugat mult lui Dumnezeu să le dea copii, cum s-au

rugat Sfinții Părinți Ioachim și Ana și alții. Dar Dumnezeu nu le-a dat, poate pentru că ei n-au avut atâta credință.

După ce s-au rugat și au văzut că Dumnezeu nu le dă nici un copil, s-au sfătuit, zicând: „Măi femeie, noi avem multă avere și ca mâine vom muri. Hai să luăm un copil de suflet!”

Și s-au înțeleas amândoi și au luat un copil parte bărbătească și l-au crescut cu mare atenție și l-au învățat școală și a venit vremea să-l căsătorească. Atunci s-a logodit cu o fată de neam bun, dar care îi cerea multă avere. Când a fost să se așeze zestrea, ce-i dă băiatul fetei, băiatul îi spune tatălui său:

– Tată, dacă m-ai înfiat și numai pe mine mă ai, cui ai să-i dai averea? Deci, ca să pot reuși să iau fata aceea în căsătorie, să-mi dai toată averea în scris mic!

Mama s-a învoit, că știa că are avere multă, dar tatăl său, mai prudent, și ca bărbat, a zis:

– Ba nu, măi băiete! Este adevărat că am avere multă și am să ți-o dau ție toată. Dar eu am să fac cu tine un act cu clauză. Jumătate din avere ți-o dau acum, iar jumătate după moartea noastră. Tot ție îți rămâne, dar cât voi trăi, voi avea și eu jumătate, ca nu cumva pe urmă soția ta sau fiii tăi să-mi zică: „Du-te de aici, că n-ai nici un drept!” Să știu că am și eu avere!

Ce s-a întâmplat? Băiatul, vrând-nevrând, a trebuit să primească. Dar satana i-a pus în inimă acest gând: „Știi ce să faci dacă îți dă toată averea numai după moarte? Omoară-l mai repede și apoi îți rămâne ție toată averea!”

Dar el, dacă ar fi avut conștiință și frică de Dumnezeu și s-ar fi dus la un duhovnic să se spovedească, ar fi scăpat de gândul cel rău. Căci, oricând îți spune satana să faci ceva, dacă te-ai spovedit, ai scăpat de gândul cel rău. Că așa cum șarpele, când iese din gaură, fuge, tot așa fuge din inimă și gândul celui ce se spovedește sincer. Căci spune Sfântul Antonie cel Mare că de nimic nu se bucură satana mai tare, decât de omul care își ascunde gândurile sale.

Deci el avea de gând să-l omoare pe tatăl său, dar n-a spus nimănui. Zicea el: „Am să-l omor, că după aceea o să-mi rămână mie toată averea!” După trei ani de la căsătorie, într-o primăvară, în vremea aratului, a pus împreună cu tatăl său, cum se întâmplă și astăzi, un plug cu patru boi. Și avea țarina lui la marginea unei păduri. Având plugul din lemn, tatăl lui a luat barda și s-a dus la țarină să arc. Când au tras la popas, i-a zis satana feciorului său: „Iată, acum, vezi, nu-i nimeni pe lan, ia barda și omoară-l pe tatăl tău!”

Și așa a și făcut. S-a uitat în stânga și-n dreapta să vadă dacă nu-i nimeni. Și când a văzut că nu-i nimeni, s-a dus și a luat barda de la plug, s-a repezit la tatăl său, care nici nu se gândea la așa ceva, și i-a tăiat capul. Apoi l-a luat de păr, l-a dus în iarbă la marginea pădurii, a dus și trupul și cu un lemn de la plug a făcut o groapă, l-a acoperit și a pus iarbă pe deasupra.

După ce l-a ucis pe tatăl său, fiindcă până seara mai era o bucată de vreme, a mânat boii singur. Seara s-a dus acasă și a început s-o ia la ocară pe maică-sa și pe femeia lui:

– Dar ce-a făcut tata acasă, că m-a lăsat singur cu plugul pe ogor?

Femeile au răspuns:

– Măi omule, n-a venit tatăl tău acasă!

– Ei, uite, m-a lăsat singur cu patru boi să ar și-i tare greu singur!

Să vedeți până la urmă ce s-a întâmplat! Au așteptat să vină bătrânul de la câmp. A așteptat și maică-sa și femeia lui, dar de unde să mai vină? A trecut o lună, două, și toată lumea spunea în sat: „Măi, bărbatul cutăreia nu mai vine! S-a pierdut omul acela. Ce s-o fi făcut? S-a spânzurat, s-a înecat, ce s-a întâmplat cu el?” Nimeni nu bănuia că l-a ucis feciorul său. Dar iată ce s-a întâmplat.

Sângele dreptului nu se ascunde, cum nu s-a ascuns sângele lui Abel. Acest om care a ucis pe tatăl său a început să slăbească. Nu mânca, nu bea, nu dormea. Se tot uita așa într-o parte. Întorcea capul și iar se uita în acea parte și privea speriat în toate părțile.

Știți de ce se uita? Oriunde privea, îl vedea pe tatăl său cu capul în mână și auzea un glas: „Dragul tatei, pentru ce m-ai omorât?” Dacă se uita în castronul cu mâncare, îl vedea acolo cu capul în mână; dacă se culca pe pernă, îl vedea acolo cu capul în mână; dacă se ducea pe drum, îl vedea și se speria; se uita în altă parte, dar auzea iarăși glasul: „Dragul tatei, pentru ce m-ai omorât?”

Și cu frica aceasta a trecut un an. Văzându-l mama și soția lui tulburat, au priceput și au zis: „Omul ăsta are ceva pe conștiință! Mare lucru de nu l-a omorât el pe tatăl său!” Într-o seară îl iau ele amândouă cu blândețe:

– Măi omule, de când a dispărut tatăl tău te vedem tot tulburat! Nu prea mănânci, nu prea dormi! Parcă ești speriat. Ai slăbit, te-ai uscat! Ce ai? Dacă ai ceva pe conștiință, spune măcar la un duhovnic, că tu ori ai să înnebunești, ori ai să mori!

– Nu pot să vă spun vouă! Dar vreau să merg la o mănăstire, ca să mă spovedesc!

Și l-au dus la o mănăstire, mama și soția lui, unde era un sihastru. Duhovnicul l-a întrebat de ce este așa speriat și slab și ce are pe conștiință, iar el a zis:

– Părinte, eu am omorât pe tata, ca să obțin de la el averea pe care trebuia s-o moștenesc. De atunci nu mai pot nici dormi și nici mânca! Atâta muștrare de cuget am și o spaimă mare, că unde mă uit, îl văd pe tata cu capul în mână și tot zice așa: „Dragul tatei, pentru ce m-ai omorât?”

– Ei, fiule, a zis duhovnicul, aceasta-i mare crimă și trebuie canon aspru! Du-te acasă și timp de șapte ani de zile să nu mănânci decât o dată în zi după apusul soarelui, mâncare fără untdelemn, și să faci câte 500 de metanii pe zi. După șapte ani să vii la mine iar!

S-a dus acasă și a spus femeilor:

– Timp de șapte ani de zile să-mi faceți mâncare de post. Dar nu numai atât, ci nici cu ulei, cum este în Postul Mare și miercurea și vinerea de peste an.

Atunci au înțeles ele că i-a dat canon aspru pentru că a ucis pe tatăl său, dar el tot n-a vrut să spună mamei și soției sale. Și își luase cămăruța lui și trăia în curăție, că nu i-a mai trebuit nici femeie, nici nimic. Post și rugăciune și plângere și suspine și

metanii, să îmblânzească pe Dumnezeu pentru urgia care o avea asupra lui.

După un an-doi, tatăl său apărea tot mai rar. Când a ajuns la șapte ani, tatăl lui apărea cu capul în mână, cam la 2-3 săptămâni, dar tot mai apărea. El se învățase cu postul și avea și la mâini și la picioare bătăături de la canon, de câte mii de metanii a făcut.

Și plângea omul și se ruga și postea. Iar la șapte ani s-a din nou la duhovnic și i-a zis:

– Părinte, eu sunt acela căruia mi-ați dat canon șapte ani.

– Ei, tu ești, fiule? Ai făcut canonul?

– L-am făcut, părinte!

– Mai vine tata cu capul în mână?

– Mai vine, părinte, dar mai rar, și mulțumesc lui Dumnezeu că mai pot dormi un ceas-două noaptea, că atunci nu puteam și eram sfârâmat.

Atunci i-a zis duhovnicul:

– Du-te acum unde l-ai îngropat și ascultă dacă se mai aude vocea lui. De vei auzi ceva, vino să-mi spui și apoi știu eu ce are să fie cu tine!

Deci s-a dus unde știa că l-a tăiat și l-a îngropat pe tatăl său. Dar, cu câteva sute de metri înainte de a ajunge la marginea pădurii, a auzit un glas din iarbă care striga așa: «Judecată! O, judecată!» Și din ce se apropia, glasul acela se auzea tot mai tare. Iar când a ajuns mai aproape, l-a cuprins spaimă mare, atât de tare striga tatăl său: «Judecată! O, judecată!»

Deci s-a întors înapoi și a venit la duhovnicul mănăstirii, aproape ieșit din minți de mare spaimă.

– Ce-ai pățit, fiule?

– Vai de mine, părinte! M-am dus acolo unde l-am îngropat pe tata, dar când m-am apropiat, am

auzit un glas care striga așa: «Judecată! O, judecată!» Cu cât mă apropiam, cu atât striga mai tare. Iar când am ajuns foarte aproape, m-a cuprins spaima și m-am întors. Oare ce să fie asta, părinte?

Și a zis duhovnicul:

– Fiule, tatăl tău cere judecata lui Dumnezeu asupra ta! Dar nu știu un lucru: dacă cere judecată în lumea aceasta sau în cealaltă. Deci, bine ar fi să fii judecat în lumea aceasta!

– Părinte, dar de unde am să știu eu aceasta?

– Iată, fiule. Dacă judecata lui Dumnezeu te va ajunge în lumea aceasta, are să fie bine. Ai să tragi un necaz mare și ai să scapi în cealaltă lume; te duci acolo la bine. Iar dacă judecata lui Dumnezeu te urmărește dincolo de mormânt, este mult mai greu! Fiule, acum du-te acasă și dacă pe drum nu vei păți nimic, mai fă un an de zile canon și apoi vino iar la mine! Iar dacă ai să întâlnești un necaz mare în drumul acesta spre casă, să-l rabzi cu mare bărbăție de suflet, că prin necazul acela ai să te curăți și ai să scapi de osânda pe care o ai asupra ta, că ai fost ucigaș de tată!

Deci a plecat omul îngândurat. Dar de la mănăstirea aceea până la satul lui, trebuia să treacă printr-un târg. Și femeia lui, când a plecat el de acasă, i-a spus așa:

– Măi omule, din cauza ta, că tu nu mănânci nici carne, nici ouă, nici brânză, și noi ne-am uscat. (Că așa se întâmplă în casă. Când nu mănâncă unul de dulce, nu mănâncă nici ceilalți; iar când în casă țin toți și numai unul mănâncă de dulce, nu se prinde de el, de parcă ar mânca iască). Tu dacă ai să treci prin târg, te rugăm adu-ne o bucată de carne să facem

puțină zeamă, măcar acum, că n-am mâncat de șapte ani și am uitat de gustul ei.

Căci din cauza lui, că postea de atâția ani, se uscaseră și mamă-sa și femeia; mâncau ele, dar vai de ele cum era mâncarea aceea.

De aceea, trecând el prin târg, și-a adus aminte și s-a dus la un măcelar. Dar era spre seară și se vânduse toată carnea și nu mai era pe tarabă acolo decât un cap de oaie, zvântat bine. Deci a împachetat capul cel de oaie zvântat bine, a plătit, l-a pus în traistă și a apucat-o pe o uliță a târgului care urca la deal. Mergând la deal, ce s-a întâmplat? A început să curgă din traistă sânge mult, fierbinte, pe drum. Și oamenii, când au văzut, au zis:

– Stai, omule! Ce ai în traistă? Ai tăiat un porc? Ce-i, că uite, în urma ta curge dâră de sânge?!

Iar el a zis:

– Da' de unde! Am cumpărat un cap de oaie și acela n-avea sânge! De unde să fie?

Și când s-au uitat oamenii în traista lui, ce credeți că era? Capul tatălui său, proaspăt tăiat, atunci. Iată că judecata lui Dumnezeu l-a ajuns! Când l-au văzut oamenii, au chemat poliția: „Oameni buni, veniți că un om a tăiat capul altuia și-l duce în traistă!”

S-a adunat lumea de mirare mare:

– Măi ucigașule, după ce l-ai tăiat, îl mai și duci pe drumul mare? Cum ai avut tu curajul ăsta?

Dar el, când a văzut că judecata lui Dumnezeu l-a descoperit, a zis:

– Stați, oameni buni, că vă spun adevărul! Cu adevărat sunt ucigaș! Cu adevărat m-a ajuns judecata lui Dumnezeu, dar nu l-am tăiat acum.

Și mai adunându-se câțiva oameni, l-au cunoscut și au zis:

– Țsta-i tatăl său!

– Așa este, dar nu l-am tăiat acum, sunt opt ani de atunci.

– Ei, tu crezi că poți minți lumea? Dar capul este tăiat acum, numai că nu vorbește!

Atunci el a fost nevoit să spună adevărul și s-au dus cu toții la locul unde l-a tăiat. Și când au săpat, l-au găsit pe tatăl său îngropat și putred, dar fără cap. Capul îl pusese îngerul în traistă la el și a făcut din capul cel de oaie, capul tatălui său. Și atunci s-au încredințat toți că l-a ajuns judecata lui Dumnezeu.

Și era atunci pedeapsa după lege, cap pentru cap, și i-au spus:

– Băiete, pregătește-te să pui capul tău pentru capul tatălui tău!

Dar duhovnicul a spus:

– Dați-mi voie să-l spovedesc și să-i citesc o dezlegare!

Iar el, când a văzut pe duhovnic lângă dânsul, a căzut cu lacrimi și a început a plânge cu toată puterea și a zis:

– Părinte, nu mă lăsa!

Dar duhovnicul i-a zis:

– Fiule, nu te teme! Ți-am spus că dacă ai să pățești un necaz mare în drumul acesta, are să te ierte Dumnezeu! Deci ai să ai bucurie mare, că îți răsplătește pentru păcatul tău în lumea aceasta.

Și l-a spovedit preotul în fața tuturor și l-a împărtășit cu Preacuratele Taine și a zis celor ce țineau sabia:

– Împliniți porunca voastră, că eu mi-am făcut partea mea față de acest suflet!

Și când a fulgerat sabia, a căzut capul lui într-o parte, chiar în locul unde omorâse pe tatăl său. Iar când a căzut capul pe brazdă, un porumbel alb a zburat de pe umărul lui și s-a ridicat la cer.

Și așa acest tânăr, după atâția ani de pocăință, până nu a plătit cu sângele său sângele tatălui său, nu a fost iertat.

Vedeți, fraților, pentru o ucidere câtă pocăință, câte lacrimi, câte metanii, câtă durere, câtă întristare și tot nu a fost iertat până n-a dat capul său pentru tatăl său! Deci băgați de seamă că fiecare prunc, fiecare copil, este un om, un om desăvârșit, încă de atunci de când s-a zămislit, că așa a lăsat Dumnezeu. Deci să nu vă uicideți copiii, ca să nu vă ajungă osânda Dreptului Judecător.

POTOPUL CU APĂ ȘI POTOPUL CU FOC

Iată potopul cu foc pe care îl vedeți anunțat în ziare, vine și bate la ușă. Nu vom putea scăpa, că va veni fără veste ca fulgerul cerului, așa cum spune Mântuitorul: *Privegheați și vă rugați, că nu știți ziua, nici ceasul în care va veni Fiul Omului!*

Precum în vremea lui Noe oamenii mâncau, beau, cumpărau, sădeau, se măritau și se însurau, până a intrat Noe în corabie și a venit apa și i-a înecat pe toți, așa va fi și venirea Fiului Omului. Însă

atunci a venit apa, de i-a înecat, dar acum nu vine apa, ci focul. Ce fel de foc? Nu-i de ăsta cu lemne pe care-l facem noi. Este foc de miliarde de ori mai puternic.

Bomba atomică are peste zece milioane de grade Celsius, iar oțelul, la 1400 de grade, curge ca apa. Gândiți-vă ce-i acolo! Bomba cu hidrogen este de 20 de ori mai puternică decât bomba atomică. Iar cea cu neutroni îți lasă copacii înfloriți și iarba, numai pe tine te omoară.

Știți dumneavoastră ce vine asupra noastră? Poate n-am crede ce spune presa. Dar ce spun zierele acum, au spus Sfinții Prooroci cu mii de ani înainte, că lumea se termină prin foc. Cu mii de ani au spus.

Toate încărcăturile atomice care sunt pe glob, pot distruge 300 de miliarde de oameni odată, și noi suntem 5 miliarde. Știți dumneavoastră ce vremuri trăim noi? Noi suntem cei de pe urmă! Ar trebui numai să plângem în toată ziua, dar nu simțim! Trăim în nesimțire, că așa au trăit și cei dinainte de potop!

Când patriarhul Noe a primit poruncă de la Dumnezeu să facă corabia, el atunci era de aproape 500 de ani. Și a lucrat la corabie 125 de ani, că i-a arătat Dumnezeu cum s-o facă. Și a făcut corabia pe un podiș mare de munte, cu bani de la îngeri, că Noe primea saci cu bani de aur ca să plătească, pentru că erau atâția lucrători.

Corabia dacă avea 30 de coți înălțime și trei rânduri de poduri, cum i-a spus Dumnezeu, când veneau tinerii și îl vedeau pe Noe că face o sală așa mare și tocmai în vârful muntelui, pe un podiș, ziceau: „Ehei, moș Noe, tare-i bună de sală de teatru

asta! Ce dans o să facem noi aici! Asta-i bună de dans, că-i largă. Aici încapă multă lume!”

Dar Noe le spunea: „Dragul tatei, măi băieți, vine potopul, vine prăpădul!” Dar ei râdeau. „Auzi, măi, moșul Noe a înnebunit! Cică are să vină potopul!”

Sute de muncitori lucrau la corabie, tâmplari, fierari, zidari, fiindcă era mare tare. Noe lua bani de la îngeri și-i plătea în fiecare seară cinstit. Și ei nu lucrau din convingere că vine potopul, ci pentru bani.

Când s-a terminat corabia – 125 de ani s-a lucrat la dânsa, nu așa –, gândiți-vă câte rânduri de poduri avea. Că în pânțele acelei corăbii trebuia să păzească Dumnezeu toate semințiile viețuitoarelor din lume, afară de cele din apă; nu numai oameni, ci toate fiarele, toate viețuitoarele, câte șapte perechi din cele curate și câte o pereche din cele necurate.

Când s-au terminat toate, se arată Dumnezeu lui Noe:

– Noe, ai terminat corabia?

– Da, Doamne, am terminat-o.

– Să știi că trebuie să bagi în corabie din toate cele curate de sub cer câte șapte perechi și din toate cele necurate, câte o pereche.

– Doamne, dar eu cum am să adun din toate animalele aici, și elefanți și balauri și girafe și tigri și leoparzi și pantere și lei?

– N-ai tu grija asta! Tu ia o toacă de lemn de paltin – ăsta-i simbolul toacei – și toacă în jurul corabiei de trei ori în trei zile și au să vină toate grămadă. Tu deschide ușile corabiei și fiecare are să intre în corabie liniștit.

Când a tocat au venit din toate animalele: păsări, balauri, girafe, lei, tigri, lupi, mistreți. Leul stătea lângă miel și nu se gândea să-l mănânce, căci toate simțeau mânia lui Dumnezeu care avea să vină. Balaurul stătea lângă om și nu l-a vătămat; taurii, leoparzii, tigrii, toate erau blânde; uliul, vulturul care răpește a stat lângă puișorii de găină.

Pe toate le-a îmblânzit puterea lui Dumnezeu, căci toate simțeau mai mult decât oamenii că vine potopul.

Când au intrat toate, îngerul a încuiat corabia și i-a spus lui Noe:

– Intră tu, soția ta, feciorii tăi și nurorile tale, că de acum începe potopul. În corabie să stați la rugăciune!

Toaca a fost primul semn ca să intre toată lumea în corabie, toate dobitoacele și toate păsările. Și au intrat în corabie și, când a început ploaia, n-au început să cadă picături, ca acum, ci s-au deschis jgheaburile cerului și curgeau râuri din nori. Râuri. Și a plouat 40 de zile și 40 de nopți și corabia s-a ridicat pe apă.

Aceia care râdeau mai înainte și ziceau că corabia este bună de dans, că-i bună de sală de teatru, și că moșul Noe a înnebunit, că face o corabie așa mare, înotau și strigau:

– Moș Noe, dă-ne drumul, că murim. Ne înecăm!

– Dragii mei, nu cereți de la mine. Îngerul Domnului a încuiat corabia!

Veneau și lucrătorii.

– Dă-ne drumul să intrăm, că noi am lucrat!

– Ați lucrat, dar v-am plătit. N-ați lucrat din convingere că vine potopul. Ați lucrat pentru bani.

Așa și aceia care fac serviciu la biserică, dar nu cu convingere. Și-au luat plata pe pământ. Dacă n-ar fi cum se cade, tot în iad se duc, că-i preot, că-i dascăl, că-i om de rând.

Și s-a ridicat corabia lui Noe deasupra tuturor munților. Munții Himalaia, care sunt cei mai înalți, au peste 8800 de metri, i-a acoperit apa. După șase luni au început să se retragă apele și să se vadă vârful munților celor mai mari din lume. Gândiți-vă ce era acolo! Lumea, cât a putut, a fugit la munți. S-au tot suit. He, hei! S-au dus. S-au înecat și munții și copacii. Toate...

Iar după ce s-au retras apele, corabia a poposit pe muntele Ararat, aproape de Armenia, lângă Caucaz, că s-a văzut vârful muntelui. Acolo s-a oprit.

Și n-a ieșit Noe din corabie. După nouă zile a dat drumul la un porumbel să vadă dacă dă de pământ. Porumbelul a zburat și a văzut că n-are de ce se agăța și a venit iar la Noe. Și a dat drumul la un corb. Corbul a găsit niște hoituri, simbolul omului păcătos. Nu s-a mai întors corbul nici în ziua de azi.

Porumbelul, când i-a dat drumul a doua oară, s-a întors cu o mlădiță de măslin în cioc. Și atunci Noe a coborât din corabie și a adus mai întâi jertfă de mulțumire lui Dumnezeu. Când a adus jertfă de mulțumire, ploile încetaseră, și deodată a apărut un curcubeu și a auzit glasul lui Dumnezeu: „Nu te mai teme, Noe, acesta-i semn de legătură veșnică între Mine și neamul omenesc. Curcubeul Meu va străluci pe cer totdeauna când vor înceta ploile”. Prima dată s-a arătat curcubeul când a ieșit Noe din corabie.

Apoi s-a înmulțit lumea după potop. S-a înmulțit foarte. Și când au trecut de la potop 755 de ani, s-a făcut «Turnul Babel», unde este acum Irakul. Acolo este și Babilonul și Turnul Babel și amestecarea limbilor. În locul acela a fost și Avraam și Daniil și cei trei tineri și poporul evreu în robie.

Știți voi câtă legătură are locul acela cu Biblia?

Acolo a fost Raiul. De la potop s-a ridicat Raiul în văzduh, către răsărit. Râurile de acolo, Tigru și Eufratul, izvorau din Rai, cum spune în Biblie, că era Raiul pe pământ. Pentru păcatele oamenilor s-a ridicat în văzduh. Raiul era de câteva zeci de ori mai mare decât Europa!

Tot acolo a fost Turnul Babel, făcut de Nimrod, împăratul Babilonului, singurul uriaș care s-a născut după potop și a împărțit în Babilon 56 de ani și a fost cel mai necredincios împărat. El a zis că nu se teme că mai vine un potop și a zidit turnul Babel pe un loc înalt. Era tot pământul o limbă. Nu exista neamț sau rus sau român, cum zice Scriptura: *Și era tot pământul o limbă și un neam.*

„Hai să zidim turn împotriva lui Dumnezeu și când va veni potopul, să fie mai înalt, să nu poată ajunge apa”. Auzi, nebunul! S-a suit apa mai sus decât Himalaia, și el credea că poate scăpa de potop.

Mulți s-au temut de Nimrod, dar dacă nu zideau, îi omora. Era foarte aspru. Numai unul, Eves, când a văzut că-l pune să facă turn, a luat 4000 de bărbați, femei și copii și a fugit în munți și s-a ascuns. Și a zis: „Nu! Eu împotriva lui Dumnezeu nu fac! Dacă vrea El, ridică apa până la nori, că la Dânsul n-are limită puterea!”

Din acel popor se trag evreii. Din acela s-a tras neamul haldeilor. Din acela s-a tras și Avraam. Avraam a fost al unsprezecelea patriarh de la Sem, feciorul lui Noe. Și vezi neamul cel ales – din care și noi, după credință, suntem – l-a ales Dumnezeu din aceia care n-au vrut să facă turn.

Dar i-a lăsat Dumnezeu să facă turn și apoi s-a pogorât. *Să ne pogorâm, să le amestecăm limbile.*

Noi suntem niște furnici înaintea Lui. Ce-i pământul! Nu auzi ce spune Isaia? *Doamne, Tu ai făcut pământul ca pe o nimica, și toate popoarele lumii înaintea Ta sunt ca o picătură din cadă.*

Asta suntem înaintea lui Dumnezeu! Nimica!

Însă i-a lăsat să facă turnul. Când S-a pogorât Dumnezeu, Nimrod era pe lângă turn. Și la un cutremur mare, turnul s-a risipit pe jumătate și l-a prins și pe Nimrod. Acolo i-a fost moartea! Iar celorlalți li s-au amestecat limbile. Unul cerea lopata, celălalt îi dădea scânduri, unul cerea scara, celălalt îi dădea ciocanul. Și nu se înțelegeau.

Și s-au făcut de acolo 72 de perechi; 72 de neamuri. Și s-au răspândit pe fața pământului numai care se înțelegeau, doi-trei. Și s-au înmulțit. Și când se întâlneau după vreo sută, două de ani, nu se mai cunoșteau. Fiecare era cu limba lui, și se luau la bătaie. Așa au început războaiele!

De acolo a fost amestecarea limbilor. Vedeți în Biblie toate. Era tot pământul o limbă și un neam, înainte de Turnul Babel.

Acolo a fost Avraam în Haldeia. Când vei auzi de Haldeia, de Asiria și de Babilon, acolo este. Aici a fost Avraam, aici a fost Lot; aici a fost Daniil aruncat în groapa cu lei; aici au fost cei trei coconi:

Anania, Azaria și Misail, care i-a ars împăratul Nabucodonosor în cuptor de aramă.

Acolo a fost în robie poporul evreu 70 de ani. Acolo a murit Ieremia. Irakul este cea mai veche țară din lume. Are mare legătură cu cele mai mari evenimente din lume de după potop. Acolo a fost și Raiul, din care a căzut Adam, și după aceea s-a ridicat în văzduh spre răsărituri.

CE VREȚI SĂ VĂ FACĂ VOUĂ OAMENII, FACEȚI ȘI VOI LOR ASEMENEA

Deși acest verset este atât de scurt, pe atât arc mai înaltă și mai desăvârșită învățătură pentru mântuirea sufletelor omenești. În această Evanghelic se cuprinde toată mântuirea omului, pe scurt, căci ea ne învață iubirea de vrăjmași. Nici un învățător de lege de mai înainte n-a adus în lume o învățătură așa de desăvârșită pentru mântuirea oamenilor, ca cea cuprinsă în cuvântul Evangheliei, care zice: *iubiți pe vrăjmașii voștri*. Această poruncă este dată de însăși înțelepciunea și Cuvântul lui Dumnezeu, de Domnul Dumnezeu și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, pentru noi păcătoșii și pentru a noastră mântuire.

Noi ne gândim că este cu neputință a se duce la îndeplinire cu lucrul învățătura acestei Evanghelii. Dar nu este așa. Nu este așa.

Bunul și Preasfântul Mântuitor niciodată n-a spus vreo învățătură în lume care să nu se poată împlini de oameni. Căci El, fiind Dumnezeu desăvârșit, știe adâncul neputinței firii omenești.

Și cum a început El să învețe această învățătură a iubirii de vrăjmași? Prin cuvintele: *Precum voiți să vă facă vouă oamenii, faceți și voi lor asemenea*. Iată cât de mare adevăr și cât de mare dreptate se găsește aici.

Omule, vrei tu ca altul să-ți fure lucrul tău? Sau să te ocărasească, sau să te necinstească, sau să se răzbune, sau să-ți facă alt rău? Deci, dacă nu vrei, nu fă nici tu la altul!

Eu nu vreau ca altul să mă vorbească de rău; deci nu trebuie să-l bârfesc nici eu! Eu nu vreau ca altul să mă dușmănească; deci nu trebuie să-l dușmănesc nici eu! Eu nu vreau ca altul să-mi fure din grădina mea sau din via mea; deci nu fur nici eu de la altul! Eu n-aș vrea ca cineva pe copilul meu să-l batjocorească în public; să nu fac nici eu așa. Eu n-aș vrea niciodată, când mă duc undeva să mă treacă cineva cu vederea, ci aș vrea să-mi zică bună ziua, să mă cinstească și să-mi dea atenție; deci să fac și eu tot așa!

Iată măsura dreaptă pe care n-o poate tăgădui nimeni; ce voiesc să-mi facă altul, să-i fac și eu lui, și atunci se păstrează caldă toată dragostea de aproapele și dreptatea lui Dumnezeu.

După ce a arătat Mântuitorul această dreptate și această cumpănă a Evangheliei, a trecut la o învățătură și mai desăvârșită. Adică să iubim nu numai pe prieteni, ci și pe oricare om, fie chiar și pe vrăjmași. Căci auziți ce zice: *Dacă iubiți pe cei ce vă iubesc, ce dar este vouă? Și păcătoșii fac același lucru. Și dacă dați împrumut celor de la care nădăjduiți să luați înapoi, ce dar este vouă? Că și păcătoșii dau cu împrumut, ca să primească înapoi*

întocmai; adică aceia dau împrumut, dar cu împrumut, ca să primească înapoi întocmai cât dau.

Se spune în continuare la paragraful de mai sus al Evangheliei: *iubiți pe vrăjmașii voștri și faceți bine și dați cu împrumut fără să nădăjduiți ceva în schimb, și răsplata voastră va fi multă și veți fi fiii Celui Preaînalt, că El este bun și cu cei nemulțumitori și răi.*

Acela ne-a spus să facem altora ceea ce vrem să ni se facă nouă. Iar aici a spus ceva mai înalt. A spus nu numai atât, ci să faci bine celui care te urăște, să iubești pe acela care te dușmănește pe tine. Și Apostolul ne învață în chip asemănător, sfătuindu-ne că nu se biruiește răul cu rău, ci răul se biruiește cu binele.

Dar noi păcătoșii zicem: Cum să binecuvintez sau cum să-l iubesc pe acela care mă ocărăște și mă bate și mă vatămă și pururea mă ponegrește? Cum să-i fac eu bine aceluia? Deci zicem că este cu neputință aceasta. Că nu pot eu să-l mai iubesc pe acela care mi-a dat o palmă, sau m-a ocărât, sau mi-a luat ceva, sau m-a batjocorit, sau m-a vorbit de rău față de altul.

Da, așa este! Noi nu putem, pentru neputința noastră. Dar să nu credeți că lucrul este în orice fel cu neputință. Lucrul este cu putință prin Dumnezeu, Care ne stă pururea în ajutor, dacă noi ne silim. Cu puterea noastră nu putem face nimic bun. Dar cu puterea lui Dumnezeu, toate se pot. Căci zice Mântuitorul: *Toate sunt cu putință celor ce cred.*

Dacă porunca aceasta înaltă n-ar fi împlinit-o nimeni în Legea Darului și nici mai înainte de ea, am putea socoti această învățătură peste putință. Păgânii

și alte popoare necreștine spun că este cu neputință să iubim pe cel ce ne face rău. Dar noi nu avem dreptul să zicem aceasta!

Iată că în Legea Veche David iubea pe Saul, și când auzea că acesta a căzut la pământ, că îl muncea duhul cel necurat, David mergea la vrăjmașul său Saul, la Saul care-l prigonea și căuta să-l omoare, se ducea și-i cânta psalmi. Și duhul cel rău, auzind puterea psalmilor, se ducea de la Saul, care se liniștea.

Dar când se scula de jos, Saul întreba unde-i David și punea mâna pe sulită să-l omoare. Și de trei ori a lovit cu sulita în perete, socotind să-l omoare pe David, pe doctorul lui. David îl făcea sănătos, izbăvindu-l de dracul care-l muncea fără odihnă, iar el se lupta cu binefăcătorul lui, ca să-l omoare.

Dar David și-a arătat dragostea față de vrăjmașul său și altă dată. Când dormea Saul în pustiul Zif și oștirea lui dormea cu dânsul, David a găsit pe Saul în peșteră, unde dormea. Și Abisai, un general din oastea lui David îl sfătuia: *Acum Dumnezeu a dat pe vrăjmașul tău în mâinile tale; îngăduie-mi deci să-l pironesc de pământ cu sulita.*

Dar auzi ce spune David: *Să nu-l ucizi, căci cine va ridica mâna asupra unsului lui Dumnezeu și va rămâne nepedepsit?* Că Saul era uns ca împărat.

S-a dus David la Saul și i-a tăiat numai o bucată din haină, ca să știe că a fost aproape de el. Și i-a cruțat viața, zicând: *Mă tem de Dumnezeu să fac rău celui ce vrea să-mi ia viața!*

Și așa David, înainte cu vreo mie de ani de Legea Darului, a împlinit această Evanghelie, adică a iubit pe vrăjmașul său. Saul îl căuta cu 4000 de

ostași pe David în toate părțile Palestinei ca să-l omoare, să-i ia viața, iar acela, când l-a avut în mâna lui, i-a cruțat viața spunând: „Nu, Doamne ferește! Nu-i voi face rău, că este unsul Domnului”. Vezi dragoste de vrăjmași împlinită înainte de Legea Darului?

Dar Moise nu tot așa a făcut? Poporul cârtea împotriva lui și se răzvrătise împotriva lui Dumnezeu, abătându-se la idolatrie. Iar când i-a spus Dumnezeu: *Eu mă uit la poporul acesta și văd că este popor tare la cerbice. Lasă-Mă dar acum să se aprindă mânia Mea asupra lor, să-i pierd!* Moise a zis: *O, Doamne, rogu-mă acum, de vrei să le ierți păcatul acesta, iartă-l; iar de nu, șterge-mă și pe mine din cartea Ta, în care m-ai scris.* Adică vreau să mor mai bine eu, decât să piară poporul, cu toate că ei m-au amărât și au cârtit împotriva mea și puțin a fost să nu mă ucidă cu pietre la Rafidin, pentru că i-am scos din Egipt.

Iată cum această poruncă evanghelică, care ne pare cu neputință nouă, păcătoșilor, au împlinit-o alți aleși ai lui Dumnezeu, cu mii de ani înainte de venirea Mântuitorului în lume!

Dar Arhidiaconul Ștefan, ușa mucenicilor, cea dintâi oaie a lui Hristos care a mers în urma Lui, cum a murit? Aceia îl ucideau cu pietre, iar el, făcând rugăciuni, a îngenunchiat și când îl loveau cu bolovanii, văzând că se sfârșește, a zis cu glas mare: *Doamne Iisuse, primește duhul meu și nu le socoti lor păcatul acesta.* Și zicând acestea a adormit. Și așa sluga cea bună s-a dus după Stăpânul Hristos.

Vedem multe pilde și în Vechiul și în Noul Testament, care dovedesc că mulți aleși ai lui

Dumnezeu au împlinit această Evanghelie cu desăvârșire, încă din vechime.

Apostolii ce spun? Când erau huliți și prigoniți, răspundeau prin vorbire de bine și mângâiere. Și nici unul nu se răzbuna cu rău, ci biruiau răul cu binele. Deci și ei împlineau această poruncă a Evangheliei.

Iar Mântuitorul nostru Iisus Hristos a împlinit-o mai înainte de toți cei din Legea Darului. Căci atunci când era pe Sfânta Cruce răstignit, se ruga pentru aceia care îi băteau cuie în mâini și picioare și zicea: *Părinte, iartă-le lor, că nu știu ce fac!* Deci Mântuitorul și cu cuvântul și cu fapta ne-a învățat că putem să iubim pe vrăjmași.

Dumnezeu, dacă n-ar face acest lucru cu oamenii și cu popoarele de pe fața pământului, n-ar mai fi nici un om pe tot globul. Oare cum plouă El peste toate popoarele pământului care n-au cunoscut pe Dumnezeu? Cum plouă El peste creștinii, care numai cu numele sunt creștini, și-L răstignesc în toată clipa cu fărădelegile lor? Îl înjurăm, Îl batjocorim, Îl hulim, ne abatem de la credință la ură; cum plouă peste noi?

Ar trebuie să plouă numai în grădina celui ce-L cinstește pe El; ar trebui să răsară soarele numai peste cei drești, iar la ceilalți, la păcătoși, să fie întuneric.

Dar nu este așa! Dumnezeu, fiind prin fire prea bun și prea milostiv, răsare soarele Său și peste cei buni și peste cei răi și plouă și peste drești și peste nedrești.

Dacă Dumnezeu s-ar judeca cu oamenii și dacă ar aduce mânie în toate zilele pentru păcatele noastre, ar trebuie să stăm mereu fără să răsară

soarele și fără să avem picătură de apă pe fața pământului, pentru că toți și în toată vremea suntem vrăjmașii lui Dumnezeu, pentru că nu împlinim poruncile Lui, și-L urâm și ne împotrivim vocii Lui.

Dar Dumnezeu nu face așa și nu ține socoteală de păcatele noastre. În bunătatea Lui cea nemărginită, acoperă cu mila și cu dragostea Sa toate neputințele, răutățile și fărădelegile lumii.

Dar poate va zice cineva: „Dumnezeu poate face aceasta, pentru că este Dumnezeu Atotputernic, dar eu sunt om și după legea firii eu nu pot să-l iubesc pe cel ce mă urăște”.

Da, nu putem noi, dar poate Dumnezeu. Și noi, dacă ne rugăm Lui și dacă rămânem întru El, putem face pururea acest lucru. Căci zice: *Rămâneți întru Mine și Eu întru voi..., căci fără de Mine nu puteți face nimic.* Dacă ne rugăm Preasfântului și Preabunului Dumnezeu, El ne ajută și nouă ca să iubim pe cei ce ne urăsc, să facem bine celor ce ne fac rău, să binecuvântăm pe cei ce ne vatămă pe noi.

Dacă Dumnezeu a făcut aceasta, fiind fără de păcat, noi păcătoșii nu trebuie să ne iubim unul pe altul și să ne purtăm sarcina unul altuia?

Zice Sfântul Maxim Mărturisitorul: „Dar poate nu poți să iubești pe vrăjmașul tău când te simți nedreptățit de dânsul; poate aceasta nu o poți face deocamdată. Dar măcar taci, rabdă și roagă-te lui Dumnezeu. Măcar nu te răzbuna pe el și măcar în suflet poartă cu înțelegere neputința acestuia în vremea lui de tulburare. După aceea te vei ruga cu lacrimi lui Dumnezeu și-ți va da ție dar și putere să-l iubești din toată inima pe cel ce ți-a făcut rău. Dar întâi și întâi te roagă!”

Sunt cinci feluri de iubiri. În Evanghelie se vorbește de dragostea de Dumnezeu și de iubirea aproapelui. Sfântul Maxim spune că sunt cinci feluri de iubiri și din cele cinci, două sunt bune, una mijlocie și două sunt de lepădat.

Cele două bune sunt: *Să iubim pe Dumnezeu din toată inima și din tot sufletul și din toată puterea, iar pe aproapele să-l iubim ca pe noi înșine.*

O altă iubire este dragostea cea firească, pe care o au părinții pentru copii și copiii pentru părinții lor, și dragostea pe care o au frații și surorile și rudeniile după trup între ei, adică de origine firească. Aceasta nu este de condamnat, adică nu trebuie să o ocolim, dar nici să câștigăm mare lucru din ea, fiind firească și sădită de Dumnezeu în om.

Apoi mai sunt două feluri de iubiri: cea trupească, când cineva iubește cu patimă pe altcineva; și cea însoțită cu iubirea de argint, când cineva iubește pe altul că îi dă bani sau îi dă altă avere. Acestea sunt pătimase și sunt de lepădat.

Ba chiar și cea de mijloc este de condamnat atunci când este exagerată.

Ne spun Sfinții Părinți: „Caută la firea ta, omule, și, dacă voiești să-ți faci altul bine și să-i fie milă de tine, când ești tulburat și ispitit și necăjit, să-ți fie și ție milă de altul, deopotrivă cu tine. Și el este om, și el este ispitit, și el are necazuri, și el are diavoli care îl asupresc, și el are patimi înăuntru și în afară!” Deci să nu-l urăști, că și tu mâine vei avea aceleași încercări! Și așa vom învăța dragostea de aproapele, dacă vom socoti cele ale firii, că suntem adică de o fire cu dânsul.

Dar să privim spre noi și spre porunca Evangheliei de astăzi. Dacă noi nu numai că nu iubim pe cei ce ne fac rău, nu numai că nu binecuvântăm pe cei ce ne blestemă, nu numai că nu dăm cu împrumut la aceia de la care trebuie să nu ne gândim să luăm înapoi, ci chiar căutăm să ne răzbunăm numaidecât asupra celui ce ne-a făcut rău, atunci nu mai suntem fiii lui Dumnezeu, ci fiii urgiei și ai mâniei lui Dumnezeu! Căci avem în mintea noastră gândul de a ne răzbuna pe cel ce ne-a făcut rău.

Atunci nu mai este Duhul lui Dumnezeu în noi și nici nu mai este dragostea lui Iisus Hristos în inimile noastre. Ci suntem niște tâlhari, niște ucigași de bună voie, chiar dacă n-am făcut ucidere, odată ce pândim să ne răzbunăm cu răutate asupra fratelui și căutăm să dărâmăm slava lui, sau cinstea lui, sau orice din ale lui care sunt date de Dumnezeu. Suntem ucigași mai înainte de a face ucidere. De ce? Căci ucidem slava și cinstea lui, averea lui și altele ca acestea.

De aceea bine a spus Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan: *Cel ce urăște pe fratele său, ucigaș de om este!* Chiar dacă n-a ucis cu mâna sau cu bățul, dar cu gândul îl urăște și caută să se răzbune și pândește pe fratele său să-i facă vreun rău.

El este un ucigaș în inima sa și de îl va găsi moartea așa, vai și amar! Că ucigaș este și cu ucigașii va avea parte. Dacă a murit cineva întunecat la inimă și nu a iertat pe fratele său, nu poate să primească iertare în ziua judecății și în ceasul morții. Căci zice Domnul: *De nu vom ierta din inimă greșelile fratelui nostru, nici Tatăl nostru cel din cer nu ne va ierta nouă greșelile noastre!*

De aceea să ne fie milă unul de altul; să purtăm sarcina unul altuia, ca să împlinim legea lui Hristos, adică legea dragostei care ne poruncește iubirea de vrăjmași.

Pe toți să-i miluim, pe toți să-i iertăm pentru dragostea lui Hristos.

CELE PATRU ISPITE ALE OMULUI DIN VREMEA MORȚII

Fraților, vine ceasul cel mai de pe urmă, când fiecare din noi avem să trecem pragul acestei vieți. Va veni moartea azi, mâine, poimâine; nu știm când vine ziua aceea. Vai de noi și de noi în vremea morții! Spaima va fi mare, căci satana, cum se arată în *Războiul nevăzut*, toată viața luptă să ne ducă prin păcat la iad, la veșnica muncă, dar niciodată nu dă atâta luptă ca în vremea morții.

Să se știe că patru sunt asupririle cele mai primejdioase cu care ne dă război vrăjmașul în vremea morții:

- a. întâi este războiul **împotriva credinței**;
- b. al doilea, **împotriva nădejzii**;
- c. al treilea, **împotriva smereniei**, cu slava deșartă și cu mândria;
- d. și al patrulea, cu **nălucirile cele de multe feluri** și prefacerea slujitorilor nedreptății în îngeri de lumină.

Sfântul Nicodim Aghioritul ne învață în ce chip trebuie a se lupta cineva împotriva acestor mari asupriri și grele ispite din vremea morții. Și iată cum:

a. Când vrăjmașul va începe a ne da război cu mincinoasele lui apucături, prin gânduri de necredință în mintea noastră, atunci trebuie să ne tragem înapoi degrabă, de la minte la voire, zicând: „Du-te înapoi, satano, tatăl minciunii, căci nu voiesc nici măcar să te aud pe tine, fiindcă destul îmi este mie a crede cele ce crede Biserica cea sfântă a lui Hristos”.

Și să nu dăm loc în inima noastră gândurilor necredinței, precum este scris de înțeleptul Solomon: *De se va sui peste tine duhul celui puternic* – adică al vrăjmașului –, *să nu-ți lași locul tău*. Și dacă vrăjmașul șarpe îți va aduce îndoială în ce crede Biserica, nu-l băga în seamă și să nu-i răspunzi. Ci, văzând minciuna și viclenia lui, ferește-te foarte mult de el.

Iar dacă ești puternic în credință și în gândire și voiești să-l faci pe vrăjmașul de rușine, răspunde-i lui: „Biserica crede adevărul”. Și de-ți va zice ție: „Ce este adevărul?” Zi-i lui: „Acela pe care îl crede Biserica”. „Și ce crede Biserica?” „Adevărul”. „Care adevăr?” „Pe care-l mărturisește Biserica” și pururea fii în gând cu rugăciunea către Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

b. Iar când ne războiește vrăjmașul cu deznădejdea, să ne aducem aminte de mila și bunătatea lui Dumnezeu, Care a venit în lume să moară pentru noi, păcătoșii.

c. Când ne va da război cu slava deșartă și cu mândria, să ne socotim că suntem praf și cenușă și să

punem toate isprăvile noastre pe seama lui Dumnezeu. Să ne cunoaștem cu adevărat greutatea păcatelor și a răutăților noastre, dar să nu deznădăjduim de mila lui Dumnezeu, căci auzi ce zice Sfântul Duh prin gura Proorocului David: *Mântui-va Domnul sufletele robilor Săi și nu vor greși toți cei ce nădăjduiesc spre Dânsul.*

d. Iar dacă ne vor da nouă diavolii război cu nălucirile și prefacerile lor în chip de îngeri de lumină, să stăm tare întemeiați în smerenia cugetului nostru și să zicem: „Schimbați-vă, ticăloșilor, în întunericul vostru, că mie nu îmi trebuiesc vedenii. Nu am trebuință în acest ceas decât de mila lui Dumnezeu și de milostivirea Lui”.

Și chiar de ai cunoaște că multe din semnele arătate ar fi de la Dumnezeu, întoarce-te de la dânsule și alungă-le de la tine cât poți de departe. Și să nu te temi că nu-I place lui Dumnezeu acest lucru și această întoarcere a ta, de o faci socotindu-te nevrednic de acele vedenii.

Așadar, țineți minte, frații mei, că acestea sunt armele cele mai de obște pe care obișnuiesc vrăjmașii noștri draci a le unelti împotriva noastră în ceasul cel mai de pe urmă al morții. Și fiecăruia îi dă război după plăcerile și patimile la care îl cunoaște că este supus mai mult.

Și să nu uiți a cere cu toată inima, în ceasul acela, ajutorul rugăciunilor Preasfintei și Preacuratei Maici a lui Dumnezeu, și grabnicul ei ajutor te va izbăvi și va aduce peste sufletul tău mila ei și îndurarea Preaputernicului Dumnezeu. Amin.

OMUL CA IARBA, ZILELE LUI CA FLOAREA CÂMPULUI

Ia să-mi spuneți mie unde erați voi cu 100 de ani în urmă? Să-mi spuneți acum repede! Să vedem. Dar unde o să fiți peste 100 de ani? Știți?

Vedeți că nu știți nici unde erați, nici unde mergeți? Ce-a spus Mântuitorul Apostolilor? *Voi nu știți de unde veniți și unde mergeți. Eu știu de unde vin. Eu vin de la Tatăl și merg la Tatăl.*

Deci băgați de seamă, noi suntem călători și străini. Ați văzut la Psaltire? Că *nemernic sunt eu pe pământ și străin ca și toți părinții mei.*

Vezi că a răsărit soarele? Și știi că n-are încotro, merge la apus. Așa și noi: îndată ce-am răsărit prin naștere, mergem în fiecare clipă spre groapă. Ziua nașterii dă mâna, încă de la naștere, cu ziua morții, că nu avem unde călători. Ne-am născut ca să murim. Înțelegeți? Lege veșnică pusă de Dumnezeu între oameni.

Dacă noi în călătoria asta a noastră facem ceva bun, ne ducem la o bucurie și la o fericire fără margini. Dacă în călătoria asta ne legăm cu lucrurile lumii și facem rău și murim nespovediți și în păcate, ne ducem la o muncă care n-are sfârșit. Dumnezeu ne-a adus în viață tocmai pentru asta, ca să avem când ne pregăti în puțina viață pe care o avem pe pământ.

Ce ne rămâne de pe pământ? Bogăția? Cinstea? Viața? Tinerețea? Bucuriile lumii? Ce este care nu-i vis și umbră?

Nu știi că mai deunăzi erai un copilaș? Nu vezi un copilaș mic care acum a răsărit? Ați auzit ce spune Scriptura? *Omul ca iarba, zilele lui ca floarea câmpului, așa va înflori.* A răsărit o floriceică; crește floarea mai mare. Apoi gata, se mărită, se însoară, numai apare toamna pe cap, cum a apărut la mata și la mine. A început a se înălbi barba, părul. Gata! Patru anotimpuri are viața noastră. Primăvara este copilăria; vara este tinerețea; toamna este bătrânețea. Și iarna gata; este sfârșitul aproape!

Deci așa în felul acesta, gândindu-ne noi că suntem trecători și străini, în fiecare zi să facem ceva bun. Mântuitorul spune în Evanghelie: *Nici pentru un pahar de apă rece dat în numele Domnului, nu-ți vei pierde plata ta.*

Am să dau un pahar de apă rece; dar dacă pot să-i dau și altceva, este și mai bine. O bucatăică de pâine; dacă nu, un bănuț; dacă nu, o mână de făină; dacă nu, un ou; dacă nu, ceva în fiecare zi să te înveți să dai, că acolo nu ți le mai fură nimeni.

Și ce facem rău și ce facem bine, le trimitem înainte. Auzi ce spune Evanghelia? *Faceți-vă vouă comori unde furii nu le fură, și rugina nu le strică, și molia nu le roade; că unde va fi comoara voastră, acolo va fi și inima voastră.*

Vezi când mergi la un drum departe? Poate ai să călătorești 100-200 de km, femeia îți pune în rucsac de acasă cele ce-ți trebuie de drum: „Măi, omule, ți-am pus schimburi, poate transpiri; ți-am pus mâncare, ți-am pus un cuțit, ți-am pus o sticlă de vin sau de apă; ți-am pus o lanternă, ți-am pus o

lumânare, ți-am pus un chibrit, ți-am pus acolo să ai un ban de cheltuială! De toate ți-am pus”.

Și când stai la popas, ce găsești în rucsac? Nu găsești ce-ai pus? Mult, puțin. Poate ți-ar mai trebui multe: „Măi, dar prost am fost! De ce n-am pus eu tot ce-mi trebuie de acasă? Aici n-am de unde să mai iau. Aici nu-i soția, nu-i casa, nu-i averea, nu-i nimic”.

Așa-i și pe drumul cerului. Ai trimis o metanie cu lacrimă, ai trimis o rugăciune, o milostenie, o facere de bine, o răbdare cu mulțumită în boală în fața lui Dumnezeu; ai trimis o spovedanie curată, ai trimis citirea unor cărți sfinte. Ce-ai făcut tu pentru suflet, acolo le găsești.

„Măi, dar eu credeam că astea s-au uitat!” Nu se uită. Că de la botez avem doi îngeri. Avem un înger rău pe umărul stâng și un înger al dreptății, de la ceata stăpâniilor, din cer pe umărul drept. Unul scrie cele bune; celălalt, cele rele. Nu numai ce-am făcut rău, ci și ce-am gândit. El îți dă gând rău și dacă vede că-l primești, scrie. „În ziua cutare, în ceasul cutare, a primit gândurile mele cele rele pe care i le-am dat eu”. Și el le scrie acolo.

Când te duci la vămi, ai să întrebi: „Măi, de unde știe ăsta?” Pentru că el are scris tot. Dosare, că ăsta-i contabil grozav. Scrie tot. Nu poți zice nimic. Ai văzut Sfânta Teodora⁶ când trecea prin vămi: „Mă minunam foarte când am ajuns la vama beției, că dracii îmi aduceau aminte de toate paharele de

⁶ Vezi „Ne vorbește Părintele Cleopa”, volumul 2, capitolul *Drumul sufletului după moarte*.

rachiu și de vin pe care le-am băut în viața mea. În ce zi, unde și cu cine”.

Că dracii sunt putere nălucitoare. Te îndeamnă prin cumnați, cumetri, cuscri, nepoți, veri. „Cumetre, dar n-ai băut cu mine? Nu ne-ai pus lăutari să ne cânte? Dar n-ai chiuیت și ai bătut din palme după ce te-ai îmbătat?” Dracii au scris tot.

Ei, dacă am ști ce contabili avem cu noi! Vai de mine! Nu rămâne nimic nescris. Da, mamă...

SFATURI DUHOVNICEȘTI

Se mai pot pune la slujbe morții care se ard la crematoriu?

Dacă s-au pus fără voia lor la crematoriu, se pot pune la slujbe. Pentru că cei de pe front, când bătea artileria și brandurile și aviația la Cotul Donului, spuneau ofițerii, în 20 de minute, dintr-un regiment de 4000 de oameni, au rămas 12 oameni. Dacă i-au ars cu foc și s-au făcut scrum, ce-s vinovați ei? Poate ei au murit cu rugăciunea în gură.

Iar dacă s-a cerut omul să-l ducă la crematoriu, „Domnule, eu las testament să mă duceți la crematoriu”, acela s-a despărțit de Biserică și de slujbele Bisericii, că n-a vrut să primească rânduiala Bisericii cu înmormântare. Pe acela nu-l poți pune la slujbele Bisericii.

Ce se întâmplă dacă a murit omul fără lumânare?

Dacă moare omul fără lumânare nu-i nimica. Lumânarea este numai un simbol. Auzi ce spune Mântuitorul în Evanghelie, ca să arate care-i lumânarea noastră: *Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor* – și apoi arată care-i lumina – *ca, văzând oamenii faptele cele bune ale voastre, să-L slăvească pe Tatăl vostru Care este în ceruri.*

Un om, creștin bun în sat la voi, care nu înjură, nu fură, nu fumează, duce viață curată cu soția, postește toate sfintele posturi, luna, miercurea și vinerea; merge la biserică regulat, crește copiii în

frica Domnului, acela este o lumină pentru tot satul. „Măi, pe cutare nu l-ai văzut niciodată în crâșmă, nu l-ai auzit vreodată înjurând, l-ai văzut totdeauna la biserică, ai văzut copiii lui cum se închină, ai văzut că-i milostiv, ai văzut că postește sfintele posturi, merge la mărturisiri cât mai des, este o lumină pentru tot satul”. Asta-i lumina. Faptele bune.

Poți să ai un milion de lumânări, nu-ți ajută nimic la moarte. Cine le-a aprins lumânarea la cei care au murit pe front? Iată lumina: dacă au avut fapte bune, aceea-i lumina.

Lumânarea este un simbol. Dacă o aprinzi este bine, dacă nu poți, nu-i nimic. Faptele bune merg cu noi, nu lumânarea.

Nu-i o primejdie dacă ai murit fără lumânare, este primejdie dacă ai murit nespovedit, neîmpărtășit. Aceea este primejdia.

Prea Cuvioase Părinte Cleopa, femeile care își retează părul, își fac părul la coafor, poartă pantaloni, își pun cercei, poartă brățări, își fac unghiile la mâini și la picioare, și se machiază, calcă Sfintele Canoane?

Măi băieți, asta-i semn de necredință mai întâi. Când păgânii își făceau idoli, îi împodobeau.

Bunăoară zeiței Nemzida îi puneau un inel de aur în nas și cercei de aur în urechi și legau urechile de nas. Și pe urmă îi puneau păr și în păr îi puneau pene de vultur, îi puneau câte minunății; clopoței îi puneau în haine, ca atunci când suflă vântul să sune clopoțeii. Toată împodobirea asta este închinare de idoli. Sunt obiceiuri ale închinătorilor de idoli, rămase de la romani.

Noi, românii, ne tragem din două popoare păgâne: dacii și romanii, și toți aveau aceste obiceiuri păgâne, cum aveau și pe zeul "noroc" și pe Baal și pe Marnas, pe Neptun, pe Apolon, pe Serapid, pe Bacus, pe ceilalți draci. *Că spurcați erau dumnezeii lor, spurcate erau și praznicele lor.* Așa că acesta-i obicei de la închinătorii de idoli, ca să se slujească femeile, să pună toate bijuteriile pe trupurile lor.

Au venit la mine săptămâna trecută patru artiști, doi din Iași și doi din București, trimiși de cineva. Eu n-am văzut de când sunt femeii cu ochii vopsiți cu creioane albastre, cu ochii albaștri, dați cu creioane albastre; cu părul făcut vâlvoi, sprâncene făcute parcă erau cu căneală, niște papuci cu călcâiul ca un fus. Vin la mine și-mi spun:

– Am auzit de dumneata...

Când i-am văzut, eu atâta le-am spus:

– Știți ce se întâmplă cu voi? Voi mai aveți un ceas și muriți.

– Vai, părinte! Dar de ce?

– Peste o oră sunteți gata! Am eu un semn, că o să muriți amândouă.

– Vai, părinte!

– Gata. Mai aveți un ceas de trăit și vă duceți, cu unghiile roșii, cum sunteți acum.

– Cum e asta, părinte?

– Cu ce sunteți?

– C-o mașină.

– Gata. Vă răstoarnă mașina. Am semn că de azi nu mai trăiți. Acuși, acuși. Cel mult două ceasuri. Dar v-ați pregătit de moarte?

– Nu, părinte.

– Dacă vine moartea, nu râde și moartea de voi? Tu ești creștină? Ori ești un drac, o momâie de pus în cânepă, de speriat vrăbiile, ce fel de om ești? Cine ești tu cu acestea așa?...

Am stat mult de vorbă cu ei. La urmă au dat pomelnice și au zis: „Părinte, am să mă las de aiestea”. Chiar aceea care era cu ochii spoțiți cu cerneală albastră și cu sprâncenele făcute, drept mascați de la anul nou, zice:

– Eu sunt actriță.

– Oricine ai fi tu. Dar vine moartea și o să te întrebe de ce ai făcut treaba asta. Cine te-a învățat lucrurile acestea diavolești? Evanghelia spune undeva să faci treburile de astea?

Ce vreau să spun? Dumnezeu l-a împodobit pe om cum a știut că-i mai frumos. Zice la Geneză: *Iată, câte a făcut Dumnezeu, erau bune foarte*. Dacă ar fi știut Dumnezeu că omului îi trebuie să-l facă cu unghii roșii și cu cercei în urechi, așa îl făcea. Dacă știa că trebuie să fumeze, îi făcea un hogeag în vârful capului ca să iasă fumul.

Și iaca, nu i-a făcut hogeag, că n-are nevoie să fumeze. Nu l-a făcut pentru fumat. L-a făcut ca gura și limba lui să slăvească pe Dumnezeu, nu să se umple de fum și de putoare.

Părinte, dar ce ne puteți spune despre portul indecent care se poartă azi în lume și de bărbații care își rad barba?

Întrebați-le pe cele care se vopsesc și pe cele care poartă fusta scurtă, dacă le-au văzut vreodată pe Maica Domnului sau pe sfințele mironosițe cu fusta scurtă. Noi trebuie să urmăm Maicii Domnului. Ați

văzut dintre sfintele martire care sunt pe icoane vreo una cu fusta scurtă? Nu vedeți că veșmintele sunt până în pământ la toți sfinții? Auziți ce spune Sfântul Apostol Pavel: *Fiți sfinți, că sfânt sunt Eu, zice Domnul.*

Ai văzut vreodată pe Hristos bărbierit? Sau pe patriarhi sau pe prooroci i-ai văzut cu briciul în barbă? Dacă acuma lumea se bărbierește, acesta-i obicei luat mai mult de la romani. Dar dacii, strămoșii noștri, nu! Ei purtau uniformă, cu toate că erau păgâni. Și rușii purtau bărbi, slavii de altădată.

Și acestea sunt ceva. Dar noi să privim lucrurile tainice, care atacă mintea, inima și sufletul omului. Creștinului îi stă bine să se cunoască și din lucrurile dinafară, dar acestea sunt exterioare. Însă Domnul nu cere de la noi numai exteriorul. Exteriorul este frunza, iar roada este lucrarea cea dinlăuntru.

S-a întâlnit odată Ava Alonie cu Ava Agaton: „Avo, de ce trebuie să ne grijim mai tare, de lucrarea cea dinafară sau de paza cea dinlăuntru?” Și i-a zis: „Lucrarea cea dinafară, adică postul, milostenia, portul, barba, fusta, uniforma, vorba, sunt frunza. Și Mântuitorul, în marșea cea mare, a blestemat smochinul acela în care a găsit numai frunze: *De acum să nu se mai facă în tine roadă în veac*”. Era simbolul poporului evreiesc și al fariseilor, care puneau bază numai pe cele dinafară.

Apoi zice Ava Alonie: „Arătat este că toată osteneala noastră este pentru paza cea dinlăuntru. Pentru credința cea dreaptă în Dumnezeu, pentru smerenie, pentru dragoste, pentru înfrânare, pentru dreaptă socoteală și celelalte fapte bune, care sunt

roade ale dragostei". *Roada duhului este: dragostea, bunătatea, îndelunga răbdare, înfrânarea poftelor, facerea de bine, blândețea, credința.*

Dar unui pom îi stă bine când are și frunze și roade. Atunci este complet. Dacă ai vedea un pom numai cu roade și nici o frunză, nu te-ai mira unde-i podoaba? Este bine să aibă și uniforma cea dinafară și roada dinlăuntru, ca să-l vadă pe creștin asemenea unui pom care-i încărcat de roade, dar are și frunze.

Părinte, sunt unii care ascultă slujba la radio sau la televizor și nu mai merg la biserică. Este bine?

Cine te-a învățat să stai la televizor în timpul Sfintei Liturghii? Sau să te culci pe pat și să vezi Liturghia la televizor. Să crezi tu că aceea o ascultă Dumnezeu! La Liturghie trebuie să ai simțire, să vii în biserică, să asculți cu urechile tale, să stai cu mare frică de Dumnezeu și să plângi.

Cum ai să plângi și ai să te rogi, dacă tu asculți slujba la televizor tolănit pe pernă? Aceea-i ascultare de slujbă? Aceea-i batjocură de cele sfinte!

Toată fapta, zice Ecclesiastul, toată fapta o va aduce Dumnezeu la judecată și va răsplăti fiecăruia după faptele lui.

Părinte Cleopa, am găsit în Filocalie că poți să-ți dai seama de starea duhovnicească în care te găsești, după visuri. Cum vedeți Sfinția voastră?

Care sunt visurile? Dacă te tulbură visurile păcătoase cu femei, să știi că ești pătimăș și ai nevoie de rugăciune multă și de înfrânare.

Dacă te tulbură visurile mâniei și ai spaimă mare prin visuri, să știi că ești biruit de mânie.

Dacă vin visuri din partea rațională, pentru că îți încurcă înțelegerea Scripturii și-ți dă credință strâmbă și hulă și nebunie și eres și uitare, să știi că nu ești lămurit în înțelepciune.

Iată ce spune Sfântul Maxim: „Când stăpânesc în suflet două virtuți, dragostea și înfrânarea, nici un vis nu poate să-l înșele pe om. Dragostea ucide toate visurile care sunt din partea mânioasă și rațională, și înfrânarea ucide pe cele din partea poftitoare. Când se întâlnesc aceste două virtuți în om, nici un vis nu-l mai poate înșela”.

Părinte, dacă superi pe fratele tău fără să vrei și vezi că se necăjește și îți ceri iertare de la el, dar el rămâne cu mânie asupra ta, ce să faci?

Tu fă-ți datoria și să zici: „Iartă-mă, frate, că am greșit!” Și el, dacă nu te iartă, asupra lui rămâne păcatul. Tu ți-ai cerut iertare, ți-ai făcut datoria. Și dacă nu te iartă, el răspunde, că nu mai poate zice «Tatăl nostru».

Ai văzut ce spune în *Pateric*. Doi frați de-o mamă, călugări, veniți la mănăstire, au trăit în pustie 30-40 de ani și nu s-au sfădit niciodată. Se duceau dracii la satana și ziceau: „Sunt doi călugări și au dragoste mare și sinceritate și iubire între ei și nu putem să-i facem să se sfădească”. Dar un drac mai mare zice: „Eu îi fac să se bată!” Era unul dintre aceia meșteri, că și ei sunt și proști și mai deștepti – soldați, căpitani, generali, de tot felul.

Când stăteau frații amândoi la rugăciune, liniștiți în chilia lor, apare dracul. La unul s-a arătat

porumbel și la unul s-a arătat cioară. Cel care a văzut cioara, a zis:

– Măi frate, uite o cioară!

– Măi, dar tu nu vezi că-i porumbel?

– Măi, dar tu ești chior, nu vezi că-i cioară? De când erau ei nu vorbiseră așa.

– Tu ești chior! Nu vezi că-i porumbel? Și-i dă o palmă celui alt. Atunci acela a zis:

– Iartă-mă, frate!

Când a zis „Iartă-mă”, n-a mai văzut nici cioara, nici porumbelul. Era dracul! Atunci au cunoscut că sunt batjocoriți.

Și degeaba i-a făcut să se bată, că au cerut iertare unul de la altul. Au cerut iertare și tot ei au rămas mai mari decât dracul. Dracul niciodată nu zice „Iartă-mă”.

Prea Cuvioase Părinte Cleopa, pentru cei ce au murit nespovediți se mai poate face ceva?

Care au murit nespovediți și neîmpărtășiți toată viața, nu mai au legătură cu Biserica. În fundul fundului iadului se duc. Dacă vezi că au murit necununați, care au trăit necununați, sau cei ce mor nespovediți și neîmpărtășiți de ani de zile, nu mai poți să te rogi pentru ei. Dacă au trăit în preacurvie nu poți să-i unești cu Biserica!

Dar știți cum îi mai poți ajuta? Cu un pomelnic sobornicesc. Biserica noastră, așa a rămas cu tradiția de la apostoli, se roagă în două feluri: sobornicește și nominal. Ați văzut preotul, când începe după „liturgia celor chemați”? ...*Să le descopere lor Evanghelia dreptății. ...Să-i unească pe dânșii cu Sfânta sa sobornicească și apostolească Biserica...*

Pentru cine se roagă atunci Biserica? Pomenește pe cineva? Se roagă pentru evrei, pentru turci, pentru chinezi, pentru toate popoarele lumii, să le descopere Dumnezeu Evanghelia dreptății.

În felul acesta se face, am găsit scris, pentru cei care mor nespovediți de multă vreme sau în păcate de moarte. Dacă știi ce preot l-a botezat, și-i mort, pui preotul acela; și ce preot l-a cununat, dacă a fost căsătorit, dacă-i mort; și nașii lui de botez; rudeniile spirituale. Îi pui pe aceia, fără să-i pui numele la acesta, și zici: «și cu tot neamul lor cel adormit». Aici intră și el, că este botezat și este fiu duhovnicesc al lor.

Așa se poate face pomelnic pentru acei ce trăiesc toată viața necununăți, nespovediți, neîmpărtășiți sau în alte păcate grele. Putem să-i punem pe aceștia, dar fără nume, sobornicește.

Dumnezeu poate să-i miluiască și pe diavoli?

Îngerii răi au căzut fără trup și ce este pentru om moartea, aceea este pentru îngeri căderea. Îngerii după cădere nu se mai pot întoarce, iar omului din cauza trupului i s-a dat pocăință până la moarte, până la ultima suflare. Dacă se pocăiește, îl primește Dumnezeu și poate să-l facă din om asemenea cu dracii, înger și Dumnezeu după dar, să-l ridice în cer.

Căci pentru neputința trupului S-a răstignit Dumnezeu și a venit și S-a îmbrăcat în trup, ca să ridice firea noastră, nu până la îngeri, nu până la heruvimi, ci până la dreapta Tatălui. Pe scaunul dumnezeirii stă firea omenească, acolo unde este Iisus Hristos.

Aceasta este în ciuda satanei. Căci ce a zis Dumnezeu? L-ai scos pe om din rai? Am să îndumnezeiesc firea omenească și am s-o ridic în cer și am să Mă îmbrac în firea lui și am să stau pe scaun cu Tatăl și ai să vezi floarea aceasta pe care ai stricat-o în rai și ai corupt-o, că stă pe tronul dumnezeirii. Acesta-i lucrul lui Dumnezeu și răzbunarea Lui pentru pizma satanei.

Părinte, cum trebuie judecată o faptă?

Sfântul Maxim spune: „Este feciorie și rugăciune și milostenie și ascultare și înfrânare care sunt urăciune înaintea lui Dumnezeu, când acestea nu se fac după voia Lui”.

Pavel Apostolul ne-a spus: *Ori de mâncați, ori de beți, ori altceva de faceți, să fie spre slava lui Dumnezeu.* Dumnezeu nu se uită la ceea ce facem noi. Fapta bună are trup, are și suflet. Trupul faptei bune este să postesc, să mă rog, să fac metanii, să fac milostenii, să mă mărturisesc, să sfătuiesc. Acestea sunt trupul numai. Iar sufletul faptei bune este scopul cu care fac eu fapta bună.

Sfântul Ioan Scărarul spune: „Ia seama, că scopul este întreit. Unul îl laudă pe altul, ca să câștige ceva de la dânsul; ori bani ori altceva. Altul se face prieten cu cineva, că-i dă bani. S-a făcut prieten pentru bani. Se poartă cu lingușire și îl laudă, ca să capete parale. Altul are prietenie cu o femeie, o fată pe care o iubește cu iubire de patimă, trupească.

Toate acestea sunt scopuri drăcești, ale iubirii de trup, ale iubirii de slavă și ale iubirii de bani. Ai văzut scopuri drăcești? Și dacă fapta ai făcut-o cu scopul acesta, ea trece totdeauna de partea scopului.

Se face una cu el. Se face urâciune înaintea lui Dumnezeu, că nu-i spre slava Lui. Ci este cu scopul de a dobândi, ori fata aceea pe care o iubește cu patimă, ori banii, ori lauda de la oameni.

Când se face fapta bună cu scopuri de acestea, este urâciune la Dumnezeu. Că a pierdut omul tot, din cauză că le face cu alt scop. Nu cu scopul de a plăcea lui Dumnezeu și a i se ierta păcatele, ca să se mântuiască. Deci, întru toate trebuie ispitit scopul!

Părinte, de ce le-a spus Mântuitorul că: *Despre ziua și ceasul acela* (când o să vie sfârșitul) *nimeni nu știe, nici îngerii din ceruri, nici Fiul, ci numai Tatăl*? Se putea să nu știe Fiul, dacă este de o ființă cu Tatăl?

Dacă proorocii au avut atâta înțelepciune duhovnicească în trup și au știut viitorul, cum nu putea Hristos să știe sfârșitul lumii? Iată ce spunea Sfântul Andrei și dumnezeiescul Maxim Mărturisitorul în privința neștiinței Fiului despre sfârșitul lumii: „Că nici Fiul nu știe, luat după firea omenească, adică după firea simplă, așa cum o purtăm noi, fără Duhul Sfânt și fără sufletul Lui cel îndumnezeit”. Cum nu știm nici noi ce are să fie mâine, așa nu știe nici Hristos ca om.

Și altă pricină pentru care a zis Hristos că nu știe nici Fiul, a fost aceasta: Antihrist când va veni, se va da pe sine că este Fiul lui Dumnezeu și oamenii vor zice: „Iată vine sfârșitul, că nu plouă, că-s necazuri, că-s chinuri”. Și atunci cei credincioși să nu se lase înșelați de Antihrist, care va zice că el este Fiul lui Dumnezeu și că el știe de sfârșitul lumii, ci să zică:

„Noi știm din dumnezeiasca Scriptură că despre sfârșitul lumii nici Fiul nu știe, și tu de unde știi?” Așa zice Sfântul Andrei. Adică de aceea a zis Fiul că nu știe, nu pentru că nu știa, că nu se putea să nu știe, dacă El Însuși este Înțelepciunea și Cuvântul lui Dumnezeu.

Dar, frații mei, gândindu-ne la sfârșitul lumii, să ne gândim la sfârșitul nostru. N-avem treabă când are să fie sfârșitul lumii. Poate are să fie peste 100 de ani, poate peste 1000. Când o vrea Dumnezeu. Noi să ne gândim la sfârșitul nostru. Sfârșitul meu e sfârșitul lumii. Dacă eu mor peste un ceas, ce-mi pasă mie, sau ce mă privește că lumea va mai trăi. Dacă eu mă duc la groapă mâine, pentru mine lumea s-a terminat și eu mă duc în lumea cea veșnică. Cu ce mă duc? Cu ce am pus în traistă! Când pornești la drum, ți-ai pus merinde de acasă, ți-ai pus ceapă, ți-ai pus cozonac, ți-ai pus sticlă cu vin, ți-ai pus încălțări, ți-ai pus brâu, ți-ai pus căciulă, ți-ai pus bundiță de frig. Toate ți le-ai pus în traistă. Când stai la popas, ce scoți din traistă? Ce-ai pus! Nu? Aceea și găsești.

Vom găsi un pahar de apă dat în numele Domnului, o vorbă bună, o milostenie făcută. Dacă am ajutat pe fratele nostru, dacă ne-am rugat pentru cei ce ne-au necăjit să le facă Dumnezeu bine, nu rău; dacă n-am pomenit numele diavolului, dacă ne-am rugat, dacă am postit, dacă am privegheat, dacă am citit dumnezeieștile Scripturi, dacă am ajutat pe cel necăjit, pe cel sărman, dacă am îmbrăcat pe cel gol, dacă am primit pe cel străin. Toate le vom găsi dacă le-am pus în traistă, pe drumul cel veșnic.

De la naștere la mormânt – zice un filozof grec – este o clipă. Cel ce a văzut naștere, vede și groapa, negreșit. Ne-am născut, trebuie să murim în chip sigur. Pornim de la naștere și numai până la groapă ajungem. De aceasta suntem siguri. A răsărit soarele, merge la amiază, merge la apus, aceasta este viața noastră. Am răsărit în naștere. Înaintăm negreșit și asfințim în moarte. Aceasta să ne fie pururea în minte. *Toți murim*, cum zice Isus Sirah. Toți murim, dar avem un drum la mijloc, nu știm cât.

De aceea Hristos a spus: *Luați aminte, privegheați și vă rugați, că nu știți când va fi acea vreme!* Eu știu că am să mor, dar nu știu când. Acesta-i lucru înfricoșat. Poate acum, poate peste un ceas, și ce am să iau cu mine? Îngerul păzitor care m-a îndemnat să fac bine și faptele mele bune sau rele, acelea merg cu mine și prin vămi și la Hristos și la judecată. Deci, frații mei, sunteți un grup de oameni, nu știu de unde ați apărut. Hotărât, îngerul vostru v-a adus aici. Ați auzit o predică. Am voit să vă spun și eu ceva, să spuneți și la alții. Fericit și de trei ori fericit este creștinul acela care în fiecare ceas și în fiecare zi pune ceva în traistă pentru veacul viitor. Cele ce le pune sunt faptele lui cele bune.

Când vom călători, când vom merge la vămi, când vor veni dracii să spună cuvintele și lucrurile și gândurile noastre, să putem arăta și noi: da, am făcut rău, dar m-am spovedit la duhovnic. Cine se spovedește la duhovnic, Duhul Sfânt șterge de la el tot ce a făcut. Să arătăm la judecată: da, am făcut rău, dar am făcut și milostenie, am făcut și metanie, am ținut și post, m-am spovedit, am făcut milă cu cel

sărac, am ajutat, am vorbit de bine, am iertat pe cel ce mi-a greșit. Să le arătăm și noi acestea ca să se pună în cumpănă cele bune și cele rele.

Astfel, de trei ori fericit va fi sufletul acela care se pregătește pentru drumul cerului. Ce spune Hristos? *Împacă-te cu pârâșul tău cât ești pe cale.* Care este pârâșul? Conștiința noastră. Nu vezi? Dacă ai făcut un lucru mic, dacă ai greșit cu cuvântul, conștiința te mustră. De ce ai zis rău de altul? Dacă ai bătut, dacă ai mințit, dacă ai furat, dacă ai blestemat, dacă ai luat lucrul altuia, în orice te mustră conștiința. Conștiința îți spune tot ce-ai făcut.

Conștiința este glasul lui Dumnezeu în om. Acesta este pârâșul. El ne părăște de pe acum și dacă ne împăcăm cu el, este bine. Iar împăcându-ne cu pârâșul acesta, ne împăcăm cu Dumnezeu, că-i glasul Lui. Și cu el ne putem împăca dacă ne spovedim, dacă ne pare rău pentru cele ce am făcut și ne hotărâm să facem fapte bune și să le punem în locul celor rele de mai înainte. Așa ne împăcăm cu pârâșul. Zice Scriptura: „Împacă-te cu pârâșul tău cât ești pe cale”. O cale este viața de acum. Viața de aici se numește cale pentru că într-una călătorim pe ea. Milioane de milioane de oameni călătorim pe ea de la naștere la groapă. Ce spune Duhul Sfânt în catisma a șaptesprezecea? *Fericiți cei fără prihană în cale, care umblă în legea Domnului.*

Auțiți pe cine-i fericește Duhul Sfânt: pe cei ce în această cale, adică de la naștere până la moarte, sunt fără prihană, adică fără păcate, pe cei ce călătoresc în calea Domnului. *Fericit bărbatul care se teme de Domnul; întru poruncile Lui va voi*

foarte. Cel ce se teme de Dumnezeu în calea vieții acesteia, se teme să gândească rău și să vorbească rău și să facă rău mai departe. Cel ce are frică de Dumnezeu, are toată înțelepciunea. Căci spune Solomon: Frica Domnului este înțelepciune. David o numește începutul înțelepciunii. Iar Isus Sirah zice: Frica Domnului, mai presus de toată înțelepciunea a covârșit. -

Omul care se teme de Dumnezeu este mai presus decât toți înțelepții veacului. Dar Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Du-te, omule, la mormânt, stai acolo și cugetă la cel ce a murit. Că mâine să știi că te vei face ca el”. La mormintele din cimitir vei învăța mai mult decât toate școlile filozofilor din lume. Cel mai înțelept om din lume este cel care cugetă la moarte. Dar de ce? Căci spune Isus Sirah: *Fiule, adu-ți aminte de cele mai de pe urmă ale tale și în veac nu vei greși.*

Dacă cugetăm că vom muri, sigur că ne măsurăm cuvintele, gândurile și faptele noastre și nu avem nevoie de frica oamenilor. Știm că Dumnezeu este pretutindeni și știe și gândurile noastre, și de frica Lui noi facem fapta bună. De trei ori fericiți sunt aceia care în viața aceasta scurtă se îngrijesc de suflet și se împacă cu Dumnezeu.

A trăit Adam 930 de ani și la moartea lui l-a întrebat îngerul: „Adame, cum ți s-a părut viața?” „Așa, Doamne, cum ai intra pe o ușă și ai ieși pe alta”. Șaptezeci de ani ai noștri ca pânza unui păianjen s-au socotit, căci ce este oare mai slab ca pânza păianjenului? *Zilele anilor noștri șaptezeci de ani; iar de vor fi în putere optzeci de ani, și ce este*

mai mult decât aceștia, osteneală și durere. Ați auzit aceasta în Psaltire. Viața noastră trece în foarte scurtă vreme. Drumul nostru este foarte scurt.

Deci, de trei ori sunt fericiți cei care în calea aceasta scurtă își strâng merinde pentru drumul spre cer. Amin.

CUPRINS

Cuvânt înainte,	
de Arhimandrit Ioanichie Bălan	5
Predică la nașterea	
Sfântului Ioan Botezătorul	7
O istorioară cu femeile care fac avorturi	18
Treptele urcușului duhovnicesc	
sau „înălțarea la cer”	27
Însemnătatea celor șapte laude ale Bisericii ...	37
Cele trei trepte ale mâniei	44
Despre creșterea copiilor	
în frică de Dumnezeu	49
Neascultarea de părinți	51
Pedeapsa pentru copiii care	
se ridică împotriva părinților	54
Cele opt pricini de neputrezire a morților	61
Un caz de neputrezire	63
Mutarea muntelui Adar cu rugăciunea	68
Darurile Maicii Domnului	80
Călugărul căruia i s-a arătat	
Maica Domnului	85
Cântarea Axionului „Axion Estin”	89
Acoperământul Maicii Domnului	95
Judecată! O, judecată!	95
Potopul cu apă și potopul cu foc	104
Ce vreți să vă faceă vouă oamenii,	
faceți și voi lor asemenea	111
Cele patru ispite ale omului	
din vremea morții	120
Omul ca iarba, zilele lui	
ca floarea câmpului	123
Sfaturi duhovnicești	127

